Poštnina plačana v gotovini

Leto VIII, št. 100

Ljubljana, četrtek 28. aprila 1927

Cena 2 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25·—; za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo: Ljubljana, Knaflova ulica štev. 5/I. Telefon št. 2072 in 2804, ponoči tudi št. 2034.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 2036

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 2402

Podružnici: Maribor, Aleksandrova št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842. - Praha číslo 78.180. Wien, Nr 105.241.

Ljubljana, 27. aprila.

Gospod Marinković je prevzel resor vnanje politike gotovo v dovolj ugodnem momentu. Kot član stranke, ki je bila dolgo v opoziciji, ima v moralnem pogledu bolj proste roke, nego bi jih imel minister iz iste stranke, ki sta ji pripadala oba Marinkovićeva prednika. To velja kljub temu, da je v vnanji politiki potreba mnogo več kontinuitete nego v drugih področjih najvišje državne uprave in da tu strankarsko-politični vidiki ne prihajajo toliko do veljave kakor drugje.

Po drugi strani se je naša celotna vnanja situacija prav sedaj močno spremenila. Konflikt z Italijo, ki je tako rekoč permanenten, odkar se je sklenila in objavila tiranska pogodba, je v zadnjem času doživel znaten preokret, odkar skušata Francija in Anglija vplivati v Rimu v nam ugodnem smislu. Da se je Anglija toliko angažirala, kolikor smo imeli priliko občutiti doslej, pomeni izdatno olajšanje situacije za nas, že brez ozira na to, kako se stvari razvijejo v bodoče. Angleška naklonjenost je v dani situaciji za nas zelo dragocena in že najenostavnejši preudarek nam veleva, da storimo vse, da si jo obdržimo tudi za bodoče, ko nam gotovo ne bo manj potrebna, nego nam je bila zadnje tedne.

V tem pogledu ima gospod Marinković zelo hvaležen delokrog za svojo udejstvovanje, ki nam more prinesti, ako bo dovolj produktivno, zelo velike koristi.

Anglija je ob raznih prilikah pokazala, kako mnogo ji je na tem, da se na Balkanu doseže popolno pomirjenje in sprava med tamkajšnjimi državami. V Londonu smatrajo, da se da to doseči najlažje in najsigurneje s tem, da se tudi za Balkan sklene splošna garancijska in razsodiščna pogodba po vzoru locarnske. Na Balkanu je prva predlog za sklep takega pakta sprožila Grčija, ali žal, ravno v času, ko ni mogla doseči dovolj naglo zadovoljive zavezniške pogodbe z Jugoslavijo, kar je vzbudilo pri nas upravičen sum, da se hoče s predlogom glede pakta nekako izogniti svojim obveznostim glede Soluna.

Temu primeren je bil naš odgovor. Izjavili smo, da smo tudi mi za idejo balkanskega Locarna, da pa smatramo kot predpogoj za njega realizacijo, naj se najprej rešijo vsa vprašanja med posameznimi državami, kar bo najboljša podlaga za pakt sam. Pri tem seveda naša diplomacija ni imela pred očmi samo odnošajev do Grške, marveč tudi do drugih držav, osobito do Bolgarije.

Od takrat so vesti o balkanskem Locarno skoro povsem utihnile. Grčijo je popolnoma okupirala notranja politika, v borbi za moč v državi in za ureditev notranje vladavine državno vodstvo, ki se je vrh tega pogostem menjavalo, ni imelo časa, misliti na take zadeve. Rumunija se niti poprej ni posebno angažirala, ker ima njena vnanja politika svoje težišče na drugih straneh. Bolgarija kot politično najslabša in spričo mednarodnih klavzul v svoji akciji kolikortoliko omejena država, se ni mogla eksponirati z inicijativnostjo. Ker z naše strani ni bilo inicijative, se zadeva glede balkanskega pakta ni premaknila z mrtve točke.

Politična situacija je danes taka, da je postal balkanski Locarno potrebnejši nego doslej, tudi z našega stališča. Naš uspeh v angleški javnosti je gotovo v veliki, če ne celo v poglavitni meri posledica spoznanja, ki je prodrlo v Londonu, da smo resnična miroljubna država. Ako želimo ta vtis pred Evropo še pojačiti, je prilika, da to storimo baš z incijativo za balkanski Locarno. Naša vodilna ideja: Balkan balkanskim narodom se popolnoma ujema z njegovo osnovno mislijo. Seveda pa je prav tako še vedno veljavna naša teza, da je treba pakt pripraviti s predhodnim sporazumom med posameznimi državami.

Jasno je in gotovo ni potreba utemeljevanja, da je za to najbolj važen sporazum z Bolgarijo. Danes je malo ljudi pri nas, ki ne bi bili mnenja, da je sporazum z Bolgari centralni problem naše in balkanske politike. Gospod Marinković ima hvaležno priliko, da se udejstvuje v tej smeri in ako tu državi pripomore do uspeha, bo deležen največjega našega priznanja. Pogajanja, ki so se v tem pogledu že vršila pred meseci, kakor se je priznalo z naše in bolgarske uradne strani, so gotovo ustvarila že nekaj predpogojev; razni pojavi, ki jih opazujemo tako tu — kot onstran meje, so gotovo dobri znaki za razpoloženje. Če prav ne podcenjujemo ovir, ki so še na potu naglemu uspehu, smo vendarle mnenja, da je treba storiti čim največ v tej smeri. Zavedamo se, da bo potem lažje doseči tudi sporazum z Grčijo, oziroma, kar bo morda točneje, da bi potem vprašanje sporazuma z Grško ne bilo tako važno.

S tem bi pred Evropo postavili nov dokaz svoje miroljubnosti in bi tako dosegli gotovo velik moralen uspeh, ki pa danes tehta mnogo več, nego bi bilo misliti na prvi pogled. Stvarno, politično in moralno bi s tem šance za italijansko ofenzivnost temeljito poslabšali in to je tudi centralni problem naše politike.

Nesoglasje v vladi radi razpisa volitev?

Davidovićevci zahtevajo volitve, g. Vukičević se jih brani. — Pred velikimi spremembami na vodilnih uradniških mestih. — Interesantna razprava o kazenskem zakonu v zakonodajnem odboru. — Klerikalni pozdravi radikalom

Beograd, 27. aprila. p. Za danes se je splošno pričakovalo, da bo politično življenje po končanih pravoslavnih velikonočnih praznikih znatno oživelo. Vendar pa še ni bilo vidnih dogodkov. V političnih krogih se razširjajo samo kombinacije o zasedbi izpraznjenih mest v vladi ter se v tej zvezi mnogo komentira tudi včerajšnja dveurna konferenca med ministrom Marinkovićem in drjem Žerjavom. Radikali so razburjeni, ker zahtevajo demokrati še en portfelj in sicer ministrstvo pošte, ki bi naj ga zasedel hrvatski demokrat. V tem smislu piše tudi današnje «Vreme». Vprašanje izpopolnitve vlade s kako hrvatsko skupino (z dr. Nikićem ali Radićem) je, kakor se zatrjuje, začasno odstavljeno z dnevnega reda. Kar se tiče izpopolnitve radikalskih resortov, se položaj še ni izkristaliziral. V vladi se misli, da vprašanje izpopolnitve ni potreba reševati, dokler se za to ne razvijejo povoljne razmere.

V narodni skupščini je danes dopoldne, čeprav ni bilo posebnih političnih dogodkov, zavladalo živahnejše razpoloženje, ker je zasedal zakonodavni odbor. Ta odbor je nadaljeval razpravo o kazenskem zakonu. Diskusija je bila otvorjena pri čl. 29, ki je bil sprejet brez razprave. V tem členu se določa, da se ima zamišljeno in začeto dejanje kaznovati kot izvršeno kaznjivo dejanje. Zatem je bil sprejet čl. 30, ki predvideva ublažitev kazni, ako je izvršitelj pravočasno odstopil od izvršitve dejanja ter s tem preprečil izvršitev zločina. Čl. 32 govori o sodelovanju in pomoči pri zločinu. Tudi ta člen je bil sprejet brez diskusije. Nato se je prešlo na tretje poglavje, ki govori o kaznih. Čl. 33 se glasi: Glavne kazni so: smrtna kazen, robija, ječa, strogi zapor in denarne kazni. Postranske kazni so izguba državljanske časti in izguba službe. Pri diskusiji o tem členu je zahteval posl. Hodžar, naj se smrtna kazen ukine in naj se mesto nje uvede največja kazen 20 let ječe. Ta predlog je večina odklonila.. Čl. 34 predvideva, naj se smrtne obsodbe izvršujejo z obešanjem. V debato so posegli posl. dr. Hodžar in dr. Srdjan Budisavljević. Prva dva sta zahtevala, naj se smrtna kazen izvršuje s streljanjem, dočim je dr. Srgjan Budisavljević dokazoval, da so strokovnjaki ugotovili, da smrt lažje nastopa pri obešanju nego pri streljanju, ki je obenem tudi kazen za one, ki jo morajo izvršiti. Večina je sprejela ta člen v prvotni stilizaciji. V naši državi se bo na ta način izvrševala smrtna kazen z obešanjem. Nato so bile sprejete ostale uredbe o kaznih, zatem ukrepi o varnosti do petega poglavja, to je do čl. 59. Prihodnja seja zakonodavnega odbora je jutri popoldne ob 3.

Za 30. t. m. ob 9 .dopoldne je napovedana seja anketnega odbora z dnevnim redom: razprava o bencinski aferi.

Zvečer ob 19.30 je bil na dvoru ministrski predsednik Vukičević. Vašemu dopisniku je izjavil, da se je mudil samo pri ministru dvora. Zanimivo je, da so Vukičevića danes posetili med drugimi politiki tudi Grga Angjelinović, ki se neprestano trudi, da bi ga Vukičević vzel v vlado, popoldne pa radićevski bivši minister dr. Krajač. Zvečer je bila v kabinetu ministrskega predsednika konferenca gg. Vukičevića, ministra Stankovića in nekaterih vojvodinskih poslancev, ki so novinarjem izjavili, da so se razgovarjali o gospodarskih prilikah v Vojvodini. Zvečer je bil na dvoru tudi prometni minister general Milosavljević. Razen dopoldanske seje zakonodajnega odbora ni danes zabeležiti nikakih političnih dogodkov.

Zvečer je vaš dopisnik dobil interesantne informacije o odnošajih med vladnima strankama. Po teh informacijah je med demokratskimi in radikalnimi ministri v zadnjih dneh prišlo do diferenc glede bodočih skupščinskih volitev. Demokratski ministri forsirajo volitve trdeč, da je sedanja situacija nevzdržna. Oni zahtevajo razpust Narodne skupščine in volilni mandat, in sicer v najkrajšem roku. Zdi se pa, da Velja Vukičević ni razpoložen, da bi se sedaj vršile volitve, predvsem zato, ker sploh nima zagotovljeno pomoč radikalov in bi torej vlada pri volitvah vsekakor propadla. Vukičević se trudi, da bi najpreje pridobil radikalni poslaniški klub, da bi tako mogel upati na uspeh v volitvah.

Interesantno je, da se iz vladnih krogov trdi, da bomo te dni dobili velike spremembe v uradništvu in da bo zamenjanih veliko število velikih županov. Iz vladnih krogov se je zvečer naglašalo, da zaenkrat še ni pričakovati izpopolnitve vlade.

Demokratski ministri so zvečer imeli v ministrstvu za javne zgradbe konferenco. Prisotnih je bilo tudi nekoliko članov Glavnega odbora Demokratske stranke. Pojutrišnjem ima sejo glavni odbor Demokratske stranke.

Precej komentarjev vzbujajo poročila, da slovenska klerikalna stranka na svojih shodih sprejema pozdravne resolucije na adreso radikalov. To očito vsiljevanje izziva pri radikalih ironične opazke, pri davidovićevcih pa ogorčenje. Davidovićevski prvaki izjavljajo: Dokler smo mi tu, klerikalci ne bodo v vladi.

Naša letalca dospela v Bombay

Brez najmanjšega defekta! — Danes se vračata v domovino

Beograd, 27. aprila, r. Uradno se poroča: **Naša letalca sta danes 27. aprila srečno prispela v Bombay. Tekom celega poleta so motorji izborno delovali. Letalo je v najboljšem stanju. Jutri, 28. aprila zapustita jugoslovenska letalca Bombay in se vračata v domovino.**

Beograd, 27. aprila, p. Komanda zrakoplovstva je zvečer prejela brzojavko: Javlja se iz Karačija dne 27. t. m., da sta jugoslovenska avijatika kapitan Sondermayer in Bajdak dospela v Karači včeraj 26. t. m. ob 14.15, danes 27. t. m. pa sta ob 9.15 dopoldne nadaljevala pot v Bombay.

Beograd, 27. aprila, p. Naša avijatika sta srečno dospela v Bombay. Po dosedanjih poročilih se je njun polet izvršil brez vsakih defektov, dasi jima je na poti preko puščave zelo nagajal droben pesek, ki je padal v aparat in sta trpela radi ogromne vročine, tako da sta mogla leteti samo od 3 zjutraj do 10. dopoldne. Avijatika potujeta v naši vojni uniformi, ter so ju kot taka povsod pozdravljali.

Tovarna za aeroplane Vlajković je danes zjutraj priredila premično razstavo svojih aeroplanov. 10 takih aeroplanov je bilo privezanih k vozovom in so jih tako vozili po Terazijah in sploh v središču Beograda. Ta premična razstava je vzbudila v Beogradu veliko zanimanje prebivalstva.

Seja ministrskega sveta

Beograd, 27. aprila. p. Za jutri popoldne ob 17. je napovedana seja ministrskega sveta z nastopnim dnevnim redom: Iz prometnega ministrstva: 1. Nabava železniškega materijala na Poljskem na račun prodanega tobaka; 2. izprememba čl. 40 pravilnika o voznih olajšavah; 3. vprašanje avtomobila patrijarha. Iz ministrstva za javne zgradbe: 1. Razdelitev kredita izrednega proračuna za 1927/28 v breme partije 845: podpore in subvencije za nedržavne ceste; 2. naprava tlaka v Raši (Kragujevac), 3. določitev nagrad za člane gradbenega sveta po čl. 334 finančnega zakona za 1927/28. Iz ministrstva za socijalno politiko predlogi: 1. svet narodno invalidskega fonda; 2. komisija za odkup invalidnine in pokojnine; 3. komisija za striženje kuponov za obveznice vojne odškodnine; 4. izseljeniški medministrski svetodajni odbor; 5. odbor za podpiranje graditve uradniških stanovanj; 6. višja stanovanjska sodišča.

Nikić o protiradićevski fronti

Zagreb, 27. aprila. n. Danes popoldne se je bivši minister dr. Nikić vračal iz Dalmacije preko Zagreba v Beograd. Na kolodvoru so ga vprašali novinarji kakšne so prilike glede disidentov Radićeve stranke v Dalmaciji, nakar je dr. Nikić odgovoril: Lahko Vam rečem to, da vlada med radićevci veliko nezadovoljstvo radi Radićeve politike sploh, ne samo v Dubrovniku, temveč v vsej Dalmaciji. Ti nezadovoljneži se vedno bolj zbirajo ter je cepljenje na dnevnem redu. Imel sem razgovore s tamkajšnjimi federalisti ter se vsi strinjajo s tem, da bi bilo treba napraviti skupno fronto proti Radiću. Mislim pri tem tudi na federaliste. Vendar pa je to stvar bodočih in nadaljnih razgovorov. Glede mojega vstopa v Vukičevićevo vlado, Vam še ne morem ničesar reči, videl bom jutri, ko pridem v Beograd, kakšna je situacija.

Posebne komisije za razmejitev državnih in občinskih gozdov

Beograd, 27. aprila. p. V ministrstvu za šume in rudnike se bodo prihodnji mesec sestavile posebne komisije, ki bodo odšle v vse pokrajine države, kjer je treba izvršiti razmejitev državnih in občinskih gozdov. Ta posel bo trajal do oktobra.

Kaj namerava fašistična Italija?

Senzacijonalno poročilo o fašističnih pripravah za zasedbo našega ozemlja v primeru odklonitve nettunskih konvencij

Rim, 27. aprila. X) Kakor zatrjujejo v dobro poučenih fašističnih krogih, namerava Italija v slučaju, ako bi Jugoslavija ne pristala na njeno zahtevo, da ratificira nettunske konvencije v nekem najkrajšem času, ki se točno določi, kratkomalo zopet zasesti tako imenovano «tretjo cono». **Sušak z okolico, kvarnerske in dalmatinske otoke ter severno Dalmacijo, češ,** ker Jugoslavija ni izpolnila pogojev, pod katerimi je Italija svoječasno izpraznila to ozemlje. Če bi se **Jugoslavija uprla tej zopetni zasedbi, bi seveda prišlo do spopada, v katerem bi se Italija polastila vse v londonskem paktu ji priznane Dalmacije in še marsičesa povrhu predvsem pa Split, Kotor, Lovčen itd.**

Po namigavanjih z neke strani, ki ji zveze segajo zelo globoko v rimske tajnosti, se more sklepati, **da bi bil italijanski glavni udarec usmerjen od Reke proti Zagrebu in madžarski meji, da bi se Slovenija, ki naj bi rabila italijanski vojski kot prvo etapno področje, odrezala od ostale države in tako kot zrelo jabolko padla v roke Italiji, ne da bi bilo za to treba posebnih naporov ter bi se po predoru preko Zagreba vsa sila italijanskega napada obrnila proti vzhodu, proti Beogradu.** (Glej tudi poročilo na 2. str. Ured.)

Slike iz dežele fašistične svobode

Pred novimi procesi v Rimu. — Usoda Capella in Zanibonija. Na vrsto pride tudi proces Lucetti. — Po aretaciji velikega mojstra Torrigianija

Rim, 27. aprila. g. Na podlagi obsodbe generala Capella in bivšega majorja in poslanca Zanibonija na 30 let ječe, sta bila oba črtana iz seznama rezervnih častnikov, vsled česar odpade degradacija. Capellova soproga dobiva še nadalje pokojnino. Oba obsojenca sta bila že odvedena v odkazano kaznilnico.

Izjemno sodišče začne s 15. majem zopet nekaj razprav zaradi žaljenja Mussolinija. Tako pride na vrsto proces proti Lucettiju, ki je v jeseni poskušal atentat na ministrskega predsednika. Tudi se nadaljuje preiskava v zadevi poskušenega atentata na Mussolinija v Bologni. Ko bo končana, pride zadeva pred izjemno sodišče.

Rim, 27. aprila. g. Listi se še vedno bavijo s konfinacijo velikega mojstra framazonov Torrigianija. Katoliški listi so zelo rezervirani in ugotavljajo le, da vlada ne popušča v boju proti framazonstvu. «Osservatore Romano» pravi, naj bi se Torrigiani kesal svojih grehov in se zanje pokoril.

Fašistični «Lavoro d' Italia» pričakuje, da bo komisija za konfinacije storila svoje korake še nadalje proti gotovim visokim osebam, in pravi, da se je na predvečer Zanibonijevega poskušenega atentata na Mussolinija govorilo na zborovanju framazonov o poslednjih pripravah za napad. List dostavlja, da je na razpolago dovolj gradiva, da pridejo tudi ti gospodje pred posebno sodišče, najprej pa se mora zanje zanimati komisija za konfinacije.

Firenze, 27. aprila. o. Tukajšnja policija je ugotovila, da so se poslednje tedne širili po mestu komunistični letaki z ostrimi napadi na Mussolinija in fašistični režim. Zgodilo se je celo, da so neznanci ponoči nalepili lepake. Po daljšem iskanju je policija ugotovila, da je lepake tiskal tiskar Santernecchi, ki je pri zaslišavanju povedal, da ga je posetil zaupnik komunistične stranke, ki tajno še vedno obstoja in mu naročil, naj tiska te lepake. Hkrati mu je izročil tudi rokopis za majsko številko lista «Unità Comunista» ter za neko drugo publikacijo za komunistične mladinske organizacije. Policija je prijela tiskarja in zasleduje sedaj omenjenega zaupnika komunistov.

Svetovna gospodarska konferenca

4. maja se otvori v Ženevi mednarodna gospodarska konferenca. — Obširen dnevni red

Ženeva, 27. aprila. d. Skoraj vse države na svetu so se priglasile za mednarodno gospodarsko konferenco, ki se začne 4. maja, med njimi tudi Amerika, Turčija in Egipt, ki niso članice Društva narodov, najbrže pošljeta delegate tudi Brazilija in Argentinija. Po delegatih bodo zastopane na konferenci tudi mednarodna trgovska zbornica v Parizu, mednarodni urad dela v Ženevi, mednarodni gospodarski zavod v Rimu in mednarodna zadružna zveza.

Na dnevnem redu so razna gospodarska vprašanja, kakor razprava o sredstvih za odpravo sedanjih gospodarskih težav po vsem svetu in preprečenje različnih sporov. Nadalje se bo razpravljalo tudi o svobodi trgovine, o carinski tarifi in o trgovinskih pogodbah, potem o zaščiti trgovine in brodarstva, o posledicah padanja kupne sile na mednarodno trgovino itd. Važno poglavje bo tvorila tudi industrija, zlasti mednarodni industrijski dogovori, in pa poljedelstvo, posebno razprave o razmerju med producenti in konzumenti, o možnosti mednarodnih korakov na tem polju, o raznih sistemih zadružnih organizacij itd. O finančnih vprašanjih kot takih se na konferenci ne bo razpravljalo, pač pa v zvezi z drugimi problemi.

Nevarna nasprotstva v Rumuniji

Dalekosežnost spora med Avarescom in Bratianom

Bukarešta, 27. aprila. d. Čeprav se je še predkratkim zdelo, da je spor med Bratianom in Averescom poravnan in da sta oba vodilna rumunska politika složna, v prvi vrsti, kar se tiče posledic morebitne kraljeve smrti, se vendar vedno bolj opaža, da se je nasprotno nasprotstvo le še povečalo, dasi ga povsod skušajo prikriti javnosti. Liberalci pravijo, da so odločeni poseči po sili, ako bi hotel Averescu odpraviti ustavo v primeru vladarjeve smrti. Ministrski predsednik je s svojim častihlepnim stremljenjem po vladanju danes največja nevarnost v notranjepolitičnem življenju Rumunije. Vsi so se motili v Averescu. Predstavljali so si ga le kot namestnika Bratiana. Ministrski predsednik pa si je znal izposlovati dalekosežna pooblastila, tako da je danes že nekak diktator. Pri tem sta mu vzor vladanja Mussolini in fašizem. General je v stalnih odnošajih z raznimi vodilnimi italijanskimi politiki, neglede na to, da je njegova žena Italijanka. Liberalci zatrijujejo, da bo treba Averesca s silo pripraviti do tega, da opusti svojo oblast in odstopi

Predsednik Coolidge o ameriški politiki

Smernice ameriške politike v Mehiki, Nikaragui in na Kitajskem

Washington, 27. aprila. d. Predsednik Coolidge je podal važne izjave o ameriški zunanji politiki.

Med drugim je izjavil, da hoče vlada na vsak način zaščititi življenje in imovino ameriških državljanov v Mehiki, Nicaragui in Kitajski. Vlada je proti temu, da bi se spor z Mehiko radi petroleja uredil z razsodiščem, čeprav se je senat izrekel za tako rešitev. Zedinjene države nočejo v Nicaragui nič drugega, kakor ščititi svoje upravičene interese.

Kar se tiče Vzhodne Azije, namerava vlada storiti vse, kar je v njenih močeh, da dvigne enotnost in svobodo Kitajcev, vendar mora pri tem ščititi življenje in imovino svojih državljanov. Upati je, da se bo prej ali slej ustanovila na Kitajskem trdna vlada, ki bo popravila krivico, ki se sedaj godi inozemstvu.

Po vojni je zavzela Amerika povsem drugačno stališče na svetu, vendar bo vedno uveljavljala vzvišene ideale ameriške politike in se zavzemala za pravičnost, hkrati pa bo spodbujala narode, ki se borc za svojo svobodo in streme za zboljšanjem svojega položaja. V to svrho apelira Coolidge na stalne žrtve in pomoč enotne Amerike.

Vojaški položaj sovjetske Rusije

Zaključek sovjetskega kongresa. — Zanimivo poročilo vojnega komisarja Vorošilova

Moskva, 27. aprila. (pa.) Četrti kongres sovjetov je zaključil svoja dela. Izvoljenih je 585 članov v izvrševalni osrednji odbor, od katerih je ena tretjina nekomunistov. Kongres je soglasno odobril spremembo ustave v smislu, da se skliče kongres sovjetov le vsaki dve leti.

Moskva, 27. aprila. g. Na sovjetskem kongresu je podal ljudski komisar za vojno Vorošilov obširno poročilo o obrambi Rusije. Podal je kratek pregled mednarodnega položaja in pobijal trditve angleškega vojnega ministra, ki pravi, da je dosegla kemična industrija v Rusiji ogromen razvoj in da ogroža svetovni mir. Vorošilov podaja v svojem poročilu kratko sliko o stanju rdeče vojske in pravi, da se je zlasti povzdignilo letalstvo. Naglašal pa je, da ni dovolj rezervnih častnikov. V to svrho bo treba na univerzah uvesti obvezno vojaško pripravo dijakov. Splošna pripravljenost prebivalstva za vojaško službo še dolgo ni izvedena. Tudi vojaška priprava žensk še ni na višku. Vojno brodovje se je že popolnoma popravilo in se že grade nove ladje. Ruska mornarica je sedaj močnejša kot brodovja sosednih držav in more uspešno braniti obalo. Vojaška industrija še vedno ni dosegla svoje popolnosti, vendar v primeru potrebe lahko za silo vrši svojo nalogo. Tudi železnice še niso popolnoma v redu, vendar se bodo napake kmalu odpravile, da bodo zmogle vsak naval.

Fašistična ustava dela

Rim, 27. aprila. o. Davi je državni podtajnik v ministrstvu za korporacije predložil Mussoliniju posebno brošuro, v kateri je ponatisnjena ustava dela s posebnim komentarjem k njenim 30. točkam. Mussolini je odredil, da se brošura prevede v angleščino, francoščino in nemščino. (Glej 7. str. Ured.)

Italijanske vojaške priprave proti Jugoslaviji

Na meji, koncem aprila.

Kdor hoče v najkrajšem času spoznati miroljubne namene Italije nasproti Jugoslaviji, naj gre samo za nekoliko dni čez mejo, pa bo videl na lastne oči stvari, ki jasno govore o vsem drugem, samo ne o italijanski miroljubnosti.

Vse obmejno ozemlje od Trbiža do Reke je danes dejanski v obsednem stanju. V vsaki vasici je nameščen oddelek fašistične milice, ki skupno z zelo ojačenimi karabinjerskimi in financarskimi oddelki izvršuje kar najstrožjo kontrolo nad domačim prebivalstvom in seveda še prav posebej nad tujci. Meja je zastražena tako, da ne bi mogla čeznjo niti miš brez vednosti italijanskih od glave do nog oboroženih straž. Prestopanje meje je dovoljeno edino le v najnujnejših slučajih in so se v zadnjem času v obmejnem področju odvzeli potni listi vsem pripadnikom naše narodnosti, izvzemši edinole posameznike, ki jih italijanske oblasti smatrajo za posebno zanesljive in ki dokažejo, da imajo na oni strani nujne posle. Kontrola je tako stroga, da so vsepovsod zapori polni ljudi, katere je prijela obmejna straža zaradi suma vohunstva, ker so se kot izletniki, turisti, približali meji in so imeli s seboj kak fotografski aparat. Zlasti se je v velikonočnih praznikih dogodila taka nezgoda neštetim izletnikom, ki so še danes v zaporih in bodo ostali v njih najbrž še mesece in mesece, ker smatrajo italijanske obmejne oblasti stvar za tako resno, da mora v njej odločevati sam Rim.

Kakor je naši javnosti že znano, je Italija v zadnjih časih zgradila celo vrsto novih cest v smeri proti meji, cest, ki so za vsakdanji promet popolnoma nepotrebne, ker vodijo po neobljudenih krajih, pod Snežnik, čez Hrušico itd. in so izključno le vojaškega pomena. Ravno tako je znano razširjanje za promet popolnoma brezpomembnih postaj na vseh štirih progah v Primorju, zlasti pa na bivši južni železnici, in pa gradnja razsežnih ramp celo na odprti progi. Vse to je očividno edinole v vojaške namene. A pred kakimi tremi tedni so dobili podestati vseh primorskih občin nalog, da morajo poskrbeti za to, da se v najkrajšem času popravijo vse ceste in vozna pota v področju njihovih občin.

Zanimivo je tudi dejstvo, da v zadnjem času ni dneva, da bi ne švigali v vseh smereh po tako imenovani Julijski Krajini vojaški avtomobili z visokimi častniki, generali, ki zahajajo tudi v teren, očividno v svrho posebnih vojaških razmatranj in študijev.

V Puli, ki je bila doslej v vojaškem in še prav posebno v mornariškem smislu tako rekoč popolnoma zapuščena ter je bilo v luki stalno stacijoniranih samo par torpedovk, se je pred kratkim pojavila popolna lahka bojna divizija, obstoječa iz štirih lahkih križark z odgovarjajočim številom torpedolovcev in visokomorskih torpedovk. Iz pristojnih krogov sem doznal, da ta divizija odslej ostane stalno v Puli, kar pomeni, da ji je določena posebna naloga v severnem kotu Jadrana, ko z druge strani obvladuje srednji Jadran brodovje, ki je stacijonirano v Jakinu.

Ravno tako sem doznal iz pristojnih krogov, da je te dni dobilo poveljništvo tržaškega armijskega zbora — v Trstu je III. armijski zbor — povelje, naj nemudoma predloži vrhovni vojaški upravi točen seznam potrebščin za popolno **vojno** (!) opremo celega zbora, in sicer i glede orožja in municije i glede ostale preskrbe, obleke, obutve in živeža. Potrdila se mi je ponovno tudi svoječasna vest, da dobi v kratkem Gorica, kjer je bilo doslej samo divizijsko poveljništvo, svoj armijski zbor, tako da bosta na ozkem ozemlju Julijske Krajine, ki ne meri niti 10.000 štirijaških kilometrov, dva popolna armijska zbora.

Te dni so šli pod orožje letošnji vojaški novinci. Dočim se je druga leta — pač predvsem v svrho štednje in ko je na drugi strani itak stalna oborožena sila močno ojačena po fišistični milici — zelo veliko novincev popolnoma ali pa vsaj deloma oprostilo vojaške službe na podlagi najmalenkostnejših razlogov, je letos takih oprostitev bilo zelo malo in so se celo preklicale že dovoljene oprostitve. Da, zgodilo se je še nekaj drugega. V zadnjem času so bili pozvani ponovno na nabor skoraj vsi naborniki, ki so jih pri rednem naboru spoznali za nesposobne za vojaško službo. Na sedanjem ponovnem naboru so potrdili skoraj vse do zadnjega. Tam, kjer se je ta ponovni nabor izvršil že pred par tedni, so novo potrjeni že skupno z novinci, ki so bili potrjeni na zadnjem naboru, odšli pod orožje, pozneje potrjeni — ponekod se bo ta ponovni nabor vršil šele prihodnje dni — pa odidejo v prihodnjih dneh. Tako potegnejo pod orožje prav vse, kar je v Julijski Krajini tudi le navidezno sposobnega za vojaško službo. Seveda so bili posebno brezobzirni pri ljudeh naše narodnosti, kjer so pobrali prav vse do zadnjega, dočim so pri Lahih vendarle še kolikortoliko izbirali.

Kam merijo vse te izredne priprave, pač ni težko ugeniti. Pokazalo se je to posebno jasno na dan «rimskega božiča», 21. t. m., ko je prišlo skoraj v vseh večjih italijanskih, zlasti pa vseučiliških mestih do izrazitih demonstracij proti Jugoslaviji, pri katerih je v prvi vrsti sodelovalo visokošolsko dijaštvo in fašistično miličarstvo. Posebno burne so bile take demonstracije v Padovi, kjer se je skoraj vsa proslava «rimskega božiča» izčrpavala v naravnost divjem rjovenju: «Abbasso la Jugoslavia!» «Evviva la guerra contro la Jugoslavia!» — «Doli Jugoslavija!» «Živela vojna proti Jugoslaviji!» Umljivo je samo po sebi, da oblasti niso storile prav nič, da bi bile preprečile take demonstracije, pri katerih je sodelovala oborožena fašistična milica. Storile so edino to, da so prepovedale poročanje o teh dogodkih v dnevnem časopisju.

Ravno tako je italijanski tisk popolnoma zamolčal glavno točko v slavnostnih govorih ob priliki praznovanja «rimskega božiča» ki se je ponavljala skoraj vsepovsod, zlasti pa na vseh slavnostnih zborovanjih po Istri. Kjerkoli je v Istri kaka fašistična organizacija, je bila slavnostno zborovanje na katerem je govoril poseben govornik, poslan od vodstva provincijalne fašistične federacije, ki je v svojem govoru povdarjal, da je treba kar najtrdnejše strnitve vseh nacijonalnih sil ker se z veliko hitrico bliža trenutek, ko se bo udarilo, da se končno vendar zedini z materjo domovino Italijo doslej še vedno neodrešena, pod tujim barbarskim jarmom zdihajoča Dalmacija!

Če končno še pripomnim, da se danes ne samo v bližnjem obmejnem ozemlju, temveč po vsej Italiji čisto javno in glasno razpravlja o vojni z Jugoslavijo, njenih možnostih in seveda ugodnih, sijajnih uspehih za Italijo, mislim, da je z vsem tem precej jasno dokazana miroljubnost Italije, izražujoča se v neprestanih, vedno živahnejših vojnih pripravah proti Jugoslaviji.

Novi avstrijski parlament

Zanimivi volilni podatki. — Zbornica bo sklicana najbrže za 18. maja. — Razmerje v štajerskem deželnem zboru.

Dunaj, 27. aprila. g. Iz raznih statistik se vidi, da so v nedeljo dobile 58 % vseh glasov meščanske stranke, 42 % pa socijalisti. Pri volitvah l. 1923. je bilo razmerje 60 : 40. Sedaj je bilo vsega skupaj oddanih 3,607.856 glasov, pred štirimi leti pa 3,312.606. Volilcev je bilo torej za okroglo 295.000 več. Meščanska enotna lista je dobila približno 1 milijon 728.000 glasov, kmetska zveza 224.000, manjše meščanske stranke pa 128.000, skupaj torej 2,080.000 glasov. Socijalističnih glasov je bilo okroglo 1,510.000, komunističnih pa 17.000, skupaj 1,527.000. Leta 1923. je odpadlo na vse meščanske stranke 1,978.000 glasov, in sicer na krščanske socijaliste 1 milijon 431.000, velenemce in kmetsko zvezo 422.000 in na manjše stranke 65.000, na socijaliste raznih struj pa 1.334.000, in sicer na socijalne demokrate 1,312.000 in na komuniste 22.000. Od 295.000 novih glasov so jih dobili 193.000 socijalni demokrati in komunisti, 102.000 pa meščanske stranke. Na en mandat je odpadlo povprečno 30.000 oddanih glasov.

Zanimivo je, da imajo velenemci, ki jih v Avstriji skoraj ni, razmeroma najboljše uspehe. Vsled koalicije s krščanskimi socijalisti so dobili na njihov račun 12 poslancev, ki bi jih sicer dobili njihovi zavezniki. Brez krščanskh socijalistov ne bi dobili niti enega mandata.

Dunaj, 27. aprila. d. Priprave za sklicanje novega parlamenta so že v teku, čeprav je oddati še nekaj mandatov na podlagi ostanka glasov. Definitivni izid volitev bo znan drugi teden v maju, nakar bo predlagala vlada predsedniku republike sklicanje Narodnega sveta, kakor to določa ustava. Zbornica bo najbrže sklicana za 18. maja. Takoj po njenem konstituiranju odstopi vlada, kakor je to parlamentarna praksa.

Gradec, 27. aprila. d. Sedaj je znan definitivni izid volitev v deželni zbor štajerski. Izvoljenih je 24 poslancev enotne liste (20 krščanskih socijalcev, 3 velenemci in 1 narodni socijalist), 21 socijalnih demokratov, 9 članov kmetske zveze in 2 udetovca. Na ta način stoji 21 socijalnim demokratom 35 poslancev meščanskih strank. Število deželnih odborníkov se je znižalo od 12 na 9. Doslej so imeli krščanski socijalisti 6 odbornikov, socijalni demokrati 4 in po enega velenemci in kmetska zveza. Sedaj dobi enotna lista od 9 mandatov 4, socijalni demokrati tudi 4, kmetska zveza pa enega. Enotna lista odstopi en mandat v deželnem odboru velenemcem, tako da ostanejo krščanskim socijalistom le trije.

Ni še jasno, katera stranka dobi deželnega glavarja. Navadno predlaga kandidata za to mesto najmočnejša stranka, ki ga potem voli deželni zbor, vendar to ni določeno v ustavi. Zato je mogoče, da bo izvoljen tudi socijalni demokrat, ker prazne glasovnice ne štejejo. Sicer pa ni potrebno, da bi moral biti deželni glavar tudi deželni poslanec. Dr. Gürtler doslej ne kandidira.

Nova ureditev italijanskih kolonij

Rim, 27. aprila. o. Minister za kolonije je predložil zbornici zakonski načrt o novi ureditvi kolonij. Po tem načrtu postanejo kolonije juristične osebe, ki bodo imele docela avtonomen proračun. Začasno bodo kolonije uživale v kritje svojega proračunskega primanjkljaja podporo države. Vojaške stroške v kolonijah nosi še nadalje država.

Fašistične državne dobave

Rim, 27. aprila. d. Vlada je odredila, da se v bodoče vrše vse državne dobave v Italiji. Isto velja tudi za vse uprave in podjetja, ki dobivajo državne subvencije. Le ako domača industrija ne more izvršiti naročila po odgovarjajoči ceni ali v določenem roku, se smejo nabave oddajati inozemstvu.

Švica še ne namerava priznati sovjetov

Bern, 27. aprila. s. V nasprotju z raznimi vestmi o skorajšnjem de iure priznanju sovjetske Rusije s strani Švice po ureditvi rusko-švicarskega spora, izjavljajo vladni krogi, da o priznanju v doglednem času ne more biti govora. Švica ima napram Rusiji še vedno precej zahtev, na katere Rusija nikakor noče pristati.

Boj za omiljenje novega angleškega zakona o strokovnih organizacijah

Zakon naj bi prizadel tudi delodajalce. — Poslabšanje položaja v rudarski industriji

London, 27. aprila. d. Zaradi močne agitacije delavske stranke in tudi liberalcev proti vladnemu načrtu zakona o strokovnih organizacijah je prišla vlada v neljub položaj. Pravosodni minister Hoog, ki zastopa vlado pri razpravi o tej predlogi, je izjavil ministrskemu predsedniku, da ne bo zastopal zakonskega načrta v parlamentu, ako se nekoliko ne omili. Zato je izdelal izpreminjevalni predlog k predlogi, po katerem se ne prepovedujejo le splošne stavke in stavke iz simpatije, ampak proti zakonu je tudi, ako velike podjetniške zveze splošno izpro delavce. Na drugi strani pa pritiskajo razne podjetniške zveze na Baldwina, zlasti lastniki premogovnikov, naj ostane pri dosedanjem načrtu zakona, ki v glavnem nastopa le proti delavcem. Vendar je vlada dobila iz raznih okrajev, kjer konservativci ne stoje ravno najbolje, nebroj brzojavk z nujnim nasvetom, naj se zakon omili, sicer bodo v teh okrajih pri prihodnjih volitvah izvoljeni kandidati liberalcev in delavske stranke.

Vladna predloga postaja tem bolj važna, ker se opaža med rudarji vedno večje vznemirjenje, zlasti ker jih je letos nad 100.000 več brezposelnih kot lani. V nekaterih rudnikih, ki kopljejo premog za izvoz v inozemstvo, zlasti v severni Angliji in Škotski, se je delo omejilo, v nekaterih pa celo ustavilo. Lastniki razmišljajo o znižanju plač, da bi mogli s kolikor mogoče cenenim premogom zopet zadobiti ona inozemska tržišča, kjer so jih lani vsled rudarske stavke izpodrinili Nemci in Američani. Strokovne organizacije bi rade, da se zadeva znižanja mezd pospeši, ker hočejo s stavko iz simpatije izvojevati zase ugodnosti, preden stopi novi zakon o strokovnih organizacijah, ki prepoveduje take stavke, v veljavo.

Češki glas za sporazum med Bolgarsko in Jugoslavijo

V Pragi, . aprila.

Josip Holeček, ki ga v vsej slovanski javnosti visoko cenijo kot pisatelja in žurnalista, priobčuje v današnjem «Venkovu», glasilu najmočnejše češkoslovaške stranke, ki je obenem list ministrskega predsednika Švehle uvaževanja vreden članek, ki mu je dal naslov «Kakšna bo bodočnost na Balkanu?».

Holeček rekapitulira kampanjo Italije proti Jugoslaviji in izvaja: «Med Italijo in Jugoslavijo ni bilo nobenih konfliktov, nobenih sporov, ker se Jugoslavija z Italijo ni niti prepirala, niti borila. Italija se je hotela sprijeti z Jugoslavijo in jo izzvati, toda spodletelo ji je . . . Jugoslavija je postavila postopanje Italije v pravo luč . . . Časopisni boben o konfliktu se je jel istočasno oglašati v žurnalistiki vse zapadne Evrope. To pot je rimskemu časopisju najbolj pomagal londonski tisk. Tudi češki listi so več dni pisali o konfliktu in sporu, končno pa so spregledali in jeli govoriti samo še o «incidentu». Hrup je utihnil in Italija sedaj na tihem nadaljuje svoje delo v Albaniji. Vozi tjakaj puške in topove in — uniforme za albansko vojsko, ki jo vzgaja in vežba . . .»

Nadalje slika Holeček delovanje Italije v Albaniji, nevarnost te italijanske aktivnosti za Jugoslavijo, katero Italija stalno ogroža, kakor ogroža mir in red na Balkanu vobče. «Edino imperijalistične težnje vabijo Italijo na nevarna balkanska pota. Italija hoče hoditi po stopnjah beneške republike, toda kje je ta republika? Italija ima v mislih rimske cezarje, ki so obvladali ves Balkan s svojimi legijami, toda kaj se je zgodilo z rimskimi legijami? Davno so se že potopile v slovanskem prebivalstvu Balkana in ničesar ne spominja več nanje, kakor samo še izkopine iz pradavnih dni . . . z nasilstvi se ne da vzdrževati gospodstva nad nobenim balkanskim narodom . . .»

Holeček opisuje italijanske mahinacije v evropskem javnem mnenju proti Jugoslaviji in napoveduje, da se bodo «taki konflikti» neprestano ponavljali in da bodo Italijani Jugoslavijo natolcevali, kjerkoli jo bodo mogli. Italija hoče proti Jugoslaviji naščuvati evropsko javno mnenje . . .

Za zaveznika proti Jugoslaviji si je Italija izbrala Madžarsko, s katero je sklenila pogodbo. Holeček dvomi, da bi bila ta pogodba samo trgovinska, zlasti ker jo obe stranki zavijata v tajinstveno kopreno. Italija se pogaja tudi s Turčijo, da bi jo pridobila na svojo stran proti Jugoslaviji.

Toda tudi Jugoslaviji se javljajo prijatelji. Te dni je prispel v Zagreb in v Ljubljano bolgarski publicist Kostov in imel tamkaj javno predavanje, v katerem je povdarjal, da je napočil ugodni trenutek, da bi se Bolgarska združila z Jugoslavijo v eno državo, da bi tako Jugoslavija segala od Črnega do Jadranskega morja. Ta ideja pridobiva v Bolgariji vsak dan več privržencev, ima pa tudi, kakor je Kostov iskreno ugotovil, nasprotnike, o katerih je rekel, da so to tisti, ki se ne morejo osvoboditi ideoloških spon iz leta 1915., t. j. tisti, ki še vedno sanjajo o tem, da bodo Srbi še uničeni. Na take svoje rojake morajo dobro misleči Bolgari vplivati, da bi čim najpreje pozabili na Ferdinanda Koburškega.»

Patrijarh slovanske žurnalistike, uvažujoč nevarnost na Balkanu, išče pota, kako bi to nevarnost odstranil, in jih vidi v sporazumu Jugoslovenov z Bolgari, v bratskem miru med balkanskimi Slovani. V poučenih krogih zro na to bratstvo z veliko skepso, saj je znano, da je Italija baš v zadnjem času pošiljala preko Madžarske po Donavi v Bolgarijo velike množine orožja. To orožje je bilo nato porazdeljeno med posadke in skladišča v notranjosti Bolgarske. Dejansko stanje ostane v Bolgariji takšno kakršno je, dokler si narod sam ne izbere svoje vlade, dokler ne izreče svoje končne besede tako, kakor jo odkrito izražata Kostov in češki Holeček.

Pogreb glavnega urednika Kisića

Split, 27. aprila. n. Danes popoldne je bil pogreb pokojnega novinarja Vinka Kisića. Pred redakcijo lista «Novo Doba» sta govorila v imenu Udruženja jugosl. novinarjev član zagrebške sekcije urednik Vodvarka in mestni župan Tartaglia. Krsto so nosili splitski novinarji.

Sv. Pribičević v Bački

Sv. Pribičević je priredil za velikonočne praznike agitacijsko turnejo po raznih krajih Bačke. Največji uspeh je dosegel na zboru v Pačiru, kjer je vodja SDS govoril o novi vladi in o svojem razmerju do Demokratske zajednice ter med drugim izvajal:

Dobili ste velikonočno jajce — novo vlado Vukičević-Marinković. Ves narod vprašuje: čegava je ta vlada, jaz pravim: to je vlada vsakogar in nikogar. Radikali trdijo, da je to njihova vlada, demokrati odgovarjajo: ne, nego naša. V resnici ni to ne radikalska, ne demokratska vlada. Za to vlado nista ne Stanojević, ne Trifković, vanjo tudi ni zaljubljen Uzunović. Od demokratov so stopili v vlado oni, ki so komaj čakali, da postanejo ministri. Pašić je doživel svojega Uzunovića, podoba je, da ga je sedaj doživel tudi Davidović. Ko sem vprašal demokrata, zakaj je stopil Voja Marinković v vlado, mi je odvrnil: ker je on naš demokratski Nikola Uzunović. Ako me vprašate, kakšna je ta vlada: delovna ali volilna, Vam ne morem dati odgovora. Celo predsednik vlade ne ve, ali je to volilna ali delovna vlada. To se bo pokazalo šele tekom časa. Demokrati so mi l. 1924. očitali, da sem pomagal radikalom. Tedaj sem stopil v koalicijo z radikali iz velikih načelnih razlogov, da odbijemo rogove radićevščini. Sedaj vprašam demokrate: zakaj ste stopili v koalicijo z radikali? Priskočili so radikalom na pomoč v trenotku, ko se je začela radikalska ladja potapljati v globino. Jaz sem tedaj sklenil sporazum s Pašićem, ki je bila zgodovinska oseba, ter na važnem razpotju našega političnega življenja, demokrati so sklenili sporazum z Vukičevićem, ki ne sega niti do gležnjev Nikoli Pašiću. Znano je, da je nova vlada odgodila Narodno skupščino. Storila je isto, kar baron Rauch, ki je svoj čas z reskriptom odgodil hrvatski sabor. Demokrati so podpisali obtožbo proti ministru, ki so jo par dni pozneje z ukazom odstavili z dnevnega reda. Sedaj je ta obtožba vržena za plot. Zakon o ministrski odgovornosti je bil prvič v naši državi pogažen. Demokrati bodo morali sprejeti tega ministra ali pa kako osebo iz njegove okolice celo v vlado.

Sodba naših radikalov o SLS

«Ljudska samouprava», edini list slovenskih radikalov ter glasilo kočevskega župana dr. Sajovica, člana glavnega odbora radikalne stranke v Beogradu, razpravlja o sodelovanju SLS v vladi ter piše med drugim:

«SLS je šla brez sigurnih jamstev v vlado, da izglasuje proračun. SLS ni doumela silno važne pozicije, ki jo je imela kot za vladino večino in proračun odločujoča stranka, še manje je pa umela to zavidanja vredno postojanko izrabiti. Brez nje bi ne bilo proračuna, bi ne bilo vladine večine in ne Uzunovićeve šeste vlade. Zlasti pa bi morala izrabiti svoje glasovanje za široka pooblastila, ki jih daje proračun bodoči vladi za sigurne z zakonom in kritjem zagotovljene državne dajatve za najnujnejše potrebščine slovenskih pokrajin...

SLS vsega tega ni storila, ampak je navdušeno glasovala za proračun in široka pooblastila vladi, v nadi, da glasuje za sebe, **verujoč praznim, v politiki običajnim frazam.** Ni pomislila, da na opolzkih političnih tleh drže samo dejstva, vse drugo pa je dim.

V nasprotju s to svojo politično naivnostjo navzgor se je pokazala SLS navzdol, to je v slovenskih pokrajinah, jako mogočna, samozavestna in — **partizanska.** Kamorkoli je dosegla njena moč potom velikih županov ali vpliv na podrejene uradnike po ministrstvih, povsod je delala na toda iztisne vpliv neklerikalnih organov in da postavi na njih mesto **izključno svoje partizane in osebne zaveznike** kot nosilce državne moči. Razpuščeni cestni odbori in nova le za SLS ugodna razdelitev mandatov po občinah, odstavljeni stanovanjski sodniki in njih nadomestitev z izključno klerikalnimi ljudmi, odstavljanje vodilnih uradnikov in premeščanje podrejenih po izključno klerikalnih interesih — to je poleg proračuna in širokih zakonitih pooblastil za bodoče vlade edino delo SLS v vladi. **Označuje ga neprikrito partizanstvo in naivnost.** Slučaj prof. dr. Ilca v Kočevju pa kaže tudi na zlobo in maščevalnost.

V istih pravcih so poslovala tudi v Beogradu SLS izročena ministrstva. Merodajnim faktorjem v Beogradu, ki z budnim očesom molče motre delovanje vsakega pročanskega ministra, posebno ako je homo novus in ako pripada po vrhu še bolj negativni stranki, to seveda ni ostalo prikrito. Tem manje ker ima Beograd danes zanesljive osebne stike po celi državi. In tako se je zgodilo, da je v nezaslišano začudenje v državno moč čez ušesa zaljubljene SLS pri sestavi nove vlade izpadla SLS iz vlade kot — nepotrebna. Ta izraz je napol oficijelno padel v Beogradu in je **bil — prilično milo izbran.**

SLS je s to svojo udeležbo na vladi posvedočila z dejstvi, da je iz velike dedščine Krek-Šušteršič-Lampe rešila pretežno le pasiva, le njene senčne strani, glavno le **partijski terorizem.** Ideje so se razkadile.

Ta polom naše največje stranke v centralni vladi pa pomeni žalibog tudi hud udarec za Slovence. Za vse stanove brez izjeme. Zlasti gospodarski in finančni.

Popraviti ga zamorejo samo volilci pri prihodnjih volitvah.»

Smatrali smo za potrebno navesti, kaj piše glavno in edino radikalno glasilo v Sloveniji o vlogi slovenskih klerikalcev v vladi, tembolj, ker poroča včerajšnji «Slovenec», da je zaupni shod SLS za ptujski okraj, na katerem je govoril posl. Vesenjak, sprejel resolucijo, v kateri pošilja «prisrčne pozdrave bivšemu min. predsedniku Uzunoviću in narodno-radikalnemu klubu.»

Klerikalna maščevalnost

«Ljudska samouprava» opisuje, kako so nameravali klerikalci premestiti prof. dr. Josipa Ilca iz Kočevja v Kranj. Prof. dr. Ilca so smatrali klerikalci za svojega. Pri oblastnih volitvah je bil za volilnega komisarja v Gotenici, kjer so bili oddani glasovi samo za nemško-nacijonalno in radikalno stranko. Sedaj je nastalo vprašanje, koga je volil dr. Ilc. Radikalno glasilo piše, da se je «znani samohvalni gospod iz Dolenjevasi pridušil, da bo ta slučaj eksemplarično kaznoval, in je v ta namen zainteresirali tudi svoje tovariše. Nadalje pravi med drugim: «Kot nalašč se je med tem izpraznilo mesto francoščine v Kranju. Oglasilo se je več prosilcev. Prof. dr. Ilc seveda ne, ker za Kranj zaenkrat nima interesa. V tem trenutku so zapele kljuke pri prosvetnem ministrstvu v Beogradu. Pritisnili so jih seveda vrli naši krščanski klerikalci: «Ilc mora v Kranj», so sikali, a mislili so si, «kaznovali ga bodo pa isti radikali, za katere je bojda glasoval.» Navajali so naravnost izmišljene razloge in končno res dosegli, sklicujoč se na svoje sozavezništvo v vladi, da so prosilci za Kranj dobili brco, dekret za nasilno kazensko prestavitev prof. dr. Ilca po čl. 71 pragmatike je pa podpisal za take na videz malenkostne stvari pooblaščeni uradnik v ministrstvu. Intriga je izborno uspela! In bogzna koliko podobnih imajo že na svoji kosmati politični vesti! Toda to pot pa niso naleteli na pravega — šlo je baš zato, ali naj se SLS vzame v novo vlado ali ne, ko se je razkrila ta recimo drzna klerikalna intriga. In če smo pravilno podučeni, je šlo tozadevno poročilo od rok do rok in to jako važnih rok v Beogradu... In posledica: na sodelovanje take lojalne in odkrite stranke sta se obe vlado sestavljajoči grupi lepo zahvalili, naši SLSarji so pa v svoje največje zaprepaščenje ostali — na cedilu. «Kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade.» Seveda je Beograd telegraficno odredil, da gospod prof. dr. Ilc ostane v Kočevju. Za prijateljsko razmerje med radikali in klerikalci ter za klerikalno nepristranost je ta dogodek vsekakor značilna ilustracija.

Poplave Mississippija

New Orleans, 27. aprila. s. Ker se poplave širijo, je guverner države Louisiane izdal razglas, v katerem proglaša izjemno stanje in odreja, da je treba nasip Mississippija pri New Orleansu razstreliti. Nasip bo 29. t. m. opoldne razstreljen v širini 600 m. Ta odprtina bo zadostovala, da se bo reka, katere nasip je 10 milj oddaljen od New Orleansa, za tri čevlje usedla. Vsled odprtine v nasipu bo poplavljenih okoli 100 tisoč oralov dobre zemlje. Vse oblasti odobravajo postopanje guvernerja. Nacijonalna garda v Louisiani je pripravljena za primer, da bi se farmerji uprli ukrepu glede razstrelitve nasipa. Pričakuje se, da bo nastalo škodo plačalo mesto New Orleans.

Poplave v severni Nemčiji

Boizenburg, 27. aprila. s. Pristava Bandekov je popolnoma pod vodo. Okoli 1000 juter zemlje je poplavljenih. Vsa setev je uničena. Tudi na pristavah Gülze in Horst je poplavljenih do 800 juter zemlje.

Nad 14.000 dolarjev za rokopis!

Newyork, 27. aprila. (be.) Neki Wagnerjev rokopis je bil prodan na javni dražbi za 14.400 dolarjev.

Ponarejanje potnih listov

Varšava, 27. aprila. s. Oblasti so odkrile večjo družbo, ki se je bavila s ponarejanjem potnih listov. Med aretiranimi je tudi več policijskih funkcijonarjev.

Kuga in kolera v Indiji

Kalkuta, 27. aprila. d. Zdravstvena oblastva so v skrbeh zaradi naraščanja kolere v provinci Bengalski, ki šteje kakih 47 milijonov prebivalcev. Doslej je umrlo za to zavratno boleznijo kakih 15.000 ljudi. Ker od treh obolelih za kolero navadno eden umre, računajo, da je moralo v tej provinci zboleti 40.000 do 50.000 ljudi. V Indiji je kolera doma in grasira zlasti poleti, tako da navadno umre zanjo kakih 100 oseb na teden. Letos pa grasira kolera že tri mesece v nezmanjšanem obsegu, ki znatno prekaša navadne številke obolelosti. Oblastva so ukrenila vse potrebno, da se bolezen omeji.

Pariz, 27. aprila. (pa.) V Nizozemski Indiji je umrlo na kugi 1385 oseb.

Sreča mladega izumitelja

Zagreb, 27. aprila. n. V vasi Kutjevo je že lansko leto 28letni mehanik Krešimir Divlan zaprosil za patentiranje izuma za dviganje potopljenih ladij. Te dni je neka nemško-ameriška družba ponudila Divljanu za ta izum pol milijona dolarjev. Poskusi za to družbo se bodo vršili meseca junija.

Naši kraji in ljudje

Vabimo na

majski shod

narodnega delavstva in nameščencev

ki se vrši

v nedeljo 1. maja ob pol 11. v dvorani Mestnega doma v Ljubljani.

Na shodu govorita oblastna poslanca

dr. Dinko Puc in Ivan Tavčar.

Shod je namenjen proslavi dela, manifestaciji za socijalne in gospodarske težnje nameščencev in delavcev.

Združene narodne organizacije nameščencev in delavcev v Narodno-strokovni zvezi.

Dvojni jubilej pisatelja Frana Vojnovića

Letos dne 9. oktobra bo obhajal dubrovniški gospar, pesnik in dramatik Ivo Vojnović 70 letnico svojega rojstva in 50 letnco svojega pisateljskega delovanja. V Beogradu se je sestavil odbor, ki bo vodil tozadevne slavnosti. Vršile se bodo meseca maja, kljub temu, da bo pesnikov rojstni dan šele 9. oktobra. Ta dan bo v Beogradu predstava Vojnovićeve drame «Ekvinocij». Igrali jo bodo člani akademskega gledališča; Prisostvoval ji bo tudi sam avtor. Narodno gledališče pa priredi poleg tega posebno Vojnovićevo svečanost, ki bo imela oficijelen značaj.

Regulacija Drave in pritokov

Ptuj, 26. aprila.

Po nedeljskem močnem nalivu sta Drava in Grajena tako močno narastli, da se je bilo bati poplave. Zlasti prebivalci ob Grajeni so bili v skrbeh, ker si še od zadnje poplave niso odpomogli. Po zadnji poplavi je izdalo srezko poglavarstvo v Ptuju na zemljiške posestnike ob Grajeni stroge in striktne odredbe, kako se mora grajensko obrežje zavarovati. To delo se je moralo izvršiti še tekom lanskega leta ter se je morala izvršitev javiti menda do 31. okt. 1926. Posestniki so se večinoma temu naročilu odzvali in obrežje z velikimi stroški po možnosti zavarovali. Zlasti veliko je v tem oziru storila mestna občina, katere obrežje je v mestnem rajonu najdaljše. Izdala je za betonska in druga zaščitna dela nad 100.000 Din, dasi ta izdatek v njenem proračunu ni bil določen.

Edini, ki se pozivu ni odzval ter obrežja v rajonu mestne občine ni zaščitil, je železniška uprava, v katere last spada le neznaten del obrežja. Kje leži vzrok, da se to ne zgodi čimprej? Ali pri tukajšnji progovni sekciji? Ali zanjo odloki oblasti ne veljajo? Ali prevzame žel. uprava jamstvo za škodo, ki jo po njeni malomarnosti zamorejo utrpeti prebivalci, ogroženi od poplave? Menda bi tudi železniška uprava lahko našla za malenkostno delo pri Grajeni potrebno vsoto par tisoč dinarjev.

Ponovno smo tudi že opozorili na grajenski most, ki je tudi last železnice in ki ga je žel. uprava po zadnji poplavi podrla in deloma zaprla, a še do danes istega ni popravila. Radi tega mnogo trpi promet, ki je zlasti proti kolodvoru zelo živahen, ker je most za vozila zaprt.

Tudi regulacijska dela Drave naj bi se čimprej pričela, ker narašča od dne do dne škoda, ki jo povzroča Drava zlasti pod Ptujem posestnikom iz Budine, Brstja, Spuhlje, Zabavcev in dalje. Pri zadnjem nalivu je zopet odtrgala in odnesla več metrov zemljišča na potu v Kysela—gozd, ki je Ptujčanom dobro znan. Tamkaj je v zadnjem desetletju odnosila Drava ponekod na 100 do 150 m široko travnikov in njiv, kar pomeni cela posestva. Najlepše je pa to, da marsikateri posestnik od odplavljenih parcel plačuje še danes davek, dasiravno jih ima v Dravi, če se ni sam energično zavzel, da so se mu pri davčnem uradu odpisali. Upamo, da obljubljene vsote za regulacijska dela ne bodo ostale samo obljubljene, da se ne bodo porabile samo za razne regulacijske načrte in drage komisije, temveč da se bo res kaj naredilo, kjer je nujno potrebno.

Občni zbor kranjske podružnice SPD

Kranj, 26. aprila.

Snoči se je vršila v prostorih mestne posvetovalnice redna letna skupščina kranjske podružnice SPD, za katero je vladal izredno velik interes članstva, kar sta pokazala mnogoštevilna udeležba in potek zborovanja.

Zborovanje je otvoril načelnik podružnice lekarnar g. Fran Šavnik, ki je najprej pozdravil navzočega mestnega župana g. Pirca ter nato očrtal v širših izvajanjih splošno dosedanje udejstvovanje podružničnega odbora in pododsekov ter se dotaknil tudi smernic bodočega odbora. Skrb za povzdigo planinstva in za okrepitev tujsko-prometnega razmaha v kranjskem srezu je bila poverjena posebnemu odseku, ki pa je bila le bolj sporedna, med tem ko je bilo glavno in edino težišče podružničnega dela osredotočeno na obeh planinskih postojankah Stola v radovljiškem srezu. Ta tradicijska smer udejstvovanja kranjske podružnice naj ostane še v bodoče, ker jo še čaka velika naloga v povečanju Prešernove koče na Stolu.

K načelnikovim izvajanjem se je oglasil g. dr. Sabothy, ki je nastopil proti dejstvu, da leži pravec dela in programa podružnice izven kranjskega sreza, medtem ko skrbi zanj šele v drugi vrsti, kar je tem bolj akutno, ker je podružnica važen gospodarski činitelj z ozirom na tujsko-propagandni promet za interese mesta Kranja in okolice. Tudi župan g. Pirc je v svojih izvajanjih oporekal tradicijonelni smeri udejstvovanja kranjske podružnice, ki je povečala svoje delo v glavnem le v tujih srezih. Razvila se je vsestranska mestoma zelo burna debata o smernicah udejstvovanja kranjske podružnice, ki pa je ustvarila nejasne in napačne dispozicije, vsled česar je bil z večino glasov odklonjen predlog dr. Sabothyja, da se delo Kranjske podružnice predvsem osredotoči v kranjskem srezu.

Poročila funkcijonarjev so podala izčrpno sliko podružničnega dela v preteklem letu. Poročilo tajnika g. Vrana je vsebovalo notranje organizatorično delo, zlasti o fotoamaterskem odseku, nadalje v odseku za kranjsko okolico, ki je mogel izvršiti le nekatere markacije na Sv. Jošt, Krvavec in Storžič. Iz blagajniškega poročila g. R. Mayrja posnemamo, da znaša celokupni denarni promet z onim od oskrbovanja koč na Stolu 131.657.89 Din. Imetje se je povečalo za 25.000 Din. Podružnica izkazuje 54.112 Din denarnega premoženja. Mesto odsotnih preglednikov računov je predlagal g. B. Deu blagajniku absolutorij, ki je bil soglasno sprejet.

Zanimivo je bilo poročilo gospodarja g. Gajška. Poset Valvazorjeve in Prešernove koče na Stolu, ki ju oskrbuje kranjska podružnica, je bil v preteklem letu prav dober kljub neugodni seziji. Prešernovo kočo, ki je odprta le skozi poletno sezijo, je posetilo 1279. Valvazorjevo pa, ki je oskrbovana vse leto, 1292 turistov, od teh poleg Slovencev zelo mnogo tudi Hrvatov, Čehov, Avstrijcev, Nemcev in Madžarov. Oskrbovanje obeh koč prinaša lep uspeh, ki je boljši od lanskoletnega. V Prešernovi koči je bilo prometa Din 31.963.11 Din, čistega dobička 10.639.89 Din, v Valvazorjevi koči 33.492.12 Din prometa in 9779.71 Din čistega dobička. Izkupiček je namenjen za povečanje Prešernove koče, kar se namerava izvršiti že letošnje poletje.

Pri dopolnilnih volitvah je bil izvoljen za načelnika g. Fran Šavnik. Spopolnjen je bil stari odbor sledeče: tajnik g. Vran Adolf, blagajnik g. R. Mayr, gospodar obeh koč g. Gajšek Fran, predsednik markacijskega odseka g. Fran Holzhaker, odbornik g. J. Depoli, inž. Emmer in Peter Kobal, namestnika gg. Premru in dr. Šilar, pregledovalca računov gg. O. Kosmač in Iv. Valenčič.

Novo izpremenjena pravila, ki zlasti zboljšujejo razmerje Osrednjega društva do podružnic, so bila soglasno sprejeta. Soglasno je bilo sklenjeno končno, da skupščina brzojavno pozdravi svetovno znanega alpinista dr. Kugyja, ki se ravnokar mudi na predavateljski turneji v Ljubljani. Na koncu je predlagal ravnatelj g. Sirc, naj se vrši prihodnji občni zbor v Narodnem domu, ki je kot kulturno središče kranjskega prebivalstva za to edino primerno, kar je bilo soglasno sprejeto. Dr. Šilar je ostal s svojim protipredlogom osamljen. Nato je predsednik zaključil trlurno zborovanje.

Velika poštna poneverba v Rogaški Slatini

Kriminalnim organom ljubljanske policijske direkcije se je v nedeljo 24. t. m. posrečilo na glavnem kolodvoru prijeti 35-letnega poštnega upravnika Alberta Gabriča, rodom iz Dol. Logatca na Notranjskem. Proti njemu je bila izdana tiralica radi poneverbe eraričnega denarja na pošti v Rogaški Slatini, kjer je omenjeni vršil funkcije upravnika le nekaj mesecev. Poneveril je 41.000 Din. Že dalje časa so ljudje opazovali, da živi Gabrič preko svojih razmer in dohodkov in da njegovi veliki izdatki nikakor niso v skladu z njegovimi rednimi mesečnimi prejemki. Njegovo razsipanje je dalo poštni upravi povod za revizijo poštne blagajne. Od ljubljanske poštne direkcije je bila pretekli teden odrejena revizija in škontracija poštne blagajne. Ko je upravnik Gabrič doznal, da prihaja komisija iz Ljubljane, je takoj izginil iz Rogaške Slatine. V njegovi odsotnosti je komisija pregledala blagajno in ugotovila primanjkljaj v višini gorenjega zneska. Vložena je bila proti Gabriču nato kazenska ovadba na državno pravdništvo v Mariboru.

Srebrna poroka zavednega obrtnika

Organizator Sokolstva in obrtništva v posavskih krajih g. Josip **Holy**, brivski mojster v Brežicah, praznuje danes 28. t. m. v krogu svoje rodbine srebrno poroko. Josip Holy, rodom Čeh, rojen leta 1878., je prišel že v zgodnjih letih v naše kraje. Od leta 1904. dalje je neprestano deloval v sokolskih vrstah kot telovadec in organizator. Bil je med ustanovitelji Sokola v Brežicah, kateremu je tudi več let načeloval. Splošno je priljubljen tudi med obrtništvom brežiškega okraja. Je že več let predsednik Obrtnega društva v Brežicah. Na njegovo pobudo so vajenci in pomočniki vseh obrtniških panog priredili že več prav dobro uspelih razstav. Jubilant je bil vedno značajen in zaveden naprednjak. Pri zadnjih volitvah v Zbornico trgovine, obrti in industrije je kandidiral v obrtnem odseku. Na naši sliki vidimo Holyja z njegovimi tremi sinovi in hčerko Marijo, ki so vsi agilni sokolski delavci. Njemu in njegovi soprogi naše iskrene čestitke!

Velikanski uspeh pri včerajšnji premijeri!

FAVORIT

(Hanibalov sin)

Diven dunajski sportni film. Prekrasni posnetki iz dunajskega Pratra, Kreuzensteina in dirkališč Freudenau in Bad Aussee. V glavni vlogi sveži ljubavni par **ALFONZ FRYLAND** in **LIANE HAID.**

Danes ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.

Pri vseh predstavah naš priznano najboljši orkester Ljubljane.

Telefon 2730. Kino «Dvor».

Oslepel zaradi žene

V Splitu je policija aretirala Stano Pešićevo, ženo Krste Pešića iz Beograda. Vzrok tej aretaciji je precej nenavaden.

Stana je hotela izvršiti samomor v svojem stanovanju v Beogradu. Preskrbela si je steklenico lizola in je hotela tekočino izpiti. Njen mož Krsta je opazil Stanino namero baš v trenutku, ko se je pripravila na izvršitev samomora. Hotel ji je izviti steklenico iz rok, nesreča pa je hotela, da je steklenico nerodno prijel in da je strup brizgnil po njegovem obrazu. Preprečenje ženinega samomora je mož plačal s svojim vidom. Lizol mu je popolnoma pokvaril eno oko. Žena je v strahu pred kaznijo zbežala v Split, kjer so jo sedaj zaprli.

Napad na liški železnici

Na liški železnici se je te dni pripetil razbojniški napad, ki bo potujoče občinstvo zopet navdal z nezaupanji. Zobni tehnik Miho Jerinić se je vozil iz Šibenika proti Liki. Zleknil se je na klop v III. razredu in zadremal. To priliko sta izrabila dva lopova za napad.

Prvi se je postavil v bližino vrat in je stal na straži, drugi pa je Jerinića napadel in skušal ukrasti listnico. Naletel pa je na trd oreh, kajti Jerinić je imel toliko prisotnosti duha, da je skočil pokonci, prijel napadalca za roke in pričel klicati na pomoč. Razbojnikov tovariš, ki je stal na straži, je skočil iz vlaka in pobegnil. Zavest osamljenosti in vsega, kar bi utegnilo temu slediti, pa je razbojnika navdala s takim strahom, da je napel vse svoje moči in skušal Jerinića poškodovati. Vlekel ga je do izhoda in se obupno odtrgal od njega ter skočil iz drvečega vlaka.

Ko se je zobni tehnik zavedel, da je napadalec izginil, je opazil, da mu je razbojnik prerezal suknjo, toda tako nerodno, da je listnica ostala v žepu. Ob istem času je poskušal razbojnik napasti tudi nekega drugega potnika, ki se je vozil v sosednem vagonu. Tudi ta napad se je izjalovil. Razbojnika sta stopila na vlak v Kninu in sta poskušala svojo srečo med postajama Stara Straža in Plavno.

11 schillskih oficirjev

Torek – dan karambolov in nesreč v Ljubljani

Šofer, ki je zakrivil nesrečo v Zg. Šiški, izsleden.

Ljubljana, 27. aprila.

Včeraj je «Jutro» že poročalo o težki avtomobilski nesreči, ki se je pripetila v Zgornji Šiški. Goli slučaj je hotel, da se je kmalu posrečilo eruirati šoferja, ki je vozil avtomobil štev. C 3083, s katerim je bila povzročena težka nesreča. Šoferju tega avtomobila se je namreč približno eno uro popreje dogodila druga težka nesreča ozlroma karambol na Dunajski cesti v bližini trafike hiše štev. 12. Avto rdeči C št. 3083 (iz Zagreba) je namreč okoli 12.30 privozil od glavne pošte na Dunajski cesti v smeri proti kavarni «Evropi». Pri hiši štev. 12 je z dvorišča, kjer se nahaja velika avtogaraža Čamernikova, privozil uradnik Trboveljske premogokopne družbe Franjo Golob na Dunajsko cesto in to zelo previdno in počasi. V tem trenutku je pripeljal v močnejšem tempu po desni strani avto C 3083. Nastal je zelo kritičen moment, kajti šofer avta C 3083 se ni mogel več izogniti. Zadel je v avtomobil Franja Goloba z veliko silo. Nastal je karambol, ki je povzročil pri obeh avtomobilih precejšnjo škodo, približno okoli 10.000 Din, dve kolesi in blatniki so bili močno poškodovani. Pri glavni pošti službujoči stražnik Fran Jurjevec je pri ugotovitvi dejanskega stanu zabeležil tudi šoferjevo ime in številko avtomobila.

Ta avtomobil, ki ga je šofer za silo popravil, je imel isto številko, kakor oni avto, ki je povzročil težko nesrečo v Zgornji Šiški v bližini gostilne pri «Kmetu». Na ta način so nato dognali šoferjevo identiteto.

Povzročitelj nesreče v Zg. Šiški je bil šofer Bogomir Dombrič, rojen l. 1899 v Rogatcu in sedaj stanujoč v Zagrebu, Ilica štev. 198. Kot šofer je zaposlen pri tovarnarju Glantzmannu, ki ima svoje velike tekstilne tovarne v Tržiču ter se je šofer v torek peljal iz Zagreba v Tržič.

Glede nesreče v Zgornji Šiški omenimo, da je šofer privozil od zadaj v divjem tempu, tiho brez vsakega močnejšega signala. Avto, ki je vozil z brzino do 80 km, je tako silovito zadel ob levo kolo enovprežnega vozička, da se je kolo popolnoma razbilo in je bil zadnji del voza tako poškodovan, da je moral posestnik France Hafner iz Žabnice, ki je vozil svojo dekle iz bolnice domov, voz pustiti na mestu nesreče. Težko poškodovana Lucija Pokornova, ki je stara 24 let, si je 18. marca t. l. zlomila levo nogo pri padcu z voza, ko so se konji splašili. Bila je nad mesec dni v bolnici. Posestnik France Hafner je pri karambolu dobil le lahke telesne poškodbe. Rane so mu izprali na zgornješiškenski stražnici, na kar je sam nadaljeval s konjem pot proti Škofji Loki.

Tretja nesreča se je v torek pripetila na križišču Dolenjske ceste in dolenjske železnice.

Inženjer Rado Mally je v torek okoli 20. vozil po Dolenjski cesti proti mestu. Vodil je motorno kolo s priklopnim vozom. Bila je razmeroma tema in Dolenjska cesta slabo razsvetljena. Naenkrat je čutil na železniškem križišču močan sunek. Zadel je s kolesom ob zatvornico, ki je bila spuščena radi bližajočega se dolenjskega vlaka. Njega je zatvornica udarila po glavi in vrgla s sedeža. Kolo je dobilo poškodbe spredaj, zlasti sta bila zelo poškodovana žarometa in signalna naprava. Inženjer Mally je dobil poškodbe po glavi in na ustnicah, dočim je njegova spremljevalka R. Globočnikova ostala nepoškodovana.

Nepošteni sprevodniki

Ljubljana, 27. aprila.

Uprava državnih železnic je uvedla bloke, ki so jih uporabljali sprevodniki v vlakih za potnike brez voznih listkov, če so imeli kaj doplačati. Vsak blok je vseboval 200 listov, pol belih in pol rdečih. Stranka je dobila rdeči listek, ki ga je morala pri izstopu oddati vratarju. V svrho kontrole je moral vratar izročiti rdeč listek blagajni, beli listek ji je pa izročil sprevodnik z denarjem vred.

Bloki so bili shranjeni v železniški tiskarni, kjer so ugotovili meseca aprila lani, da manjka 5 blokov.

Za zadevo se je pričela zanimati železniška policija, ki je dognala, da so nekateri sprevodniki nepošteno manipulirali.

Obtoženi so bili sprevodnika Jože D. in Anton Z. iz Maribora ter Lovro Š. in Ivan K., da so krivi hudodelstva poneverbe po § 181 kaz. zakona, a K. tudi po § 5 kaz. zakona.

Jože D. je namreč že leta 1925. zlorabljal doplačilne karte in kontrola je ugotovila, da je v petih slučajih kopijo pravilno izpolnil, a v matico (to je na beli listek) je pa pozneje vpisal manjši znesek; razlika je pa zginila v njegov žep, ali pa je denar sprejel, karte pa niti izstavil ni. Pri neki priliki je kasiral 2412 Din, a v matico je vpisal samo 201 Din in si je torej prilastil 2211 Din. Vsega si je prilastil na nedovoljen način okoli 3500 Din. Na to ga je napeljal Ivan K., ki je bil uslužben v železniški tiskarni. Dal mu je 2 matici s kopijama in ga poučil, kako naj ravna. Tudi Antonu Z. je dal Ivan K. nekaj izvodov; napravila sta pa kar ustno pogodbo, da dobi Ivan eno tretjino pridobljenega denarja. Res je Tone dobil kakih 2000 Din, a tretjino je dal Ivanu.

Lovro Š. je pa spremljal lani 5. novembra nočni brzovlak od Rakega do Maribora kot revizijski sprevodnik. Imel je dva tranzitna potnika, ki sta doplačala 703 Din. Na matičnem listu je vpisal 22 Din, ostalo si je pridržal. Vse te malverzacije so se vršile na progi Rakek—Kotoriba odnosno Maribor—Zagreb.

Obtoženci, ki so prvotno pred železniško policijo in pri zaslišanju priznali krivdo, so pred ljubljanskim senatom dež. sodišča vse tajili, le Jože D. je priznal poneverbo 2340 Din.

Razprava je trajala ves dan.

Jože D. je bil obsojen na 2 meseca težke ječe, a Lovro Š. pa na 3 tedne. Tone Z. in Ivan K. sta bila oproščena, ker je Z. povrnil poneverjeno vsoto, predno je bila ovadba vložena, a Ivan K. radi pomanjkanja dokazov.

Proti gripi, astmi, kataru

se inhalira SMREKOVO OLJE «TROLIST». — Razpošilja vsaki dan po povzetju Din 15.— «Trolist, Logatec. — Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama:

Četrtek, 28.: ob 15.: «Triglavska bajka». Predstavi za šolsko mladino po izredno znižanih enotnih cenah. — Izv.
Petek, 29.: «Vojiček». D.

Ljubljanska opera:

Četrtek, 28.: Zaprto.
Petek, 29.: «Madame Butterfly». C.

Mariborsko gledališče:

Četrtek, 28.: «Periferija». A. Premijera.

Za šolsko predstavo «Triglavske bajke», ki bo danes popoldne ob 3. v dramskem gledališču, so samo še sedeži po 6 Din pri gledališki blagajni (dopoldne v opernem gledališču, pred predstavo pa v dramskem) na razpolago.

«Periferija» na mariborskem odru. Češki dramatik **Frant Langer** postaja od leta do leta popularnejši. S svojimi duhovitimi komedijami («Kamelo skozi uho šivanke« so celo filmirali), si je hipoma utrl pot na vse večje odre Evrope. Nič manj pa se ni s svojo svežostjo, duhovitostjo, s preprostim in zdravim humorjem prikupil manjšim odrom. Zato z enako slastjo uživajo Langerjeve drame inteligenti in širša publika, vsak na svoj način. Zlasti se je uveljavil Langer s «Periferijo». To je dramatski film v 15 slikah, močan, učinkovit, pretresljiv. Da ni utrudljiv in monoton, je skrbel dramatik s humornimi prizori. V glavnih ulogah «Periferije» nastopita v Mariboru gdč. Starčeva in gosp. Železnik. Režira prof. O. Šest kot gost.

Gostovanje gdč. Ante Kovačičeve v ljubljanski drami

V zasedbi veseloigre «Pegica mojega srca», enega izmed onih fabrikatov angleške salonske komedije, ki nas danes zabavajo, da jih jutri pozabimo, je nastopila izpremenba. Snoči je gostovala v naslovni ulogi Pege O' Connelove gdč. Anta Kovačičeva, članica mariborske drame, ki je igrala to ulogo lansko sezono na mariborskem odru. Peg, dekle, ki prinese v obubožano, a razvajeno in v meščanskih nravih okostenelo rodbino duha preprostosti, naravnega vedenja, odkritosrčnosti, pristne ljubezni, je uloga, ki se posebej prilega temperamentu gdč. Kovačičeve. Dva sorodna ženska značaja: Nicodemijev «Scampolo» in Hartley - Mennersov Peg sta njeni najboljši odrski kreaciji. Gdč. Kovačičeva podaja Peg z izredno živahnostjo, ki gre v trenutkih na račun skladnosti in notranje enotnosti, vendar pa je igra tako sigurna in naravna, da potegne publiko za sabo in ji še bolj približa to priljubljeno ulogo v sicer dokaj povprečni in mestoma prazni veseloigri. Naraven in preprost ton, ki daje obeležje tej ulogi gdč. Kovačičeve, je prišel v vseh situacijah do izraza in tako je imel gost iz Maribora tudi v Ljubljani uspeh. Občinstvo je gdč. Kovačičevo živahno aklamiralo; dobila je obilo cvetličnih daril.

Ostale uloge se niso izpremenile; gdč. Medvedova in Mira Danilova ter gg. Drenovec, Levar, Peček in Cesar so se tudi tokrat potrudili, da s svojo igro povzdignejo to veseloigro na zadovoljiv nivo. B.

L. M. Škerjanca lani dokončani Veliki koncert za orkester se bo izvajal na svečanem jubilarnem koncertu Hrvatskega glasbenega zavoda v Zagrebu dne 9. maja. Koncert bo dirigiral danes najboljši zagrebški dirigent Krešimir Baranović. Izvajanje tega koncerta bo obenem prvo izvajanje kakega simfonskega dela slovenskega skladatelja v Zagrebu.

«Slogin» pomladni koncert v Ljubljani dne 2. maja. Spored koncerta «Sloge» je sestavljen iz dveh delov: V prvem se izvajata v spomin stoletnice smrti Beethovna dve njegovi skladbi, v drugem delu pa 4 skladbe ruskih skladateljev Glazunova, Musorgskega ter Čerepnina. Znani ciklus Beethovnovih pesmi: «Ljubici tam daleč» (An die ferne Geliebte) poje ga. Ribičeva s spremljevanjem klavirja; kantato «Tišina na morju» in «Uspela vožnja pa izvaja mešani zbor v orkestrom. Prva mehka lirična skladba, tožba ljubečega srca, diha nežno otožnost mlade ljubezni. Druga se giblje v širokih oblikah: iz skrajno pretečega morskega miru krene v neizrečno veselje — rešitve pred poginom. Drugi del koncerta tvori drug svet, pokaže drugo dušo, druge nazore. Široka ruska stepa, mogočne vojske, mističen duh osvete, bajni čari majske noči, popolnoma glasbeni slog, skratka za nas nov zanimiv, po vsebini tuj, po glasbeni strani pa soroden domač slovanski svet. Vstopnice in programi se dobe v Matični knjigarni.

Violinski koncert violinistke Vide Jerajeve se vrši v petek, dne 6. maja t. l. ob 8. zvečer v Filharmonični dvorani. Spored je sestavljen iz raznih klasičnih komadov za violino in klavir. Klavirsko spremljevanje je prevzel pianist dr. Danilo Švara, ki je znan kot izvrsten klavirski spremljevalec. O sporedu še izpregovorimo. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni. Cene običajne — koncertne.

Jubilejni koncert čelista Tkalčića. Zagrebški čelist Juro Tkalčić bo slavil dne 4. maja 30letnico svojega umetniškega delovanja. Za proslavo umetnika se je sestavil poseben odbor, kateremu stoji na čelu prorektor zagrebške univerze dr. Drago Perović. V odboru je cela vrsta univerzitetnih profesorjev, dalje naš rojak dr. Janko Barle in predsednik Matice Hrvatske Dragotin Domjarić. Tkalčića smo slišali ponovno že tudi v Ljubljani.

Domače vesti

Ljubi Macafizelj!

Dne 24. t. m. se je vršil shod SLS pri Sv. Lenartu. Razglašen je bil v času, ko je bila stranka še v vladi. Zato so nam obetali za ta dan mnoga presenečenja, katera so hoteli v lažjo našo prebavo garnirati z muziko. Prišlo je pa drugače in zato so zaenkrat izostala presenečenja in muzika. Pač pa nam je g. poslanec Francek Žebot razodel tajnost od... kako naj rečem... odfrka SLS iz vlade. Vse kar ste pisali o tem do sedaj je neresnično. SLS je «šla» iz vlade radi tega, ker bi sicer že imeli danes vojno z *Italijo*. Izključitev SLS iz vlade je bil pogoj *Mussolinija*, ker so mu poslanci SLS, ki so v ozki zvezi s papežem najbolj nevarni. Ko bo italijanska nevarnost odstranjena, vstopijo naši državniki spet v vlado.

To Vam sporočam po izrecnem naročilu g. Žebota. Poslušalci so mu vsi verjeli. Prosim lepo verjemite mu še Vi.

Pozdrav! M. G.

---

* **Premeščenje v državni službi.** Profesor na gimnaziji v Kranju dr. Ilc je premeščen na novomeško gimnazijo.

* **Izpremembe v poštni službi.** Dosedanji poštni ravnatelj v Splitu Jurij Čop je premeščen v ministrstvo pošte in brzojava, za poštnega ravnatelja v Splitu pa je imenovan Rihard Zahradka, ki je predvčerajšnjim nastopil svoje novo službeno mesto.

* **Slovenija na kongresu jugoslovenskih mest** Kakor smo že poročali, se v dneh 7., 8. in 9. maja vrši v Zagrebu kongres delegatov jugoslovenskih mest. Iz Slovenije bodo na kongresu zastopana štiri avtonomna mesta: Ljubljana, Maribor, Celje in Ptuj. Ljubljano bosta zastopala magistratni direktor dr. Miljutin Zarnik in magistratni tajnik dr. Brilej.

* **Generalni direktor državnih dolgov.** Dosedanji pomočnik generalnega direktorja državnih dolgov Vitomir Stoiković-Konstantinović je predvčerajšnjim nastopil službo generalnega direktorja, ker je dr. Gjuričić imenovan za generalnega direktorja Državne hipotekarne banke.

* **Zakon o železniški mreži.** Vse gospodarske organizacije v državi prejmejo v kratkem v pregled nov načrt zakona o državni železniški mreži, ki ga je sestavilo ministrstvo prometa.

* **Prestolonaslednik Peter v šoli za otroško nego.** V torek popoldne je posetil prestolonaslednik Peter v spremstvu svojih vzgojiteljic šolo za otroško nego. Pozdravila ga je ravnateljica šole, neka učenka pa mu je izročila šopek cvetlic. Za tem so učenke zapele državno himno, nakar so si posetniki ogledali notranjost poslopja. Prestolonaslednika je posebno vzradostila lastna slika, ki jo je opazil med ostalimi zanimivostmi. Ves radosten se je obrnil prestolonaslednik Peter na svojo angleško vzgojiteljico rekoč: «Ta ovo je slika malog Petra!» Pred odhodom iz zavoda je bilo izročeno prestolonasledniku čedno darilce, obstoječe iz kock, ki se lahko sestavljajo v avtomobil, železnico itd.

* **Reinhardtov teater v Beogradu.** V Beograd so predvčerajšnjim prispeli člani Reinhardtovega teatra z intendantom Brockmannom na čelu. Na kolodvoru jih je sprejel skoraj polnoštevilen ansambl beograjskega gledališča. Režiser Isajlović je pozdravil goste. Nemška družba priredi v Beogradu dve predstavi, potem pa gre v Sofijo in Carigrad. Na povratku priredi družba še dve predstavi v Beogradu.

* **Kazenski zakon v zakonodajnem odboru.** Po poročilih iz Beograda je zakonodajni odbor Narodne skupščine sklican na sejo. Po razpoloženju narodnih poslancev se domneva, da bo odbor pristal na svojedobni predlog dr. Srskića, da se kazenski zakon, ki so ga sestavili strokovnjaki, sprejme brez diskusije, ker je že odborova sekcija izvršila neke manjše izpremembe.

* **Ukinjene vozne olajšave za društva.** Pred par dnevi je ministrstvo prometa brzojavno preklicalo ugodnost trikratne letne polovične vožnje na železnicah za društva.

* **Gozdni požar pri Ormožu.** V soboto zvečer je v revirju grofa Wurmbranda na Polenšaku izbruhnil požar, ki je uničil približno 8 oralov mlade gozdne kulture.. Gasilnemu društvu iz Ormoža se je posrečilo preprečiti nadaljno pustošenje požara. Škoda je znatna.

* **Požar v Črni.** Dne 20. aprila t. l. okrog 10. ure je zgorelo v Črni podstrešje Drofenikove gostilne in zraven stoječi skedenj napolnjen s senom. Lastnik ima okrog 35.000 Din škode. Ogenj, ki je izbruhnil v poslopju na treh mestih hkrati je bil brezdvomno podtaknjen. Orožništvo iz Črne je aretiralo kot osumljenca v isti hiši stanujočega R. S. Le domačim gasilcem in požarni brambi iz Mušenika se je zahvaliti, da je bil ogenj omejen le na to poslopje.

* **Na specijalni živinorejsko-poljedelski šoli na Grmu** (Novo mesto) se vrši dne 16. maja t. l. dvodnevni teoretični in praktični tečaj za pridelovanje krme. Oba dneva se prične pouk ob 8. dopoldne. V tečaj se sprejme le do 20. prosilcev. Revni udeleženci tečaja dobijo na zavodu brezplačno hrano in prenočišče. Kdor se namerava udeležiti tečaja, naj se javi po dopisnici najpozneje do 9. maja, da bodo nato vsi sprejeti lahko pravočasno obveščeni.

* **Praktični tečaj za gospodarske vajence.** Gospodarske vajence spreime specijalna živinorejsko - poljedelska šola na Grmu za dobo od 1. junija do 31. oktobra 1927. Sprejemni pogoji so: starost najmanje 16 let, telesna sposobnost, neoporekljivost ter dovršena osnovna šola. Prednost imajo kmečki sinovi, ki ostanejo na domačem gospodarstvu. Gospodarski vajenci se uporabljajo za delo v vseh panogah šolskega gospodarstva, zlasti v sadjarstvu in vinarstvu in uživajo tudi teoretičen pouk pri delu, kjer so zaposleni. Zato dobivajo prosto hrano in prosto stanovanje. Gospodarska praksa je izvrstna predpriprava za vstop v šolo s 1 novembrom 1927. Pri sprejemu v šolo imajo gospodarski vajenci iz ljubljanske oblasti prednost pred drugimi prosilci, tudi pred onimi iz ljubljanske oblasti in sicer ako izpolnijo ostale pogoje. — Lastnoročno na vso polo pisane, s 25 Din (5 + 20) kolkovane prošnje s priloženim krstnim listom, domovnico, zadnjim šolskim izpričevalom ter izpričevalom mravnosti, je poslati do 20. maja 1927 ravnatelistvu specijalne živinorejsko - poljedelske šole na Grmu pri Novem mestu.

* **Smrtna kosa.** Umrla je v Kamniku ga. Angela Dornik roj. Pirnat, posestnica in gostilničarka. Pogreb se je vršil včeraj popoldne iz hiše žalosti št. 11 v Podgori na pokopališče v Žalah. — Umrl je včeraj v Ljubljani v starosti 66 let g. Leopold Žorž, kovinar v Strojnih tovarnah. Pokojnik je bil reden član Ljubljanskega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva ter je bil za svoje dolgoletno delo na gasilskem polju odlikovan s srebrno svetinjo. Pogreb bo jutri v petek ob 2. popoldne iz hiše Pred Prulami 23. — Umrla je v Godoviču nad Idrijo obče spoštovana gospa Marija Župančičeva, znana v Idriji in okolici pod imenom »Marička«. Bila je mati mladinske pisateljice-učiteljice Francke, jugoslov. kapetana-pilota Joža in šol. upravitelja Janeza. — V Mostah je umrl včeraj g. Ivan Tonja Pogreb se vrši danes ob pol 4. popoldne iz splošne bolnice. — V Kranjski gori je umrla ga. Marija Grašič roj. Arar. Pogreb se vrši danes ob 4. popoldne. — Umrl je včeraj v ljubljanski bolnici, zaslužen mož — značaj mož — učitelj Kaspar Gašperin v visoki starosti 84 let. Predvčerajšnjim je še srečno prestal težko operacijo v ustih. Pokojnik je služboval v Krškem, Radečah, Vipavi in Starem trgu. Tu je nastopil zasluženi pokoj in se preselil v Višnjo goro. Žalujočim naše iskreno sožalje.

* **Otvoritev železniške postaje pri D. M. v Polju pri Ljubljani.** V nedeljo dne 1. maja bo slovesna otvoritev novega postajališča D. M. v Polju in sicer po prihodu vlaka iz Ljubljane, ki odhaja ob 14.15. Po slovesni otvoritvi postajališča je velika ljudska veselica v gozdu, oddalenem 1 minuto od postaje. Preskrbljeno bo z izbornimi jedili, dobro kapljico, plesom in različnimi drugimi razvedrili. Iskreno vabljeni vsi prijatelji in ljubitelji narave. Na svidenje dne 1. maja. Prireditveni odsek. 659

* **Zagrebška avtomatska telefonska centrala,** ki jo pripravljajo že od konca l. 1925 in na katero abonenti že nestrpno pričakujejo, bo predana prometu meseca oktobra. Centrala bo imela zaenkrat 7 tisoč številk, v slučaju potrebe pa se lahko zviša kapaciteta na 10 tisoč številk. Vkljub temu, da dobimo aparate in da se montiranje vrši na račun reparacij, bodo znašali stroški okrog 3 in pol milijona dinarjev.

* **Kaj bo z gledališčem v Osjeku?** Ker bo radi opustitve operete v Osjeku tamošnje gledališče večkrat na teden nezasedeno, nameravajo osješki Nemci vzeti v zakup gledališko poslopje za proste dneve ter poklicati nemške operetne skupine iz Češkoslovaške.

* **Radio-aparati na ladjah finančne straže.** Kakor javljajo iz Splita, uvedejo finančne oblasti v najkrajšem času radio-aparate na ladjah finančne straže, da se finančnim kontrolnim organom olajša služba in prepreči tihotapstvo na našem Jadranu.

* **Najdeno razpadajoče človeško truplo.** Blizu Pevna pri Stari Loki so našli te dni truplo neznanega mrtveca, pokrito z dračjem in robidovjem. Truplo, ki je že močno razpadlo, je bilo brez glave. Lobanja pa je visela v bližini na nekem drevesu. Po ostankih obleke bi se dalo sklepati, da je to truplo boljšega človeka. Oblast je odredila poizvedovanje o identiteti mrtveca.

* **Zdrav želodec.** Po statističnih podatkih užitninskega urada so v dobi velikonočnih praznikov poklali v Beogradu 28.000 jagnjet in nad 8000 prascev. Prodalo se je tudi približno milijon jajc. Beograd ima torej zdrav želodec.

«ITO» zobna pasta najboljša.

* **Težka avtomobilska nesreča v Beogradu.** V Ratarski ulici v Beogradu je predvčerajšnjim zvečer električni tramvaj z vso silo zavozil v avtomobil, s katerim je šofiral mehanik Dragoljub Perković. Sunek je bil tako silen, da se je avto prelomil na dvoje. Na kraj nesreče se je zgrnila množica občinstva. Gospa, ki se je vozila z avtomobilom, je bila težko ranjena in prepeljana v bolnico. Ime ranjene gospe se ni moglo ugotoviti, ker je neznanka dobila živčni napad in ni mogla odgovarjati na vprašanja varnostnih organov.

* **Živ pokopan v grobu.** Dne 15. t. m. smo objavili članek, v katerem smo poročali, da je bil v Selcih na otoku Braču pred letom dni neki 50 let star seljak Marko živ pokopan. Sedaj sta nam poslala tamošnja občinska uprava in župni urad naslednji popravek, ki se glasi: »Nije istina, da je u ovom varošu itko živ zakopan, pa ni izmišljeni Marko, jer nije nikad ovdje ni živio ni opstojao, pa nije mogao da bude pokopan ni živ ni mrtav. Dosljedno nije istinito ni sve drugo što je u članku napisano, jer sve skroz i naprosto izmišljeno«.

* **Za prenovljenje krvi** se priporoča naravni »Planinka« zdravilni čaj. Dobi se v vseh lekarnah. Cena Din 20. 130

OBVESTILO.

Slovencem v Beogradu dobro znana menza v Kosovski ulici bo s 1. majem zopet oživela. Podpisana sem se preskrbela z vsem potrebnim, da bom v stanu cenjenim gostom postreči z dobro domačo kuhinjo in po zmernih cenah.

Udana in priporočam

FRANCKA LENARČIČ,
Kosovska ulica 37.

---

* **Od neznane osebe** poslanih mi 100 Din darujem za treneria JZSS. — H. Š. 655

* **Pred okuženjem** nas obvaruje Sanoform idealno desinfekcijsko in toaletno sredstvo. V zalogi v vseh lekarnah in drogerijah. 140

* **Tkanina »Eternum«,** glavna zaloga za Jugoslavijo pri J. Medved, manufaktura Ljubljana, Tavčarjeva ulica 7.

* **Ribiške priprave.,** orožje in strelivo, lovske potrebščine ter vsa popravila pri puškarju F. K. KAISER, Ljubljana. 256

* **Pri poapnenju arterij, možganov** in srca se da z vsakdanjo rabo majhne količine prirodne grenčice »Franz - Josef« doseči telesno izpraznjenje brez hudega napora. Cenjeni klinični učitelji notranje medicine so celo pri enostransko ohromelih z vodo **Franz - Josef** dosegli še najboljše uspehe za očiščenje črevesa. 46/L

Svetovna špijonaža

Mine pod panamskim kanalom. Ame iška flota tone. — Divji orkan na morski površini razbija brodove. — To so trenutki velikega filma »Tajna zapoved« za katerega je ameriško vojno ministrstvo dalo na razpolago celo svojo veliko vojno floto. — Ta senzacionalni velefilm prinese v kratkem

ELITNI KINO MATICA

Iz Ljubljane

u— **Dr. Julij Kugy** bo imel jutri v petek v Ljubljani svoje zaključno predavanje o Julijskih in Zapadnih Alpah. Predstavil nam bo poleg naših planinskih krajev, ki jih iz prejšnjih predavanj še ne poznamo, posebno divne gorske kraje Zapadnih (švicarskih in francoskih) Alp in svoje tamošnje težavne velezanimive ture. To predavanje bo povsem samostojno. Iz življenja med našimi Trentarji nam po posebno predstavil tudi našim starejšim planincem dobro znanega pokojnega Andreja Komaca, najboljšega in najbolj simpatičnega gorskega vodnika, ki je ž njim prepotoval ne samo naše, nego tudi tirolske in švicarske Alpe.

u— **Mladinski dan Sokola I. na Taboru.** V nedeljo dne 1. maja proslavi mladina Sokola I. svoj prvi maj z javnim nastopom, ki se izvrši v veliki dvorani popoldne ob 15. z nastopnim sporedom: Notredamski zvonovi in sokolska koračnica; izvaja orkester Sokola I, nagovor o »pomladi in junaštvu«, govori br. dr. Vidic; proste vaje moške dece; vaje z žogami ženske dece; igre moške dece, simultani skoki moškega naraščaja; kombinirane vaje na drogu in bradlji izvaja ženski naraščaj; »Sanje« igra orkester Sokola I.; preskok čez kozo moški naraščaj; proste vaje ženski naraščaj; rajanje petorice in kmečki valček, izvaja ženska deca; kolo plešejo vsi mladinski oddelki. Našim rojakom, igra orkester. — Sedeži po 6 Din stojišča 3 Din. Starše in prijatelje Sokola vabimo, da se udeleže še prireditve v obilnem številu, da pokažejo mladini zanimanje za njeno sokolsko delo.

u— **G. vladnemu komisarju na magistratu** nujno priporočamo, naj ukaže zasuti globoko z vodo napolnjeno jamo na travniku nasproti tivolskemu ribniku. Jama je nastala, ker so kopali zemljo za nasip ob ribniku. Radovedni otročiči hodijo občudovat to »novo jezero«. Prav lahko se pripeti nesreča. Na kmetih orožniki strogo pazijo, da je vsaka, četudi plitka mlaka, ograjena. Ali naj v naši metropoli uživamo izjemne »svoboščine«.

u— **Društvo »Kuratorij slepcev«** naproša vabljene gospe in gospodične, da naj se zanesljivo udeleže seje, ki bo v petek dne 29. aprila ob 5. popoldne v I. nadstropju kavarne »Emona« radi prireditve «Dneva slepih».

u— **Policijske prijave.** Od torka na sredo so bile aretirane tri ženske radi postopanja in tajne prostitucije. Prijavljena je tatvina 200 Din vrednih čevljev na škodo Franceta Lubija. Prijavljena je dalje nezgoda z motornim kolesom. Tri osebe so ovadene radi kaljenja nočnega miru in nedostojnega vedenja. Neki posestnik je prijavljen ker je zakopal poginulega konja, ne da bi o tem obvestil konjača. Prijavljenih je dalje 13 voznikov radi prestopka cestnopolicijskega reda.

u— **Cvetlični dnevi v Ljubljani.** Razna društva prirejajo po ljubljanskih ulicah ob ponudbi cvetlic nabiranje prispevkov za razne namene. — Z ozirom na tozadevne upravičene pritožbe občinstva objavlja policijska direkcija, da bo dovolila take prireditve samo v slučajih, kjer bo v tozadevnih prošnjah nedvomljivo dokazano, da se bo čisti dobiček uporabljal le v dobrodelne in humanitarne namene. Prošnje, v katerih ta okolnost ne bo na verjeten način dokazana, se bodo zavrnile.

u— **Racija za prostitutkami.** Policija je izvedla ponoči od torka na sredo racijo in kontrolo nad tajnimi prostitutkami in vlačugami. Prijela je dve zelo mladi deklici, ki ste zabredli na stran pota in jima delo več ne diši. Po mestu se je že dali časa potepala Ljubljančanka, 15 letna Pepca. Učila se je pri neki šivilji, toda raje je ubogala prijateljice ter ž njimi po mestu postopala. Udajala se je tajni prostituciji. Štefka N. je ponoči hotela prenočiti z nekim moškim v nekem prenočišču v Kolodvorski ulici. Priše pa je tja tražnik. Moški je pobegni. Štefka, ki ima šele 17 let, pa se je skrila na dvorišče, kjer so jo pozneje iztaknili in zaprli. Končno so zjutraj prijeli v Florijanski ulici staro vlačugo Ivanko. Vse tri so zaprli v policijski zapor na Bleiweisovi cesti. Danes so dve, mlado Pepco in Štefko, izročili sodišču, staro Ivanko pa odpeljali v bolnico.

u— **Kolo jugoslovenskih sester v Ljubljani** bo imelo v četrtek 28. t. m. ob 16. izredno odborovo sejo. 656

u— **Koncert s plesom** priredi Vrtnarsko in sadjarsko društvo v Rožni dolini dne 1. maja 1927 na Strelišču pod Rožnikom. Začetek ob 15. (3.) uri. Vstopnina prosta. Ker je spored lep in bogat, se vsi prijatelji narave in zabave k mnogobrojnemu obisku najvljudneje vabijo. 657

u— **Moške in ženske nogavice** solidne kvalitete, dobite po zelo nizkih cenah pri Francu Pavlinu, Gradišče 3. 575

u— **Volno, bombaž** za strojno pletenje in ročna dela dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, Ljubljana, Stari trg 12 in Židovska ulica 4. 93

u— **Zoper mole** najboljše sredstvo Tarmol. Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah, proizvajalec Chemotechna, Mestni trg 10. 143

Ravnokar so dospela:
Pravi kraški teran à liter Din 36.
Mardešičev vičan — črnina à liter Din 14.
Viški opolo à liter Din 12.
Ta in druga pristna vina toči
restavracija «LJUBLJANSKI DVOR«.
Abonente na hrano po zelo nizkih cenah.

Iz Maribora

a— **Mariborčani, 1. maja pojdimo k Sv. Križu!** Naši napredni obmejni Slovenci pri Sv. Križu nad Mariborom so nas naprosili da jim napravimo 1. maja predavanje. Odzvali smo se in priredimo ta dan — seveda v slučaju lepega vremena! — izlet iz Maribora ter bo predaval po maši ob pol 10. naš predavatelj v prostorih znane narodne gostilne Verdonik. Iz Maribora gremo izpred Kazinskega poslopja ob pol 7. zjutraj v zmernem tempu do Sv. Križa, ki je izredno lepa izletna točka. Domačini prirede po predavanju popoldne ljudsko veselico. Proti večeru pojdemo prilično eno uro do Zg. Kungote, odtam pa se vrnemo z avtobusom g. Smoniga ob 8. uri zvečer v Maribor. Vabimo vse prijatelje, da se udeleže izleta po možnosti tudi s člani rodbin, ki zmorejo tri ure peshoje. — Tajništvo SDS in Zveza kulturnih društev.

a— **Velike majniške proslave** se pripravljajo letos v Mariboru. Menda bo letošnja prvomajniška nedelja v mestu izredno živahna. Tudi Narodno-strokovna zveza bo stopila letos v ospredje in imela dopoldne manifestačno zborovanje v Narodnem domu kjer bosta govorila narodni poslanec dr. Pivko in Brandner. Popoldne priredi izlet v okolico. — Zveza jugoslovenskih železničarjev bo imela v Narodnem domu veliko narodno majniško slavnost z godbo »Drave« in petjem. — Klerikalci bodo napravili za krščanske socijalce popoldne romanje k Št. Petru, kjer bodo imeli večernice in potem veselico. Socijalisti nameravajo prirediti zjutraj budnico, dopoldne pa obhod vseh svojih strokovnih, kulturnih, telovadnih in političnih organizacij s končnim zborovarjem na Rotovškem trgu, popoldne pa veselico v Studencih. Projektiranih je še celo vrsto izletov v okolico. Mariborski žurnalisti pa se odpeljejo za prvi maj na izlet v Budimpešto.

Izlet k Sv. Križu nad Mariborom

v nedeljo 1. maja. Odhod ob pol 7. uri izpred Kazine. Ljubitelje naših lepih Slovenskih Goric vabimo k udeležbi!

---

a— **Likvidacija »Panonije«.** V nedeljo so sklenili mariborski samostojneži likvidirati svojo gospodarsko zadrugo »Panonijo«, katero je skušal svoječasno minister Pucelj rešiti z vladno podporo. Kakor pa se je sedaj izkazalo, njegova injekcija ni zalegla. Zadruga je imela svoje prostore v Melju v hiši bivše družbe »Orijent«, ki je tudi nesreč no končala.

a— **Mrzli dnevi.** Sneg, ki je v nedeljo zapadel na Pohorju, je zvečer že izginil, a zimski mraz je ostal isti, tako da so morali ljudje zopet poiskati tople suknje. Včeraj je v Mariboru poleg tega ves dan rosilo kakor ob najbolj dolgočasnih jesenskih dnevih.

a— **Mladinska zabava.** Mariborske šole so včeraj korporativno peljale mladino k popoldanski predstavi v cirkus, ki je postavil svoje šotore z levi in tigri v Tomšičevem drevoredu.

a— **Moderna vzgoja.** V soboto pelje g. prof. dr. Žgeč gojenke državnega ženskega učiteljišča na poučno ekskurzijo v oddaljeni Remšnik na Kozjaku, kjer bodo gojenke prisostvovale pouku tamošnje osnovne šole.

a— **Z roko v žago.** Pri tekstilni tovarni Doctor in drug je 25 letnemu delavcu Rudolfu Černiču med delom levo roko žaga močno poškodovala.

a— **Debata o tuberkulozi** v časopisih je oblast prepovedala. Mariborčani so za ta odlok velikega župana vsekakor hvaležni, ker so bili že davno siti kilometrskih člankov o nič nevarni tuberkulozi.

a— **Česky klub v Mariboru** upozornuje své členstvo na premiéru české moderní divadelní novinky Langrovou »Periferii« dne 28 t. m. (ve čtvrtek) ve zdejším Národním divadle. Jest naší povinnosti dokázati svoji účasti, že jsme vděčni divadelní správe pro zařadení českého díla do svého repertoaru Zároveň oznamujeme již dnes, že pořádá v pondeli, dne 2. kvetna Ljudska univerza Večer českých písní, které přednese primadona Nár divadla v Lublani a naše vynikající krajanka pí Žaludová za klavirního doprovodu p. kapelníká Balatky. Očekáváme od svých členu, že se techto večeru v co největším počtu zúčastní.

a— **Podružnica Slov. planin. društva v Mariboru** poziva vse svoje članstvo, naj se polnoštevilno udeleži predavanja g. Kugyja dne 28. t. m. ob 20. v Götzovi dvorani. Kugy je ovekovečil naše planine s prekrasnim delom »Aus dem Leben eines Bergsteigers« in nam bo v svojem predavanju pokazal lepoto naših gor.

a— **Obrtuška Samopomoč v Mariboru.** Dne 10. aprila 1927 se je pripetil prvi smrtni slučaj v Velenju. Umrla je članica Štefka Doličič, roj. dne 23. dec. 1903 v Velenju. Vsled tega je vodstvo razposlalo na vse članstvo položnice za vplačanje podpornine ob slučaju tega prvega smrtnega slučaja in še druge štiri v naprej, torej za 5 slučajev, da se prihrani na manipulacijskih in poštnih stroških. Na občnem zboru Obrtniške Samopomoči se je sklenilo, da se vračuna za poštnino pri vsakem smrtnem slučaju še po en dinar, tako da se mora sedaj plačati pri petih odplačilih še 5 Din. Vodstvo je prepričano, da bo članstvo Samopomoči poslalo po priloženi položnici zahtevano petkratno podpornino z navedeno poštnino skupaj 30 Din. Pri tej priložnosti ponovno pozivljamo obrtništvo k pristopu k Obrtniški Samopomoči. Za urgence in druga vprašanja naj se blagovoli poslati ozi roma priložiti znamko za odgovor.

a— **«Jadranska plovidba»** priredi v letošnji pomladi v času od 4. aprila do 13. junija 6 zabavnih potovanj po Jadranu z luksuznim parnikom »Karadjordje«. Načrt posameznih potovanj z navedbo cen in drugih potrebnih navodil je na vpogled tudi pri mestnem gradbenem uradu.

a— **Razveseljiv razvoj avtomobilnega prometa v mariborski okolici.** Kakor se nam poroča, upelje g. Rudolf Smoning iz Svečine, ki ima za progo Svečina-Zg. Kungota-Maribor in obratno sedaj že dva avtobusa dnevno v prometu s 1. majem še poseben nedeljski promet na navedeni progi in sicer tako, da bo odhajal avtobus ob 2. pop. iz Maribora in se bo vračal ob 8. zvečer v Maribor.

Iz Celja

c— **Krajevna organizacija SDS za Celje-okolico.** Redni članski sestanek se vrši v četrtek dne 28. aprila t. l. ob pol 9. uri zvečer v gostilni g. Poderžaja na Bregu pri Celju. Prosimo točno.

c— **Mestna hranilnica v Celju.** K našemu poročilu o razpustu upravnega odbora in ravnateljstva Mestne hranilnice in o prevzemu poslov po gerentstvu dostavljamo v pojasnilo, da seveda nismo trdili, da se je razpust izposloval ali prevzem pospešil radi dolga dr. Pfeiferja. Mi nasprotno dobro vemo, da so koalirani klerikalci in radikalci hoteli porabiti kratkodobno priliko, ki jim jo je nudil prejšnji režim, da se neljube demokrate izrine iz zavoda iz katerega jih zakonitim in rednim potom ni bilo mogoče odstraniti. Grajati pa smo hoteli postopanje novega gerenta, ki je ne da bi bil v zadevi informiran na samo intervencijo dolžnika in brez posvetovanja s pravnim zastopnikom ali dotedanjo upravo že 24 ur pred prevzemom poslov sistiral tožbo, ki je postala vsaj po mnenju dotedanjega vodstva potrebna.

c— **Smrtna kosa.** Pretekli torek je umrl v Celju g. Miroslav Bulatović. Bolehal je že dolgo na neozdravljivi zavratni bolezni. N. v m. p.!

c— **Beograjski dijaki v Celju.** Danes, v četrtek, dne 28. t. m. se pripelje s poldvanajstim vlakom iz Maribora okrog 20 beograjskih dijakov v Celje, kjer ostanejo do 29. t. m. Dijaška organizacija »Sloga« je prevzela nalogo, da jim pripravi bivanje v Celju kolikor mogoče prijetno. Občinstvo prosimo, da se sprejema na kolodvoru ob 11.28 udeleži. Draga mladina iz naše prestolice dobrodošla v Celju!

c— **Poset gojenk somborskega učiteljišča.** V pondeljek so posetile učiteljiščne gojenke iz Sombora Celje in si ogledale pod vodstvom treh profesorjev naše mesto in njega zanimivosti.

c— **Občni zbor Društva hišnih posestnikov** v soboto, dne dne 30. aprila ob pol devetih zvečer v restavracijski sobi Narodne doma.

c— **Razstava obrtno nadaljevalne šole v Celju.** V poslopju celjske meščanske šole je bila otvorjena v nedeljo dne 24. t. m. razstava raznih izdelkov obrtno nadaljevalne šole v Celju. Privabila je mnogo celjskega in okoliškega občinstva, ki je po dovršenem ogledu odhajalo z razstave dokaj zadovoljno V eni sobi so bili razstavljeni dekliški, v drugi pa deški izdelki. Dasi po svoji zunanjosti različni, sta vendar obe razstavi pokazali veliko marljivost obrtnega naraščaja, predvsem pa dokumentirali tudi izredno požrtvovalnost učiteljstva, ki posveča svoj prosti čas z ljubeznijo in razumevanjem obrtniškemu naraščaju. Kako lepe uspehe bi lahko dosegle obrtno nadaljevalne šole šele tedaj, ako bi država s primernimi podporami skrbela za razvoj in naobrazbo našega obrtništva.

c— **Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za Celje in celjsko okolico.** Gremij trgovcev v Celju naznanja vsem gospodarskim krogom v mestu Celje in njegovi bližnji in daljši okolici, da uraduje referent zbornice v torek dne 3. maja t. l. od 8. do 2. dopoldne v ravnateljski sobi Prevozne družbe d. d. (poslopje carinarnice) v Celju, Savinjsko nabrežje 7.

c— **Savinjska podružnica SPD v Celju** naznanja članom, da je sedaj zadeva radi polovične vožnje končno urejena. Člani, ki že imajo uverenje, naj ga nemudoma obenem z društveno legitimacijo izročijo blagajniku g. Vrtovcu, drogerija na Kralja Petra cesti. Člani pa, ki želijo polovično vožnjo, naj oddajo tamkaj tekom osmih dni svoje legitimacije, da podružnica preskrbi dovoljenje pri železniški direkciji.

c— **Predavanje v celjskem Sokolu.** Sokolsko društvo v Celju priredi danes v četrtek, dne 28 ob pol 7. uri zvečer v mestnem kinu predavanje o velevažni temi: »Kako ostanem zdrav«. Predava br. dr. Rebernik šef bakteriološke stanice v Celju s spremljevanjem krasnih skioptičnih slik.

c— **Mestno gledališče v Celju.** Po daljšem odmoru priredi Dramatično društvo v Celju dne 10. maja gledališko predstavo zopet z domačimi igralci. Uprizorila se bo drama v treh dejanjih »Norec«, ki jo je spisal g. Fedor Gradišnik. Vse vloge so v rokah najboljših moči, režijo je prevzel pisatelj sam, ki bo kreiral tudi naslovno vlogo.

c— **Občekoristna uradniška stavbna zadruga v Celju** sklicuje redni občni zbor, ki se bo vršil v petek, dne 6. maja t. l. ob pol 8. zvečer v gostilniških prostorih Narodnega doma v Celju.

Shantung, prana in surova svila v vseh barvah ravnokar došla!

—

Modna trgovina
T. Eger. Ljubljana.
Sv. Petra cesta 2.

Iz Trbovelj

t— *Seja okrajnega zastopa.* Pretekli ponedeljek se je vršila prva seja novoimenovanega okrajnega zastopa pod vodstvom gerenta g. Hrastnika. Odsotnih je bilo več sosvetnikov, ki pa so svojo odsotnost opravičili. Gerent Hrastnik (SLS) je po odobritvi zapisnika zadnje seje podal poročilo, ki je v glavnem obstojalo iz poudarjanja, da je našel ob svojem nastopu mnogo neplačanih računov. Isto smo brali tudi že v «Slovencu», ki pa ni povedal, da so ti neplačani računi nastali zbog tega, ker ni okrajni zastop dobil vseh doklad in pa ker se je lansko leto vrstila poplava za poplavo, radi česar je moral biti prekoračen proračun. Samo od Rimskih toplic do Jurkloštra je moral zgraditi okrajni zastop 14 mostov, ne vštevši številnih opornih zidov v trboveljski občini, kjer je bilo največ škode. Seja je potekla v znamenju reševanja nebroj prošenj za podpore. Cestarju Šipeku se je priznala mesečna podpora 400 Din do smrti; prošnja Ferdinanda Roša za prispevek k tožbenim stroškom se je zavrnila; prošnji ge. Šentjurčeve za podporo radi škode po plazovju se je ugodilo; Jakobu Kranjcu se je priznala podpora v znesku 500 Din; prošnjo Frana Keršeta iz Gaberskega za napravo škarpe je bila za letos odbita in se bo upoštevala šele pri proračunu za l. 1928.; enako je bila odbita prošnja občine Jurklošter za plačilo zdravniških stroškov za občinske uboge. Končno so se razdelile med sosvetnike cestne proge.

t— *Poročila sta se* g. Ivan Ceglar, železniški uradnik v Zidanem mostu in gdč. Vera Iskra, učiteljica v Hrastniku. Čestitamo!

Iz Novega mesta

n— *Koncert ljubljanske «Sloge».* Narodno železničarsko društvo «Sloga» iz Ljubljane priredi v soboto 30. t. m. ob 9. zvečer koncert v Sokolskem domu. Kapelnik je g. H. Svetel, sodelujeta pa operna pevka ga. Ribičeva in operni kapelnik doktor Švara.

n— *Občni zbor kandijske hranilnice.* Občnega zbora hranilnice in posojilnice v Kandiji se je udeležilo precejšnje število članstva. Ker je bil načelnik hranilnice gospod Edmund Kastelic, odsoten, ga je nadomestoval g. Josip Matko, posestnik in trgovec v Gotni vasi. Iz poročila načelstva posnemamo, da je znašalo število zadružnih članov koncem l. 1926. 2139 ter da je bilo denarnega prometa skupno 15 milijonov 508.856.06 Din. Hranilne vloge izkazujejo koncem leta 4,846.909.66 Din, posojila pa 3,217.910.17 Din. Na predlog načelnika nadzorstva g. Alojzija Rozmana je bil podeljen upravnemu odboru absolutorij, tajniku g. Franju Mrvarju pa se je izrekla zahvala za uspešno delovanje.

n— *Stariši, pazite na otroke!* Dva mlada nebogljenca sta zašla h Krki pri starem kopališču, kjer je bilo nekdaj staro strelišče, in brodila po vodi. Naenkrat je zgubil tla pod seboj 10letni Mirko Jakše in izginil v vodi. K sreči so bili v bližini pasanti, ki so otroka rešili sigurne smrti.

n— *Na izredni občinski seji* 24. t. m. je bil izvoljen v okrajni cestni odbor občinski svetovalec g. Košak.

n— *Šah.* Novomeški šahovski klub je priredil v razmeroma kratkem času že drugo simultansko produkcijo g. Cirila Vidmarja iz Ljubljane. G. Vidmar je od 16 igranih partij dobil deset, štiri remisiral in dve izgubil.

n— *Občni zbor Streljačke družine.* V nedeljo 24. t. m. se je vršil občni zbor streljačke družine za novomeški okraj. Delegati so bili polnoštevilno navzoči. Zborovanje je otvoril g. Pirnat, ki je podal besedo delegatu ljubljanske streljačke družine majorju g. Jakliču. Le ta je v temperamentnem govoru obrazložil namen in ustroj te vrste organizacije in končno obljubil, da bo lepo se razvijajoča novomeška streljačka družina med prvimi, ki bo prejela orožje in municijo. Zatem so se vršile volitve. Za predsednika je bil izvoljen g. Emanuel Mašek, žandarmerijski major, za komandirja I. čete, ki obsega levi breg Krke z občinami Novo mesto, Št. Peter in Prečna, g. Anton Not in za namestnika g. Franc Reitz, za komandirja II. čete s kraji Kandija, Brod, Žabja vas, Gotna vas, Šmihel, Regerča vas, Škerjanče, Birčna vas, stopška, podgrajska in vavtovska fara pa g. Fran Malasek in za namestnika g. Vilko Menard. Za vodnike I. čete so bili izvoljeni gg. Franc Čemažar, Franc Avsec, Franc Petrič, Alojz Bevc in Ivan Špenko, za vodnike II. čete pa Anton Petrič, Vinko Bon in Nace Vrančič.

n— *Z avtomobilom na Pristavo.* Izreden dogodek je bil za faro Podgrad na Gorjancih, ko je privozil g. Josip Pavčič iz Novega mesta s svojim avtomobilom v gorsko vas Pristavo, znano po svoji zelo strmi legi. Ljudje so z začudenjem opazovali neobičajnega izletnika.

Iz Kranja

r— *Avtomatična tehtnica na kranjskem kolodvoru.* Kranjska podružnica Jugoslovenske Matice je postavila na kranjskem kolodvoru avtomatično tehtnico. Občinstvo naj se je pridno poslužuje, ker je čisti dobiček namenjen Jugoslovenski Matici.

r— *Pevski zbor Narodne Čitalnice* ima v četrtek dne 28. t. m. ob običajni uri vajo za moške glasove.

r— *Občinske volitve v kranjskem srezu.* Pretekli teden smo poročali, da so razpisane za 15. maja t. l. občinske volitve v občinah Sorica in Selce v kranjskem srezu. Ta vest je nekoliko netočna. Razpisane so volitve le za občini Sorica in Oslica, ki se nahajate tik ob italijanski meji in kjer se še niso vršile občinske volitve od prevrata dalje radi italijanske okupacije. V ostalih občinah kranjskega sreza se volitve razpišejo v doglednem času.

Sokol

Redek jubilej

Brat dr. Jindra Vaniček, načelnik ČOS je praznoval te dni tridesetpetletnico svojega dela kot načelnik celokupnega češkega Sokolstva. Ni bilo nikakih prireditev v to svrho, pač pa so se tega jubileja spomnili vsi sokolski listi v češkoslovaški republiki. — Nam jugoslovenskim Sokolom je brat Vaniček posebno mil. On nam je lahko [illegible] vzgled absolutne požrtvovalnosti in vdanosti sokolski stvari. Izvoljen je bil 1892. na delo vsega sokolskega tehničnega dela. Veliki so bili upi, ki jih je stavilo članstvo vanj. Reformiral je ne samo celokupno delo v telovadnicah, nego je tudi v družbi s sedanjim starostom ČOS prvi, ki je navezal stike Sokolstva s Francozi, Belgijci, Angleži itd. Z ostalim slovanskim Sokolstvom ga je vezalo vedno in povsod odkrito bratstvo ter je rad pomagal, kjer je mogel, da se je delovanje poglobilo. Zato je bil že pred vojno izvoljen za načelnika slovanske sokolske zveze in tudi po vojni mu je splošno zaupanje zopet poverilo to važno mesto.

Brat dr. Vaniček je daleko opazljiv vzgled resnega, sistematičnega, nad vse požrtvovalnega in vztrajnega sokolskega borca in prednjaka, ki je žrtvoval vse, da popolnoma izpolni nade, ki jih je stavila organizacija ob izvolitvi vanj. Sledimo vsi njegovemu delu in vzgledu!

Mursko Sokolsko okrožje v Ljutomeru opozarja bratska okrožna društva, da se po sklepu zadnje seje vrši pešizlet okrožja k Sv. Juriju ob Ščavnici v nedeljo dne 1. maja. Združitev društev ob 18.45 v Bučečovcih (ne v Križevcih). Udeležba za vsa društva obvezna. Povratek ob 3.45 po istem potu. Podrobna navodila potom okrožnice. Ljutomer odhaja z jutranjim vlakom ob 8.21. — Zdravo! — Načelnik.

KOR. BELA—JAVORNIK. Vsi razprodajalci tablic za veliko javno tombolo Sokolov Kor Bela—Javornik dne 8. maja naj se javijo sigurno 1. maja t. l. ob pol 11. v telovadnici Zunanji razprodajalci naj se tudi požurijo z razprodajo in naj pošljejo denar in neprodane tablice najkasneje do 5. maja nazaj. Disciplina! Zdravo!

Naznanilo.

Kdor želi imeti letos prvovrstno in najmodernejšo slikarijo, naj naroči le pri tvrdki

Ivan Martinc,
sobni slikar in pleskar, LJUBLJANA, Poljanska cesta 20
:—: Konkurenčne solidne cene! :—:

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 27. aprila 1927. Višina barometra 308.6 m

Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaga v %	Smer vetra in brzina v metrih	Oblačno 0—10	Padavine: Vrsta	Padavine: v mm do 7. ure
opazovanja								
Ljubljana (dvorec)	7.	761·5	11·9	89	E 1	10		
	8.							
	14.	765·5	7·6	83	SW 3	10	deževno	
	21.	767·1	7·0	85	SW 1	10		
Maribor		765·2	6·0	90	SE 8	10	dež	0.1
Zagreb		764·0	8·0	88	ENE 12	10	dež	0.4
Beograd	8.	762·3	13·0	84	W 2	10		
Sarajevo		762·1	16·0	65	mirno	10		
Skoplje		762·3	14·0	57	mirno	0		
Dubrovnik		762·3	15·0	61	E 1	0		
Split	7.	761·0	17·0	52	E 8	0		
Praha		764·5	3·0	—	WSW 5	0	dež	0.1

Solnce vzhaja ob 4.55, zahaja ob 19.1, luna vzhaja ob 3.54, zahaja ob 14.56.
Najvišja temperatura danes v Ljubljani 14.3 C, najnižja 10.7 C.

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Spremenljivo, toda manj oblačno. Zmerni vetrovi, malo toplejše.

Tržaška vremenska napoved za četrtek: Lahki vetrovi z raznih strani. Nebo večinoma oblačno, nekoliko dežja. Temperatura od 13 do 17 stopinj. Morje nekoliko razburkano.

Elegantna gospodinja

uporablja za svoje pohištvo samo

„FURMOTO“

ker je to edino sredstvo, katero ohrani pohištvo v najboljšem stanju, oziroma novo.

Sport

Nadaljevanje nogometnega prvenstva

V Mariboru semifinale Rapid : Atletiki, v Ljubljani Hermes : Ilirija in Primorje proti Slovanu.

Preteklo nedeljo so se odigrale v mariborskem in celjskem okrožju LNP zadnje prvenstvene tekme. V Mariboru je dosegel okrožno prvenstvo SD Rapid pred Mariborom, Merkurjem, Ptujem in Svobodo, v Celju pa Atletik SK pred Celjem, Šoštanjem, Trbovljami in Amaterji. Oba okrožna prvaka odigrata v nedeljo v Mariboru predfinalno tekmo, v kateri je predvidevati s precejšnjo gotovostjo Rapidovo enajstorico kot zmagovalca in in s tem tudi kot protivnika Ilirije v finalu dne 15. V.

Istočasno se odigra v Ljubljani predzadnje, IX. kolo v I. razredu. Sestanejo se tu Hermes in Ilirija ter Primorje in Slovan. Za Ilirijo in Primorje je to kolo manjšega pomena, ker sta pač definitivno na 1. oz. 2. mestu, tem večje važnosti pa je za Hermesa in Slovana, ki sta na koncu prvenstvene tabele in se borita za obstanek v I. razredu. Jesenska prvenstvena srečanja med temi klubi so končala z 8 : 2 za Ilirijo in 2 : 1 za Slovan.

Svetovni tenis turnir za Davisov pokal

Od 19. do 22. maja bo v Zagrebu tennis-tekma za Davisov pokal med našo reprezentanco in med zmagovalcem Davis-tekme med panijo in Indijo.

Igralo se bo v celem pet iger, štiri posamezne in eno v dvoje. Vse igre se igrajo the best of five. Naše moštvo bo štelo največ 4 igralce, in sicer 2 za igre posamezno in 2 za igre v dvoje.

Tehnični odbor Lawn-tennis saveza, kateremu je poverjena organizacija turnirja za Davis cup, je na svoji seji dne 13. t. m. sklenil da se radi določitve našega moštva, najprej igrajo izbirna tekmovanja med najboljšimi igralci Jugoslavije.

Da ne bi morali potovati igralci iz oddaljenih krajev naše države vsled tega v Zagreb, je bilo sklenjeno, da tekmujejo najboljši igralci posameznih klubov iz Vojvodine, Srema in Srbije itd. med seboj dne 30. t. m. in 1. maja v Beogradu, naskar bodo zmagovalci tega tekmovanja igrali v Zagrebu dne 7. in 8. maja s tamkajšnjimi tennis-prvaki.

Organizacija teh izbirnih turnirjev je poverjena v Beogradu gg. Gavrilloviću in Stojeviću, v Zagrebu pa jih priredi sam tehnični odbor Tennis-saveza.

V Beogradu se bo igralo na prostorih kluba «Šumadija», v Zagrebu pa na prostorih «Haška» v Maksimiru.

Tudi na teh izbirnih tekmah se bo igralo The best of sive s Slazenger žogami.

Vsi klubi se pozivajo, da pošljejo svoje najboljše tennis-igralce, od katerih mislijo, da pridejo resno v poštev za moštvo, katero se bo izbralo kot naša reprezentanca za tekmo za Davis cup, pravočasno v Beograd ali Zagreb. Igralci potujejo na lastne stroške, imajo pa pravico na polovično vožnjo proti izkazu svoje klubske legitimacije s sliko na ta način, da velja en cel vozni listek za pot tja in nazaj. — Jugoslovenski tennis savez.

Hazena SK Mura : ISSK Maribor. V nedeljo dne 1. maja se bo med družinama SK Mure in ISSK Maribora odigrala v Mariboru prvenstvena hazena tekma, za katero vlada v tukajšnjih sportnih krogih veliko zanimanje, predvsem radi velikega uspeha SK Mure, ki ga je dosegla v prvenstvenem boju z dosedanjim prvakom Slovenije SK Ilirijo. Tudi Maribor je povodom gostovanja v Zagrebu dokazal, da razpolaga z dobrim materijalom, ki se odlikuje z izredno odpornostjo. Znano je, da so bila srečanja med navedenima družinama vedno najzanimivejša predvsem radi ostre rivalitete. Gotovo je, da bosta v nedeljo storili družini vse, samo da si priborita čim častnejši rezultat.

ASK Primorje, nogom. sekcija. Danes, v četrtek, ob 20. seja sekcijskega odbora v damski sobi kavarne «Emona». Vsled važnosti dnevnega reda, prisotnost vseh gg. odbornikov potrebna. Nogometaši se pozivljajo, da redno posečajo trening v cnem redu, ki je bil objavljen. — Načelnik

ASK Primorje. Centralni odbor. Danes ob 20.30 v damski sobi kavarne Emona nujna seja centralnega odbora. Prisotnost obvezna. — Predsednik.

ASK Primorje. Lahkoatletska sekcija. Danes točno ob 20. sekcijska seja v damski sobi kavarne Emona. Važno!

Kriza v splitskem Hajduku. Kakor javlja «Jutarnji List», sta bila Bonačič I. in Poduje I. izključena iz Hajduka, nakar je izstopilo iz kluba več igračev prvega moštva, med njimi Bonačič II. Poduje II, Markovina in Dešković.

Prvo kolo državnega prvenstva. Na zadnji seji je JNS določil mesta, kjer se bo vršilo prvo kolo tekmovanja za državno prvenstvo. Tekma Ilirija : Gradjanski se vrši v Ljubljani, Sašk : Jugoslavija v Sarajevu in prvak Osijeka : Sand v Osijeku. JNS je določil ta mesta radi tega, ker bodo po njegovem mnenju prvoimenovani klubi najbrže poraženi ter bi, ker se vrši prvo kolo po cup-sistemu, izpadli iz tekmovanja. Zmagovalci bodo še imeli priliko, da bodo igrali v nadaljnjem tekmovanju v svojem mestu.

Naša reprezentanca proti Bolgariji in Rumuniji. Upravni odbor je sestavil sledečo reprezentanco, ki se bo borila proti bolgarski in rumunski reprezentanci: Friedrich (Hašk)-Vrbančić (Concordija), Ivković (Jugoslavija) - Arsenijević (BSK), Premerl (Viktorija), Popović (Jugoslavija) - Marjanović, Percl (oba BSK), Luburić (Jugoslavija), Bonačič II (Hajduk), Giller (Gradjanski). Rezerve: Mihelčič, Dasović, Petrović, Načević, Perška. — JNS je dal saveznemu kapetanu proste roke, da, ako bo to smatral za potrebno, izmenja branilski par Ivković-Vrbančić s parom Dasović-Vrbančić. Tekmo Jugoslavija : Rumunija bo sodil dunajski sodnik Braun, ako bo ozdravel, sicer pa g. Gerö.

Gospodarstvo

Gospodarski položaj trgovstva v Sloveniji v l. 1926.

(Poročilo gosp. Ivana Mohoriča na občnem zboru Zveze gremijev v Ptuju; III. nadaljevanje.)

3. Gibanje trgovstva v letu 1926.

Težak gospodarski položaj in ostre konkurenčne prilike otežujejo snovanje novih trgovinskih obratov. Zato se število prijav giblje le v okviru odjav in je prirastek popolnoma normalen. Tako je znašalo število: v I. četrtletju: 358 prijav, 323 odjav, prirastek 35; v II. četrtletju: 380 prijav, 280 odjav, prirastek 100; v III. četrtletju: 336 prijav, 229 odjav, prirastek 107; v IV. četrtletju: 331 prijav, 263 odjav, prirastek 68. Skupni prirastek v l. 1926. 310.

Čisti prirastek pa je v resnici mnogo manjši nego + 3 %, ker veliko število ne odjavlja opustitve obrata pri obrtnih oblastvih, ker za to ni obveznega predpisa. Te številke dokazujejo, da se je gibanje trgovstva popolnoma ustavilo, normaliziralo in da je Slovenija s trgovinskimi obrati saturirana.

Po glavnih strokah je bilo gibanje tekom preteklega leta sledeče (prve številke prijave, druge odjave in v oklepajih prirastek, odnosno padec): v I. četrtletju: mešano blago 84, 45 (+ 39), les 29, 31 (— 2), deželni pridelki 28, 17 (+ 11), branjerija 16, 22 (— 6), sejmarstvo 27, 19 (+ 8), prodaja živil 12, 7 (+ 5); v II. četrtletju: mešano blago 87, 44 (+ 43), les 40, 31 (+ 9), deželni pridelki 11, 15 (— 4), branjerija 27, 33 (+ 9), prodaja živil 8, 8 (0); v III. četrtletju: mešano blago 76, 43 (+ 33), les 34, 25 (+ 9), deželni pridelki 19, 14 (+ 15), branjerija 19, 22 (— 4), sejmarstvo 27, 12 (+ 15), prodaja živil 14, 10 (+ 4); v IV. četrtletju: mešano blago 73, 51 (+ 22), les 22, 27 (— 5), deželni pridelki 15, 11 (+ 4), branjerija 29, 15 (+ 14), sejmarstvo 21, 19 (+ 2), prodaja živil 9, 3 (+ 6). **Celotni prirastek:** mešano blago + 137, les + 11, deželni pridelki + 16, branjerija + 8, sejmarstvo + 34, prodaja živil + 15.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (27. t. m.) P š e n i c a: baška, 75 kg, 2 vagona 307.50; baška, 75—76 kg, 3 vagoni 307.50. T u r š č i c a: baška, Veliki Bečkerek, 4 vagoni 165; baška, okolica Novi Sad, 1 vagon 158; sremska, Stara Pazova, 2 vagona 160. M o k a: baška, «0 komb.», do 15. maja, 1 vagon 450; baška, «6.5», 2 vagona 325. F i ž o l: baški, beli, z roko izbrani, 2%, 1 vagon 170. O t r o b i: sremski, do 31. maja, 1 vagon 155. — Tendenca neizpremenjena.

Dunajska borza za kmetijske produkte (27. t. m.) Tržišče dalje čvrsto razpoloženo, čeprav so bila prekomorska poročila slabša. Notacija ovsa se je uradno povišala za 25 grošev. Uradno notirajo vključno blagovno-prometni davek brez carine za 100 kg v šilingih: p š e n i c a: domača 43 — 43.25, madžarska Tisa (79—80 kg) 49 — 49.50; r ž: 38.50; t u r š č i c a: 24 — 25; o v e s: domači 31.50 — 32 (nominalno).

Dunajski svinjski sejem (27. t. m.) Dogon 12.005; od tega 2444 iz Jugoslavije. Ob znatno povečanem dogonu je bil promet počasen in so se cene mesnim ter pitanim svinjam znižale za 5 — 10 grošev pri kg. Za kg žive teže notirajo: pitane svinje I. 2.40 — 2.50, angleško križane 2.15 — 2.35, kmečke 2 do 2.35, stare 2.10 — 2.15, mesne 1.85 — 2.30.

= **Padec lire.** Štirinajstdnevnemu dvigu italijanske lire je včeraj sledil nenaden preokret. Že v torek dopoldne, ko je deviza Italija začasno dosegla v Curihu rekordni tečaj 30.30 švicarskih frankov za 100 lir, se je pojavila menjajoča se tendenca. Popoldne pa je lira pričela nazadovati. Včeraj je ob otvoritvi curiške borze notirala 27.90 in je tekom borznega sestanka nazadovala do 27.55 denar, popoldne pa se je nudila po 27.45. Razlika med najvišjim in najnižjim kurzom je v zadnjih dveh dneh dosegla 10 %. Nazadovanje kurza so povzročile velike realizacije s strani špekulacije. Banca d' Italia ni nikjer intervenirala. V Zagrebu je deviza na Italijo nazadovala od 326 — 329 na 300 — 301.75 (zaključki).

= **Krediti Poštne hranilnice.** Kreditno poslovanje Poštne hranilnice se omejuje v glavnem na kreditiranje denarnim zavodom. Na dan 31. decembra 1926 je imelo kredit pri Poštni hranilnici 186 zavodov, skupna vsota odobrenih kreditov pa je znašala 360 milijonov Din. Od te vsote je bilo realiziranih 310 milijonov Din. Povprečna obrestna mera za te kredite je znašala 6.7 %. Krediti se razdelijo na ta način, da se po možnosti obdrži razmerje med vlogami, zbranimi na področju dotične poslovalnice. To razmerje pa se v drugi polovici preteklega leta ni moglo obdržati, ker je večina denarnih zavodov v Ljubljani, Zagrebu in Sarajevu radi obilice likvidnih sredstev vračala svoje kredite. Teritorijalno so bili krediti razdeljeni nastopno (v oklepajih stanje vlog na dan 31. decembra 1926): Beograd 111 milijonov Din (101), Zagreb 77 milijonov (106), Sarajevo 66 milijonov (89) in Ljubljana) 55.8 milijona Din (65.8). Iz te statistike je razvidno, da vlada likvidnost na denarnem trgu predvsem v prečanskih krajih.

= **Vprašanje kavcij pri državnih licitacijah.** Beograjska Trgovska zbornica je na inicijativo Udruženja trgovskih agentov in komisijonarjev sklenila podvzeti korake, da se kavcija za inozemce pri državnih licitacijah poviša na dejanskih 10 %, oziroma da se državni vrednosti papirji, ki se polagajo kot kavcija od strani inozemcev, računajo po dnevnem borznem kurzu. — Po dosedanjih predpisih imajo domače tvrdke polagati na račun kavcije 5 %, inozemske pa 10 % v gotovini ali pa v državnih vrednostnih papirjih po nominalu. Običajno se ta kavcija polaga v obligacijah Vojne škode, kar pomeni, da se kavcija zniža za inozemce na 3 do 3.5 %, za tuzemce pa na 1.5 do 1.75 %. Toda medtem ko tuzemci garantirajo za izvršitev dobave poleg kavcije tudi s svojim celotnim premoženjem, znaša pri inozemcih garancija v vsakem primeru le 3—3.5 %.

= **Statistiko o državni trošarini na vino in vinski mošt ter petijot in o občinskih dokladah k tej trošarini v Sloveniji za leto 1926.** bo objavila delegacija ministrstva financ v Ljubljani v 47. številki «Uradnega lista» z dne 30. aprila. Iz tabele I. je razvidno število občin, ki pobirajo doklade, ter odstotna obremenitev v posameznih občinah, iz tabele II. pa količine vina (petijota in vinskega mošta), ki so bile zatrošarinjene v posameznih davčnih okrajih, ter zneski državne trošarine in občinskih doklad, ki so bili pobrani od dotičnih količin. Na ozemlju ljubljanske oblasti je bilo zatrošarinjenega vina (vinskega mošta in petijota) 197.313.19 hektolitra, od tega odpade na Ljubljano 67.062.79 hl. Napram l. 1925. (197.544.46 hl, od katerih je odpadlo na Ljubljano 59.488.48 hektolitra), je torej Ljubljana sama napredovala, vse ozemlje ljubljanske oblasti pa nekoliko nazadovalo. Na ozemlju mariborske oblasti je bilo zatrošarinjenega vina (vinskega mošta ter petijota) 144.368.16 hl, kar znači napram l. 1925. s količino 129.229.80 hl precej več. Državne trošarine (35 Din, oziroma za mošt 25 Din od hl in 0.50 Din za steklenico od 0.7 l) je bilo plačane na ozemlju ljubljanske oblasti 6,709.615.15 Din; od tega v Ljubljani 2,249.812.25 Din. Napram l. 1925., ki je vrglo 6.6 (v Ljubljani 1.98) milijona Din, se je donos kljub zmanjšani množini zvišal, kar je pripisovati činjenici, da se je količina zatrošarinjenega mošta s postavko 25 Din znižala, količina vina s postavko 35 Din pa zvišala. Na ozemlju mariborske oblasti je bilo pobrane državne trošarine 4,958.924.50 Din. Napram letu 1925. z zneskom 4,862.455.85 Din se je tudi tukaj donos zvišal. — Obremenitev vina in vinskega mošta z občinskimi dokladami se je gibalo v splošnem kakor leta 1925. med 25 % in 250 %. Višje doklade, in sicer do 650 %, je pobiralo 102 občine, v letu 1925. pa samo 61. Pobiralo je doklade v ljubljanski oblasti 332 občin (1925. 326), v mariborski oblasti pa 504 občine (1925. 503). Skupaj se je na občinskih dokladah k trošarini na vino in vinski mošt pobralo l. 1926. v ljubljanski oblasti 16,875.444.25 Din, od tega zneska odpade na Ljubljano 6,579.828 Din, v mariborski oblasti pa 9,050.918.79 Din. Vsi ti podatki se nanašajo samo na navadno vino od soda (inkluzivno petijot), na vinski mošt in na navadna vina v steklenicah, ne pa tudi na šampanjec in ostala tako zvana fina vina, kakor malaga, sherry.

= **Problem znižanja obrestne mere.** V začetku maja t. l. se bo vršila seja širšega upravnega odbora Narodne banke, na kateri se bo končnoveljavno določilo besedilo ekspozeja o vprašanju znižanja obrestne mere za posojila. Ekspoze bo izročen javnosti. Na seji se bo razpravljalo tudi o reviziji kreditov in o pregledu dela denarnih zavodov, ki so v poslovnih zvezah z Narodno banko.

= **Dolarsko posojilo za železnice.** Pretekli teden smo poročali o pogajanjih za posojilo v znesku 20 milijonov dolarjev, ki naj bi služilo za gradnjo novih železniških prog. Kakor se poroča iz Beograda, se bo to posojilo porabilo v prvi vrsti za gradnjo novih prog v južni Srbiji. Namerava se zgraditi železnica v dolini Vardarja, ki bi vezala Peč, Djakovo, Prizren, Tetovo in Bitolj. Tako bi južna Srbija dobila paralelno progo k že obstoječi progi Skoplje - Bitolj.

= **Odprava konkurza.** Ker se je sklenila prisilna poravnava, je odpravljen konkurz o imovini Marije Kastelčeve, trgovke v Praprečah.

= **Dobave.** Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 5. maja ponudbe glede dobave nosilcev in raznega železa. Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 10. maja ponudbe glede dobave gonilnih jermen ter glede dobave žične vrvi. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 12. maja pri ministrstvu vojske in mornarice, odelenje za mornarico v Zemunu glede dobave kokard, znakov itd.; 13. maja pa glede dobave gradbenega in tehničnega materijala; 23. maja pri ekonomskem odelenju direkcije državnih železnic v Ljubljani glede dobave 50.000 kg bukovega oglja in 10.000 kg pisanega bombaža za čiščenje lokomotiv. Predmetni oglasi so v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

Borze

27. aprila.

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupčijski zaključki.) V r e d n o t e: investicijsko 85.50 — 86.50, Vojna škoda 343 — 344 (344), zastavni in komunalne Kranjske 20 — 22, Celjska posojilnica 195 — 197, Ljubljanska kreditna 150 — 0, Merkantilna 99 — 100, Praštediona 850 — 0, Kreditni zavod 160 do 170, Trbovlje 0 — 490, Vevče 140 — 145, Stavbna 55 — 65, Šešir 104 — 0. — B l a g o: Tendenca za les neizpremenjena, za deželne pridelke mlačna. Zaključenih 6 vagonov lesa.

ZAGREB. Vojna škoda tendira čvrsto. Promptno blago je bilo zaključeno po 343—343. — Deviza Italija, ki je včeraj dosegla rekordni tečaj 326 — 329, je danes znatno oslabela. Ob zaključku borze je notirala 301.75. Skupni devizni promet 6.8 milijona dinarjev. Notirale so d e v i z e: Amsterdam 22.76 — 22.82, Dunaj 800.5 — 801.5, Berlin 1350 — 1353, Italija 300.35 — 302.35, London 276.20 — 277, Newyork ček 56.75 — 56.95, Pariz 222.75 — 224.75, Praga 168.30—169.10, Curih 1094 — 1097; e f e k t i: bančni: Eskomptna 96.5 — 97.5, Kreditna Zagreb 93 do 95, Hipo 61 — 63, Jugo 93 — 96, Obrtna 40 — 42, Praštediona 850 — 855, Ljubljanska kreditna 150 — 0, Etno 185 — 200; industrijski: Dubrovačka 415 — 420, Danica 180 do 200, Gutmann 255 — 260, Slavonija 22.50 do 24.50, Trbovlje 490 — 495, Union 300—325, Vevče 144 — 146, Šećerana 510 — 520, Drava 575 — 590, Našička 2000 — 2150; državni: investicijsko 85 — 86, agrarne 53—54.50, Vojna škoda promptna 343 — 344, kasa 343 do 344, za junij 346 — 347.

BEOGRAD. D e v i z e: Pariz 223 — 225, London 276.20 — 277, Milan 301.18—303.18, Praga 168.30 — 169.10, Dunaj 800.5—803.5, Budimpešta 995 — 998, Berlin 1350.5—1353.5, Bukarešta 34.50 — 35, Atene 75.25 — 75.75.

CURIH. Beograd 9.13, Berlin 123.25, New York 519 in petnajst šestnajstink, London 25.255, Pariz 20.37, Milan 27.55, Praga 15.4975 Budimpešta 90.6625, Bukarešta 3.40, Sofija 3.76, Varšava 58, Dunaj 73.1375.

TRST. D e v i z e: Beograd 33 — 33.50, Dunaj 262 — 272, Praga 55.75 — 56.25, Pariz 73.80 — 74.30, London 91.65 — 91.95, New York 18.825 — 18.925, Curih 361 — 365, Budimpešta 325 — 335, Bukarešta 11.85—12.35; v a l u t e: dinarji 32.75 — 33.75, dolarji 18.60 do 18.95.

DUNAJ. D e v i z e: Beograd 12.45125 do 12.49125, Berlin 168.10 — 168.60, Budimpešta 123.60 — 123.90, Bukarešta 4.6350 — 4.6550, London 34.4550 — 34.5550, Milan 37.68 do 37.78, Newyork 709.25 — 711.75, Pariz 27.79 do 27.89, Praga 21 in pet osmink do 21.08 in pet osmink, Sofija 5.11 — 5.15, Varšava 79.10 do 79.60, Curih 136.38 — 136.88; v a l u t e: dinarji 12.43 — 12.49, dolarji 706.20—710.20.

Deviza Beograd na ostalih borzah: v Pragi 59.245, v Berlinu 7.40.

Iz življenja in sveta

Petdesetletnica bolgarske osvobodilne vojne

V torek zjutraj se je vršila v sofijski katedrali maša zadušnica za ruskim carjem Aleksandrom II., ki je vladal Rusijo ob vojni napovedi Turčiji leta 1877. Dne 25. aprila 1877. je Aleksander II. podpisal v Kišinevu vojni ukaz, v katerem je ukazal ruskim četam prekoračiti Donavo.

Spominski maši je prisostvovala celokupna bolgarska vlada, veterani iz osvobodilne vojne in velikansko število sofijskega meščanstva. Po cerkveni ceremoniji je vlada položila venec pred spomenik Aleksandra II., ki se dviga pred palačo sofijskega sobranja. Za prihodnje leto se napovedujejo širom Bolgarije velikanske spominske proslave. Pripravljajo jih posebni odbori.

Marek operiran

Inženjer Emil Marek, kojega afera z odsekano nogo je našim čitateljem gotovo še v svežem spominu, se je pred štirimi dnevi podvrgel operaciji. Operacija je bila potrebna zato, ker je bila spodnja stegenska kost tako nerodno odsekana, da je bilo nemogoče na nogo namestiti protezo. Zdravnik je torej Mareku odrezal nogo pod kolenom, tako da bo Marek lahko nosil protezo. Zdravstveno stanje operiranca je zadovoljivo.

Kakor poročajo dunajski listi, je neka firma brezplačno uredila in meblirala Mareku in njegovi ženi stanovanje v njegovi vili v Mödlingu, ki so jo bili upniki docela izpraznili. Tako bo lahko Emil Marek, ko bo ostavil bolnico, zopet udobno stanoval kakor poprej, preden ga je zalotila usodna afera.

Otvoritev največjega civilnega letališča na svetu

Za letošnje velikonočne praznike so otvorili v Tempelhofu poleg Berlina največje letališče za civilno avijatiko na svetu. Aerodrom ima za 8000 gledalcev prostora in je urejen zelo komfortno. Potniki, ki čakajo na prevoz, stoje na posebni platformi, kjer so postavljeni aeroplani v dolgo vrsto in vstopajo v letala kakor pasažirji na postajah v vlake. Nad platformo stoji ogromen paviljon, s katerega lahko motri občinstvo odhod aeroplanov. V paviljonu se nahaja muzej za avijatiko, poštni urad, kavarna, urad za potne liste, hotel s 40 sobami in kopalnicami, restavracija s steklenimi zidovi in več trgovin. Vsakih 15 minut prejme meteorološka postaja poročilo o vremenski prognozi in o dogodkih na vseh važnih zračnih progah.

Igralka na zatožni klopi

Pred budimpeštanskim kazenskim sodiščem se je vršila dne 25. aprila zanimiva obravnava radi razžaljenja časti. Oče madžarske filmske dive Wilme Banky je tožil igralko Sari Fedakovo, ljubljenko budimpeštanskega gledališkega občinstva, bivšo ženo pisatelja Molnarja.

Obtoženka je silno zabavala publiko v uvodu, ko so vlekli iz nje osebne podatke. Ljudje so se muzali kakor v operetі. Ko je sodnik vprašal obtoženko, če je poročena, je odgovorila: «Hvala Bogu, ne več!» Ko jo je vprašal, koliko let ima, (vprašanje, ki spravi vsako damo v delikaten položaj!), je umetnica molčala. Sodnik je takoj pripomnil, da čuti njeno zadrego, ampak, je izjavil, vseeno ne more pomagati. Šele ko ji je dal častno besedo, da novinarski poročevalci ne bodo razvpili njene starosti po časopisih, je dama sramežljivo povedala, da je stara toliko in toliko let. Na vprašanje, če ima kaj premoženja, je Sari odgovorila, da je brez denarja. Sodnik pa se ni dal ugnati. Posegel je vmes in povedal, da se govori o njenih dolarskih milijonih. Zvita lisica se je tudi tukaj izrezala. Spravila je sodnika na stransko pot z odgovorom, da nosi svoje premoženje vedno — s seboj.

Stvar je končala po operetnem uvodu z gromovitim aplavzom. Sodišče je namreč igralko oprostilo. Občinstvo ji je klicalo in ploskalo tudi sodnikom, tožitelja in njegovega advokata pa je izžvižgavalo.

Vojvodinja Yorška lovi ribe

Zadnjič smo priobčili posnetek vojvode Yorškega, drugega sina angleške kraljevske dvojice, ki se mudi s svojo ženo v Novi Zelandiji. Danes prinašamo sliko mlade vojvodinje v sportskem kostimu. Kot prist na Angležinja izrabi sleherno priliko, ki ji ostane med oficijelnimi recepcijami, da goji sport. Najljubši ji je lov na lososa.

Pola Negri se moži

Poročali smo že, da je slovita ameriško-poljska filmska igralka Pola Negri zapustila Hollywood in se podala na daljši odmor v Pariz. Prvotno listi niso pripisovali njenemu potovanju nikakega posebnega pomena, saj je znano, da si igralka vsako leto privošči nekaj počitka, ki ga porabi za poset svoje stare domovine, Evrope. Sedaj pa so reporterji odkrili, da se namerava Pola Negri v Parizu poročiti, in sicer z ruskim knezom Sergijem Mavianijem. Takoj po sklenitvi poroke bosta zakonca zapustila Pariz in za nekaj časa odpotovala v Berlin, odkoder se vrneta v Hollywood.

Oče kneza Sergija je bil v Rusiji carjev adjutant, knez sam pa je lastnik velikih petrolejskih vrelcev in je dve leti mlajši od svoje neveste.

Pola Negri je bila pred leti poročena z nekim poljskim grofom, pozneje pa se je zaročila z Rodolfom Valentinom, ki je malo pred poroko nenadoma umrl. Nekaj časa je veliki tragedki dvoril tudi Charlie Chaplin, ki se je hotel ž njo poročiti. Pozneje pa se je stvar razdrla — po čegavi krivdi, se še danes ne ve prav.

Plavajoča univerza in rešena dekleta

Plavajoča univerza, na kateri je potovalo po Evropi 500 ameriških visokošolcev in visokošolk, je končala svojo evropsko turnejo in se je vrnila iz Londona v Newyork. V Londonu so se dijaki zamudili najdalj. Pred njihovim odhodom je obiskal neki angleški reporter ameriške študentke, katerih je bilo na ladji 75, in jih je vprašal, kakšen vtis so napravile nanje njihove britanske sestre. To-le so mu povedale prostodušne Američanke:

Angležinje so sicer dražestna bitja, a ne znajo nositi toalet. Za oblačenje imajo malo okusa in smisla. V tem oziru gredo vse prednosti Francozinjam. Če se Angležinja še tako elegantno obleče, nikoli ne more zatajiti vtisa, da je v modnih zadevah nekakšna provincijalka. Morda prihaja to od tega, ker žive Angležinje mnogo v prosti naravi in se bavijo z vsakovrstnim sportom. Posledica tega so tudi njihove dolge noge.

Plavajoča univerza je prevozila 30 tisoč morskih milj in je izvršila svojo nalogo v vsakem oziru zelo častno. Tudi kar se tiče ljubezni. Na potovanju se je namreč 14 študentk zaročilo s svojimi kolegi. Izlet je torej imel popoln uspeh.

Kongres hotelirjev na Dunaju

V pritlični dvorani dunajskega hotela «Bristol» zboruje te dni kongres evropskih hotelirjev, na katerem se je zbralo 200 gospodov in dam. Tu slišiš vse jezike sveta, seveda največ nemščine, toda skoraj prav toliko francoščine in poljščine. To so ljudje, ki so prišli od povsod, iz Varšave in Budimpešte, iz Pariza in Londona, iz Carigrada in Aten.

Namen kongresa je ustanovitev zveze hotelskih ravnateljev. Gre za določitev smernic, ki naj bodo merodajne za vse hotele v Evropi, ki imajo mednarodne goste. Poslovanje v hotelih naj se poenostavi, cene naj se regulirajo, hoteli pa po možnosti reorganizirajo in opremijo s pridobitvami moderne tehnike. Hotelski ravnatelji se bodo borili skupno proti zakonom in uredbam, ki ogrožajo njihov gospodarski položaj in se bodo zavzemali za odpravo vizumov, ki v največji meri ovirajo potniški promet in dotok mednarodnih gostov.

Cilinder izginja

V Bromtonu na Angleškem je imel pred kratkim domači župnik pridigo, v kateri je pozival vernike, naj zopet začno natikati na glave visoke cilindre. Milo se je pritoževal, kako cilinder čimdalje bolj izgublja na popularnosti kljub temu, da je Angležem neobhodno potreben in predstavlja nekako del njihove noše.

Cilinder, je dejal župnik, je postal žrtev svetovne vojne, ki je uničila njegovo popularnost. Možje, ki so se vrnili z bojišč, so popolnoma zgubili smisel za cilinder, katerega je potisnil v ozadje tudi avtomobilizem. Dandanes se nosi cilinder samo še pri velikih svečanostih. Svojčas je bilo tako, da so ljudje gledali za tistim, ki ni nosil cilindra. Danes, ko je narobe svet, zijajo vsi za tistim, ki nosi cilinder. Če vidiš danes gospoda v cilindru, pomisli na troje stvari: da je mož postal minister, da prihaja od poroke, ali pa da se vrača z zadnje poti uboge človeške pare.

Francoski slikar Augustin Lesage,

o katerem smo zadnjič poročali, da mu je neki podzavestni glas velel: bodi slikar! Lesage je sledil klicu in danes Francozi občudujejo njegova dela. Poprej je bil rudar. — Zgoraj ena njegovih slik.

Dežne plašče

dobavlja kakor vedno najboljši angleški izdelek samo tvrdka **DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA.** Pošilja tudi po povzetju, treba je navesti samo dolžino. — Cene od Din 190 in višje. — :-: :-: :-: —

Samo še danes! Samo še danes! Samo še danes!

BISCOT

Najboljši komik Francoske v svojem največjem in najboljšem dosedaj izdelanem filmu «Gineta». Napetozanimiva vsebina je istočasno vesela, ljubavna, pustolovna, kriminalna, senzacijonalna, prepletena s komičnimi zapletljaji in smehapolnimi humorističnimi scenami. — Film «Gineta» je posnet v Nizi, Parizu, Marselju, oazi Biskra, v Bombayu, Tunisu, Alžiru itd. — Krasni naravni posnetki. — Smeh in napetost od začetka do konca. — V ostalih vlogah vidimo vse samo najboljše in dobro znane francoske igralce kot: Herman, Michel, S. Milovanov itd. (Sakounin, Phrasic, Sara Štuka, itd.). — Velikomestni pustolovci. — Nihilisti. — Tajne organizacije itd. — Vsled ogromne dolžine filma (skupno čez 11.000 metrov)

se vrše dnevne predstave ob 4., četrt na 8., četrt na 10.

Prvovrstni umetniški orkester pri vseh predstavah.

Elitni Kino Matica, najudobnejši kino v Ljubljani. Tel. 2124.

Iskren tat

John Cain je star 67 let in je zakrknjen tat. Zadnjič je bil zopet obsojen na tri mesece prisilnega dela, ker je izmaknil nekemu gospodu površnik. Sodnik Coalville mu je napravil lepo pridigo in je naposled izrazil upanje, da ne bo več kradel.

«Tri mesece gotovo ne», je odvrnil nepoboljšljivi Cain. «Sicer pa,» je dodal smeje: «sem zagrešil to tatvino neposredno potem, ko so me izpustili iz ječe. In sem prav vesel, da se lahko zopet vrnem v zapor . . . Za tatove so zdaj neprijetni časi.»

× *Kerenskij v drugič oklofutan.* Kerenskij je te dni predaval v Chicagu o ruskem vprašanju. Po predavanju se je vršil banket, ki je končal z razburljivim incidentom. Bivšemu prezidentu ruske vlade se je približal neki caristični oficir, ki mu je prilepil zaušnico. Ta prizor je izzval splošen pretep, v katerega je posegla policija. Postavila je napadalca na hladno.

× *Nesnaga v zraku.* Higijenični zavod v Budimpešti je prošli teden preizkuševal zrak madžarske prestolice in prišel do zaključka, da se nad enim hektarjem budimpeštanskega ozemlja nahaja v zraku 4 kg nesnage. Ker ima Budimpešta 12.000 ha površine, se nahaja nad mestom 50 vagonov prahu in bacilov.

× *Pismo, ki je potovalo trinajst let.* Numa Tant iz Dunkerqua je pred dnevi dobil pismo, ki je romalo malone trinajst let. Oddano je bilo v Roubaixu (Francija) in nosi kot datum poštnega pečata 10. avgusta 1914. V pismu javlja odpošiljatelj, «da je v mestu vse mirno in da vsi vrše svojo dolžnost». Na hrbtu pisma je pečat dunkerqueške pošte: 14. aprila 1927., dan ko je pismo dospelo na cilj. Potrebovalo je torej za niti 70 km dolgo pot zračne črte, ki loči obe mesti, 4629 dni.

Dijaško življenje

Zveza vseslovanskih študentov?

Pred dvema tednoma so poročali beograjski dnevniki o prvi skupščini beograjskega društva Zveze vseslovanskih študentov. Na tem zboru so bila prečitana predavanja o idejni strani Zveze. (Žal, da nam baš o bistveni stvari, o vsebini teh referatov, novine niti besedice ne omenjajo.) Na enem prihodnjih sestankov bodo sklepali o načinu, kako se naj pozovejo študenti ostalih univerz v državi, da osnujejo društva z istim ciljem. Zveza vseh jugoslovenskih društev pa bo imela nalogo poiskati stike in ustvariti sodelovanje z akademiki ostalih slovanskih držav: Rusije, Poljske, Češkoslovaške in Bolgarske. Imenovano društvo ima socijalno-politični značaj. Na skupščinah bodo razpravljali in sklepali o aktuelnih svetovnih problemih, sprejete resolucije pa bodo pošiljali ostalim društvom Zveze. Naša javnost bo informirana po tisku, svetovna javnost pa potom radija. Ta teden bo četveročlanski odbor predložil skupščini pravila društva, nakar bodo izvolili upravni odbor.

Tako beograjski listi. Mi objavljamo gornje vrstice ne morda iz kakega respekta pred velenačrti novoustanovljenega društva (koliko se ustanavlja društev na naših univerzah z visokoletečimi cilji, a kako malo jih je, ki bi dosegla vsaj del stavljene si naloge!), ampak da informiramo one študente ljubljanske univerze, ki se z gornjimi problemi že dlje časa in resno bavijo, četudi nimajo še posebnega društva; zlasti imamo tu v mislih posamezne akademike iz različnih akademskih društev, ki so že ponovno in javno pokazali svojo voljo za aktivno delo v cilju zbližanja z Bolgari. Četudi je namreč zgoraj omenjeno ime Bolgarija šele na zadnjem mestu, smo mišljenja, da more in mora biti prva naloga novega društva, ki se ustanavlja vendar v Jugoslaviji, da skuša rešiti ne le teoretično, temveč tudi praktično naš najbližji in najnujnejši problem: zbližanje, zvezo in ujedinjenje naše države z Bolgarijo. In če se bo ustanovilo to društvo tudi na ljubljanskem vseučilišču — kar pa ni nujno potrebno, ker delavoljni in vztrajni ljudje se lahko udejstvujejo v isti smeri uspešno tudi v neštevilnih dosedanjih akademskih društvih — če pa se bo torej ustanovilo novo panslovansko akademsko društvo, ga bomo podpirali z vsemi močmi. Priporočamo pa pred ustanovitvijo trezen premislek merodajnih, da ne bo morda treba kdaj pisati o tem društvu tako, kakor poročamo (oziroma ne poročamo, ker ničesar ne vemo) o delu akademske podružnice Jugoslovenske Matice, ki je bila ustanovljena s čudovitim pompom in nadvse obširnim delovnim programom . . . Upamo, da nas ne bodo študenti napačno razumeli. V današnjih resnih časih ne potrebujemo namreč nikakega »pflanca«, pač pa mnogo, mnogo tihega, vztrajnega in požrtvovalnega dela, ki odgovarja realnim potrebam naše in ostalih slovanskih držav. *Č—*

š— **Društvo jugosl. akademikov v Mariboru** si je na XIX. rednem občnem zboru 20. aprila 1927 izvolilo naslednji odbor: predsednik Vodeb Miro, tehn., podpredsednik Spindler Metod, med., tajnik Grasselli Andrej, iur., blagajnik Lukman Branko, med., knjižničar Glusić Ante, med., arhivar Zinauer, eksp.

š— **Akademski klub SDS »Jugoslavija« v Pragi** (Praga VII, Belcrediho tř. 477) nam poroča: Sledeč svetlemu primeru akademske omladine Beograda, Zagreba in Ljubljane, ki je s svojimi poslednjimi uspehi dokazala svojo veliko jugoslovensko zavest, triumfirajoč nad protivniki naše velike ideje, je ustanovila naša akademska omladina v težnji za čim večjim aktivnim delom v duhu načel naše stranke tudi daleč proč od svoje domovine v zlati slovanski Pragi Klub študentov samostojnih demokratov. Izvoljen je bil začasni odbor, ki je bil predstavljen našima poslancema gg. dr. Pivku in Vilderju, ki je ob priliki poseta naše parlamentarne delegacije v Pragi imel predavanje »Naša politična situacija«. Pred nekaj dnevi pa je bil sestavljen novi odbor s predsednikom g. A. Selakom. Že prvi pričetek klubovega dela je kronan z lepimi uspehi. Število članov »Jugoslavije« se je dvignilo nad število članov ostalih političnih klubov, če tudi obstojajo ti že več let. Odbor je poskrbel še za vrsto predavanj, od katerih je bilo prvo ono g. Andre Selaka o ideologiji in historijatu SDS in ki je prav dobro uspelo. Prihodnje predavanje bo imel g. Drag. Djajić o temi »Italija in Balkan«.

š— **Na XIV. rednem občnem zboru »Društva medicinceve« v Ljubljani,** je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik Pavčič Ivan, med.; podpredsednik Podpečan Ivan med.; I. tajnik Gulič Vladimir, med.; II. tajnik Glusić Ante, med.; I. blagajnik Sevšek Maks, med.; II. blagajnik Milosavljević Tihomir, med.; I. knjižničar Obračunč Rudi, med.; II. knjižničar Savinšek Baldomir, med.; gospodar Pintar Drago, med.; revizorji: Šantič, Brgles, Svetlič; častni sud: Mrzelj, med., Lavrič, med., Peršič, med.; namestnika: Vrščaj, med., Zaletel, med.

A. Francev:

Petelinova smola

«Picka, na, na, kurica lačna!» je klical Janez Petelin svojo pernato družino, da bi jo preštel kakor slednji večer. Vse so se na mah zgrnile okoli njega, več dvanajsteric iz Kokodajsovega carstva: čopke, grahke, liske, kokotice, kokoričke in ohole orpintonke. Samo ena se ni odzvala njegovi vabi. «Kje je neki Čiba?» se je nemirno vpraševal in obvestil ženo, da jo je pomagala iskati, čeprav brez uspeha.

Janez Petelin je bil pred leti grajski vrtnar in perotninar. Tu se je navzel ljubezni do operjene živadi. Brž ko se je oženil in se udomil, si je pomalem nabavil več kurnikov in jih napolnil s pisanimi, pestrimi putami in piškami. Čislal jih je, kakor čislajo zbiralci svoje kamne, vivčke, znamke, škatljice, pečate, razglednice. Šlo mu je za vzorec več nego za korist. «Sosed Šega je nekaj stikal okoli vašega dvorišča, morda jo je on iztaknil», mu je namignil vaški šaljivec, pavliha, menda iz osvete, ker se mu je Petelin večkrat rogal, govoreč: «Pavluha nima sluha, dokler mu kdo trebuha ne nabuha».

Iz strahu, da ne bi še katera izginila, je Janez ponoči vzel puško, nabito s svincem, in se postavil h kurniku. Stražil je in strašil tatove, ki pa jih ni hotelo biti od nikoder. Drugo noč je zopet zaman prežal. In ta njegova strast za kokoši mu je zagrenila vso srečo v življenju. Kako neki jo to prišlo? Ob noč je bedel, ob dan pa spal. Tako je naneslo, da mu je toča zatela zrelo pšenico, ki je radi zaspanosti ni mogel o pravem času spraviti. Mlatev je bila za letos opravljena. Minil je sveti Lovrenec — prvi jesenec, in v deževni noči si je nalezel Petelin vnetje predušnikov, da se ga ni mogel več odkrižati. Žena se mu je skujala, šla je v pustiv, češ, da jo mož zanemarja radi uboge kokoške! Povezala je culo ter odrinila k staršem. «Bog ve, kam hodi na noč? Mislite res, da pohajkuje samo okoli kurnika!» se je izgovarjala pred materjo. Tedaj je hotel Janez postati pameten: samo še nocoj. «Samo še nocoj», si je dejal kakor igralec, ki bog ve kolikrat v zadnje stavi, ali pijanec, ki se bo jutri odrekal kozarčku, ali divji lovec, ki ne more ukrotiti svoje razvade. Ker hiša ni bila zastražena, mu je neznan nepridiprav ukral 1500 dinarjev, namenjenih za odplačilo novega voza. Upnik je zvedel, da mu je toča potolkla in da je okraden: dal mu je zarubiti več predmetov. Malo udeležbe pri dražbi, slab izkupiček.

Petelinu se je zazdelo, da je opazil na sosednem gnojišču perje svoje čibe. Ponoči je splezal čez vrtno ograjo, hoteč zasačiti kaj sumljivega. Šega pa je začul ropot in sluteč kradljivce na vrtu, sprožil puško. Petelin je dobil šibre tja, kamor ga solnce ne greje. Po štirinajstih dneh je okreval. In glej čuda! Čiba je prikorakala pred hlev, za njo pa se je privalilo dvanajst žoltih piščancev. Seveda, na «glajtu» je valila ta čas!

«Joj, prejoh», se je praskal Petelin za ušesom, «kdo bi si bil mogel misliti, da je Čiba na gnezdu! In glejte si, koliko nadlog me je zadelo zavoljo te preklicane pute. Tako je, če ne znaš prav preceniti vrednosti stvarem. Ampak kaj si morem zdaj? Majhen vzrok — velike posledice.»

Domislil se je, kako mu je graščakov sin Rudolf, študent v mestnih šolah, ob nekih počitnicah povedal zgodbo kraljice Kleopatre: če bi bila ta afriška vladarica imela malo manjši nos, je modroval golobradi učenjak, bi bilo politično lice starega sveta dobilo povsem drugačne poteze.

«Presneti Rudiha», je sklenil naš kokošar, «tvoja storija o tisti Kleotrapi pa vendar ni tako trapasta. Mladi svet je dandanes navihan: jajce več od pute ve».

Martina:

Naš kemik

Boljšega tipa za oder si ni mogoče misliti. V ljubljansko dramo bi ga postavila, naj pripoveduje pred množico, in bi uživala ob aplavzu. Če ga vprašate, koliko ima križev, vam pokaže levo roko z razrogačenimi prsti in kazalec desne roke, da ne veste, ali kaže kazalec desne na levo roko, ali pomeni en križ. Sama zvijača — šest jih ima vedno je pokoncu, bolezni skoraj ne pozna. Kadar hoče povedati kaj zabavnega mežika z obema očesoma, nato jih široko odpre in vas strmo gleda, gleda, kakor da hoče čisto natanko spoznati vaše duševno razpoloženje.

Zelo me ima rad, kakor jaz njega. Ko sem odhajala v drugi kraj, bi ga za slovo najraje poljubila; toda se mi je zdel še preveč navihan. Opustila sem raje.

Torej — recimo, da sem zdaj še v njegovem laboratoriju in smatram vse podjetje za: nas.

Pri nas kopljemo svinec. Pri vas? Pa da, to je nekje v Sloveniji. Zanimivi postajališči za radovedneže sta pralnica za rudo in laboratorij. Le-ta prostor je še najbolj privlačen, ker sivolasi kemik vedno skrbi za zabavo.

Oni dan mu veli ravnatelj, ki je prišel prav kar ves zasopel iz rovov s karbidovko: »Stavite mi lampu kot vas u ovu peč, jer neću, da ovdje u radionici iskvarim drugim zrak.« Gospod ravnatelj je mislil pri tem na digestorij, laboratorijsko pripravo za odvajanje strupenih plinov.

Nu, kaj je ukrenil stari čika? Svetiljko je res postavil v malega gašperčka, kjer je bilo še polno žerjavice. Da ste videli izraz njegovega lica, ko je javil ravnatelju, da je svetiljko že postavil v peč in da se bo skoro raztalila! Pa ga gleda, gleda nekaj sekund, kakor da ne razume, a potem, kaj je hotel? prasnil je v smeh. Smejali smo se tudi mi drugi.

A svetiljka ni bila skoraj nič pokvarjena.

Tako je, če za nalašč bratski jezik narobe razumete.

Koncem lanskega leta je za finale našega kemika bolel zob. Zares! Tretji kočnik v desni spodnji čeljusti. Dva dni je trajalo junaško prenašanje bolečin. V soboto, po njegovem prepričanju srečen dan, se je zaupal zobo-, kako bi rekla, saj diplomiran doktor ni bil, da,

Fašistična „ustava dela“

Veliki fašistični svet je v svoji seji 21. t. m. odobril «ustavo dela» («Carta del Lavoro»), ki pa ni zakon, temveč samo smernice, po katerih naj se ravna v bodoče vsa zakonodaja, tičoča se delovnih odnosov, ter vse odnosne uredbe.

«Ustava dela» obsega 30 točk in se glasi takole:

O korporativni državi in njeni uredbi.

1. Italijanski narod je ustroj, ki ima višje cilje, življenje in udejstvovanjska sredstva kot pa posamezniki, ločeni ali zbrani v skupinah, ki ga sestavljajo. Je moralna, politična in gospodarska enota, ki se celotno vstvarja v fašistični državi.

2. Delo je v vseh svojih oblikah, duševnih, tehničnih in ročnih, socijalna dolžnost. Pod tem in samo pod tem naslovom ga ščiti država. Vsevkupna proizvodnja je enotna z nacijonalnega vidika. Njeni cilji so enotni in se izražajo v blagostanju proizvodnikov in v razvoju nacijonalne moči.

3. Poklicna ali strokovna organizacija je svobodna. Toda samo zakonito priznani sindikat je podvržen državnemu nadzorstvu, ima pravico, da zakonito predstavlja vso kategorijo delodajalcev ali delojemalcev, za katero je ustanovljen, da ščiti njene koristi napram državi ali drugim poklicnim združenjem, da sklepa kolektivne delovne pogodbe za pripadnike kategorije, da jim nalaga prispevke in da obavlja z ozirom nanje poverjene mu posle, ki so v javno korist.

4. V kolektivni delovni pogodbi se stvarno izraža vzajemnost med vsemi raznimi činitelji proizvodnje, ko spravlja nasprotujoče si koristi delodajalcev in delavcev ter jih podreja pod višje koristi proizvodnje.

5. Delovno sodstvo je organ, s katerim posreduje država v svrho urejevanja nasprotij v delu, pa naj se tičejo izpolnjevanja pogodb in drugih obstoječih pravil, ali pa določevanja novih delovnih pogojev.

6. Zakonito priznana poklicna združenja zagotavljajo pravno enakost med delodajalci in delavci, vzdržujejo disciplino v proizvodnji in delu in pospešujejo izpopolnjevanje. Korporacije stvarjajo enotno organizacijo proizvodnih sil in predstavljajo celotno njihove koristi ter na podlagi tega, ker so pač koristi proizvodnje nacijonalne koristi, zakon priznava korporacije kot državne organe.

7. Korporativna država smatra zasebno započetnost na polju proizvodnje za najučinkovitejše in najkoristnejše sredstvo v korist naroda. Ker je zasebna organizacija proizvodnje delo nacijonalne koristi, je organizator podjetja odgovoren za snov proizvodnje napram državi. Iz skupnega delovanja proizvodnih sil izhaja vzajemnost njihovih medsebojnih pravic in dolžnosti. Tisti, ki prispeva delo, tehnik, uradnik ali delavec, je delotvoren sotrudnik gospodarskega podjetja, čigar vodstvo pripada delodajalcu, ki nosi odgovornost.

8. Poklicne organizacije delodajalcev so obvezane da na vse načine pospešujejo pomnožitev in izpopolnitev proizvodov in skrčenje cen. Predstavništva tistih, ki vrše svoboden poklic ali se bavijo z umetnostjo, in združenja javnih nameščencev prispevajo k zaščiti koristi umetnosti, znanosti in književništva, k izpopolnjevanju proizvodnje in dosegi moralnih ciljev korporativne uredbe.

9. Država posreduje pri gospodarski proizvodnji samo tedaj, ako nedostaja ali ni dovolj zasebne započetnosti ali pa če gre za politične koristi države. Tako posredovanje more zavzeti obliko nadzorstva, izpodbude ali pa neposredne uprave.

O kolektivni delovni pogodbi in delovnem jamstvu.

10. V kolektivnih delovnih sporih se ne more nastopiti sodna pot, če korporativni organ ni prej izvršil poizkusa sprave. V posameznih sporih, ki se nanašajo na tolmačenje in primenjevanje kolektivnih delovnih pogodb, imajo poklicna združenja možnost, da posredujejo v svrho sprave. Za take spore so pristojna redna sodišča, katerim so dodani prisedniki, ki jih določijo prizadeta poklicna združenja.

11. Poklicna združenja so obvezna, da s pomočjo kolektivnih pogodb urede delovne odnose med kategorijami delodajalcev in delavcev, ki jih predstavljajo. Kolektivna delovna pogodba se sklene med združenji prve stopnje po navodilih in pod nadzorstvom osrednjih organizacij, izvzemši možnost nadomestitve s strani združenja višje stopnje v slučajih, ki jih predvidevajo zakon in pravila. Vsaka kolektivna delovna pogodba mora pod kaznijo neveljavnosti vsebovati točne določbe o disciplinarnih odnosih, o poizkusni dobi, o izmeri in izplačevanju plačila in o delovnem času.

12. — Delovanje sindikata, upravno delovanje korporativnih organov in razsodba delovnega sodišča zajamčujejo, da plača odgovarja normalnim življenskim potrebam, možnostim proizvodnje in rentabilnosti dela. Določitev plače je izvzeta iz vsake splošne določbe in se poverja sporazumu strank v kolektivnih pogodbah.

13. — Posledice kriz v proizvodnji in valutni pojavi se morajo pravično porazdeliti med vse činitelje proizvodnje. Podatki, ugotovljeni po javnih upravah, osrednjem statističnem uradu in zakonito priznanih poklicnih združenjih in nanašajoče se na razmere proizvodnje in dela, na položaj denarnega trga in izpremembe življenskih razmer delojemalcev, kakor jih bo zložilo in izdelalo ministrstvo za korporacije, bodo podajala podlago za določitev koristi raznih kategorij in razredov med seboj in z istimi koristmi proizvodnje.

14. — Če je plačilo določeno na akord in naj se izplačilo vrši v petnajst dni presegajočih rokih, je treba izplačati primerne petnajstdnevne ali tedenske predujme. Nočno delo, ki ni všteto v redne perijodične turnuse, se plača z odstotnim naplačilom na dnevno delo. Če se delo plača na akord, se morajo akordni tarifi določiti tako, da more delaven delavec z normalno delazmožnostjo doseči minimum zaslužka nad osnovno plačo.

15. — Delojemalec ima pravico do tedenskega počitka, ki se sklada z nedeljami. Kolektivne pogodbe bodo izvajale to načelo, uvažujoč obstoječe zakonske določbe, tehnične potrebe podjetij in bodo v okviru teh potreb poskrbele za to, da se bodo upoštevali državni in verski prazniki po krajevnih tradicijah. Delojemalec se mora delovnega urnika držati točno, izčrpno.

16. — Po enem letu nepretrgane službe ima delojemalec v podjetjih z neprestanim delom pravico do nekega časa vsakoletnega plačanega počitka.

17. — V podjetjih z neprestanim delom ima delavec v slučaju, če preneha delovno razmerje, za odpust brez njegove krivde, pravico do odpravnine v razmerju službenih let. Taka odpravnina se mora izplačati tudi v slučaju delavčeve smrti.

18. — V podjetjih z neprestanim delom prehod podjetja v druge roke ne razrešuje delovne pogodbe in v njem nameščeno osobje ohrani svojo pravico napram novemu lastniku. Enako tudi delavčeva bolezen, če ne sega preko določenega časa, ne razrešuje delovne pogodbe. Poziv pod orožje ali v službo fašistovske milice ni vzrok za odpust.

17. — Kršenje discipline ali dejanja, ki motijo redni obrat podjetja, če jih zagreši proizvajalec dela, se kaznujejo po velikosti prestopka z globo, z odstavitvijo od dela in v težjih slučajih s takojšnjim odpustom brez odpravnine. Določijo se posebej slučaji, v katerih more delodajalec naložiti globo ali odstavitev ali pa takojšnji odpust brez odpravnine.

20. — Novo sprejeti delojemalec je podvržen poizkusni dobi, tekom katere velja obojestranska pravica razrešitve pogodbe in izplačila plače samo za čas, v katerem se je delo dejanski izvrševalo.

21. — Kolektivna pogodba razteza svoje dobrote in svojo disciplino tudi na delavce na domu. Posebne določbe izda država v svrho zajamčenja snage in higijene pri delu na domu.

Delovne pošredovalnice.

22. Samo država more ugotavljati in nadzirati pojav zaposlenosti in brezposelnosti delavstva, vseskupno kazalo razmer proizvodnje in dela.

23. — Posredovalnica dela na paritetični podlagi je pod nadzorstvom korporativnih organov. Delodajalci so obvezani sprejemati delavce, ki so vpisani v teh posredovalnicah, in imajo pravico, da izbirajo med vpisanci v seznamih in dajejo prednost tistim, ki so vpisani v stranki, v fašistovskih sindikatih, po daljšem času njihovega vpisa.

24. — Delavska poklicna združenja so obvezana, da vrše med delavstvom izbor v svrho, da se vedno bolj dviga tehnična sposobnost in moralna vrednost.

Socijalno zavarovanje, vzgoja in izobrazba.

25. — Korporativni organi pazijo na to, da se zakoni o zavarovanju proti nezgodam in snagi pri delu izpolnjujejo s strani posameznikov, podvrženih združenim združenjem.

26. — Socijalno zavarovanje je vzvišen izraz načela skupnega delovanja. Delodajalec in delojemalec morata sorazmerno prispevati k njegovim bremenom. Država bo potom korporativnih organov in poklicnih organizacij skušala kolikor le mogoče prisporediti in uediniti sistem in zavarovalne zavode.

27. — Fašistična država namerava: 1. izpopolnitev zavarovanja proti nezgodam; 2. zboljšanje in razširjenje zavarovanja materinstva; 3. zavarovanje proti poklicnim boleznim in jetiki kot početek splošnega zavarovanja proti vsem boleznim; 4. izpopolnitev zavarovanja proti neprostovoljni brezposelnosti; 5. posebne oblike zavarovanja opremnih prispevkov (dote) za mlade delavce.

28. — Naloga delavskih združenj je, da ščitijo svoje članstvo v njihovih poslih z upravnimi in sodnimi oblastmi, nanašajočih se na zavarovanje proti nezgodam in socijalno pomoč. V kolektivnih delovnih pogodbah bo določeno, da se, kolikor je tehnično mogoče, ustanove vzajemne bolniške blagajne s prispevanjem delodajalcev in delojemalcev, ki jih morajo upravljati zastopniki delodajalcev in delojemalcev pod nadzorstvom korporativnih organov.

29. — Dolžnost poklicnih združenj je, da podpirajo svoje zastopance, člane in nečlane. Ta združenja morajo vršiti svoje podporno delovanje s svojimi lastnimi organi in ne morejo poveriti teh poslov drugim ustanovam ali zavodom, izvzemši slučaje splošne narave, ki gredo preko koristi posameznih kategorij proizvodnje.

30. — Vzgoja in izobrazba, zlasti strokovna izobrazba njihovih zastopancev, članov in nečlanov, je ena glavnih dolžnosti poklicnih združenj. Ta združenja morajo spremljati delovanje nacijonalnih ustanov, ki se nanašajo na »dopo lavoro« (»po delu«, izobraževalno in zabavno delovanje stanovskih organizacij) in drugo izobraževalno delovanje.

NOGAVICE
TRADE MARK
znamko in žigom
ALS
„KLJUČ“
najboljše, najtrpežnejše, zato najcenejše

zobodercu. Užaljen in jezen je bil stari gospod zaradi bolečin neizrečeno. Tuhtal je na vse strani, kako bi se zmaščeval nad kočnikovo škrbino. Ko mu jo je mojster-derec prinesel v kleščah pred nos, še ni vedel, kako in kaj bi. Plačal je, zahvalil se ni.

Sredi ceste se je ustavil, še enkrat olajšano pljunil ter začel ogledovati zob v roki. Počasi so se mu razlezle gube obraza. Kar dvakrat je pokimal in jo je ubral naprej. — Bila sem na pošti po dopise in sem ga opazovala skozi okno.

Znajte, kaj je podjetniškim uradnikom pripovedoval drugo jutro! Evo:

»Dobro poznate moj jekleni možnar od kovača Pavla z enakim tolkačem. Najbolj trdno rudo zmeljem lahko približno v solnčni prah. Toda če vendarle nisem še nobene rude stolkel tako na drobno, to preklicano škrbino sem pa; skrbno sem pobral ves prah v papir in sem ga še tisti večer na savskem mostu prepustil vetru. Kako to in zakaj? Ko vstanem na sodnji dan od mrtvih, tega zoba na noben način nečem imeti v ustih. Tromba naj poje, kolikor hoče, tega ne bo dosegla, da bi postal moj zob še enkrat cel!«

Sveto prepričan o tej trditvi, je odpuhal s svojo pipo v laboratorij.

Dopisi

ŽUŽEMBERK. Umrla je 21. t. m. gospodična Pinca Potočnikova, stara komaj 21 let. Službovala je dalj časa na dvoru kot poštna uradnica. Vsled bolezni pa je morala pustiti službo že pred pol letom. Pokojnica je bila vedrega in ljubezniivega značaja in zelo narodno čuteča. Napredni Potočnikovi rodbini naše iskreno sožalje.

GOMILSKO PRI CELJU. V nedeljo smo pokopali pri nas eno naših najstarejših vaščank, posestnico Frančiško Virant. Udeležba na pogrebu je bila kljub izredno slabemu vremenu nenavadno velika in je najbolje pričala, kako splošno priljubljena in spoštovana je bila blaga pokojnica, ki pa je bila tudi res vzor dobre, idealne kmečke žene. Skrbno je vzgojila svojo rodbino, imela pa tudi vedno odprto srce in odprte roke za vse, ki so bili pomoči in podpore potrebni. Po 73-letnem življenju, polnem dela in trpljenja, je mirno zaspala v večnost. Blag ji bodi spomin! Rodbini naše sožalje!

LAŠKO. Sokolsko društvo Laško priredi dne 1. maja pešizlet k Celjski kači. Odhod v 2 skupinah in sicer 1. skupina ob 7. in 2. skupina ob 12. uri. Zbirališče pri mostu čez Savinjo. Prijatelji društva in narave se vabijo k udeležbi. 658

VIČ. Dne 30. aprila od 8. zvečer dalje se vrši po članskem sestanku zabavni večer Narodno-strokovne Zveze Vič-Glince-Rožna dolina v gostilni «Amerika» na Glincah. — 1. maj proslavi Narodno-strokovna zveza Vič-Glince-Rož. dolina sledeče: Ob 6. zjutraj sestanek na Rožniku. Ob 10. dop. shod v Mestnem domu — udeležba za članstvo obvezna. Popoldne od 15. dalje priredi organizacija vrtno veselico v gostilni «Amerika». Sodeluje godba na pihala in tamburaši.

TRŽIČ. Dramatični odsek Sokolskega društva je po daljšem presledku vprizoril v nedeljo krasno igro «Bratje sv. Bernarda», ki je obsežno dvorano kljub skrajno slabemu vremenu in kljub oddaljenosti Sokolnice napolnila do zadnjega kotička. Režija je bila tokrat v rokah g. Žabkarja, ki je pokazal svoje vrline v lepi luči. Nova scenerija, nova oprava je nastala po njegovi zaslugi. Poguma je treba in pa veselja, pa gre vse dobro. Vsi igralci so izvršili svoje naloge prav dobro. Krasno so igralci rešili scene v samostanski in kapiteljski dvorani Soigra vseh je oričala, da so se na nio resno pripravili. Občinstvo zato tudi ni štedilo s pohvalo. Igra se ponovi v nedeljo dne 1. maja ob 4. popoldne. Prepričani smo, da bo dvorana zopet polna.

TRŽIČ. Tukajšnja obrtno-nadaljevalna šola zaključi tekoče šolsko leto v nedeljo, dne 1. maja z razstavo risarskih in drugih izdelkov v telovadnici meščanske šole. Učni uspehi tega leta so prav povoljni. Obrtna zveza, Čevljarska zadruga in zadruga rokodelskih obrti za Tržič in okolico so določile skupno 12 nagrad, ki jih prejmejo najboljši vajenci. Razstava se otvori z malo slovesnostjo in razdelitvijo izpričeval in nagrad ob 9. uri in zatvori ob 6. uri popoldne. Prostovoljni prispevki so namenjeni izletnemu fondu za revne vajence. Šola pohiti namreč dne 3. maja v rudniška okraja Zagorje in Trbovlje, da si ogledajo vajenci tamošnje naprave in se spoznajo z obrtniškimi krogi. Vajence bo spremljalo 6 mojstrov in 5 učiteljev.

SV. JURIJ OB ŠČAVNICI. Našo lepo dolino posetijo 1. maja Sokoli Murskega sokolskega okrožja. To okrožje priredi namreč okrožni pešizlet, ki bo spojen s telovadnim nastopom v naši vasi. Približno ob 10. dopoldne bo naša godba privedla ponosno sokolsko četo. Iz Ljutomera, Križevc, Gornje Radgone, Belatinc, Murske Sobote in najbrž tudi iz Sv. Lenarta nas bodo posetili mladi in stari, Sokoli in Sokolice. Pričakujemo, da nam slabo vreme ne bo skalilo veselja. Po prihodu v Sv. Jurij se bo vršila javna telovadba, okoli 3. ure pa odkorakajo gostje zopet proti Bučečovcem. Domačini! Prihitite v polnem številu, da dostojno pozdravimo in sprejmemo sokolsko četo v svoji sredi.

SV. JURIJ (Prekmurje). Dne 24. aprila smo ustanovili tukaj krajevno organizacijo SDS. Na občnem zboru, ki je bil prav lepo obiskan, je govoril narodni poslanec dr. Pivko. Obrazložil nam je položaj naše notranje in zunanje politike ter program stranke. Za njim je govoril tudi predsednik odbora SDS za srez Murska Sobota g. notar Koder. Pristopilo je nad 70 članov in se je nato izvolil odbor samih uglednih mož, kar nam jamči, da se bo število članstva še pomnožilo. Po konstituiranju odbora se je razpravljalo o krajevnih gospodarskih in socijalnih potrebah naše lepe lendavske doline in obmejnih občin ter nam je g. nar. poslanec obljubil, da bo po možnosti podpiral vse naše težnje, zlasti pa ustanovitev okrajnega sodišča pri Sv. Juriju, kar je za nas takorekoč življensko vprašanje.

Poslano

Na naslov gospoda velikega župana mariborske oblasti g. dr. Schaubacha!

Na običajni sprejemni dan dne 22. aprila 1927. želela je biti od Vas sprejeta deputacija treh zastopnikov zadruge čevljarskih mojstrov v Mariboru, katera Vam je hotela izročiti resolucijo, sklenjeno na odborovi seji in vsebujočo dve glavne krivice katere ogrožajo to stroko. Obenem je želela deputacija, da Vam gospod veliki župan še ustmeno natančnejše razloži težki položaj te stroke ter slišati iz Vaših ust, ali ste pripravljeni v tej zadevi odpomoči ali ne.

Deputacija pa je bila obveščena, da nas ne sprejmete in da naj se obrnemo na obrtnega referenta. Deputacija je bila zelo razočarana, saj ona ni prišla iz lastnega nagiba, tudi ne samo po sklepu odbora, temveč na željo vseh prizadetih članov zadruge tako iz mesta, kakor tudi iz celega sodnega okroja mariborskega. Iz tega je razvidno, da ste užalili g. veliki župan okroglo 1500 oseb, in to ne samo mojstre, temveč tudi pomočnike, vajence ter družinske člane oženjenih, kateri plačujejo minimalno 200.000 Din letnega davka. Ali ste s to odklonitvijo hoteli pokazati Vašo nenaklonjenost in omalovaževanje male obrti? Če bi se na našem mestu predstavila deputacija treh tovarnarjev, ali bi bili to tudi odklonili? Pribiti moramo, da je pred dvemi leti šla enaka deputacija k bivšemu velikemu županu g. dr. Pirkmajerju. Če ji že ni mogel dati povsem povoljnega odgovora ter izposlovati zadostnih uspehov, vendar jo je ljubeznjivo sprejel ter pokazal razumevanje za naše težnje.

Ker pa so Vaša vrata za nas zaprta, si dovoljujemo Vas tem potom vprašati: Ali ste pripravljeni, na podlagi v resoluciji navedenih točk kaj ukreniti? To se pravi, ako naša resolucija že ni marširala v košarico.

Uverjeni, da poiščete vse zakonite določbe v svrho zadovoljitve naše zahteve, beleži za odbor Zadruge čevljarskih mojstrov v Mariboru — *Anton ..rajcer*, načelnik.

Posebni oddelek za gospode
Klobuki
Perilo
Kravate
Modne
Potrebščine
Pletenine
Palice
Dežniki
i. t. d.
A. Šinkovec nasl. K. Joss
Ljubljana Mestni trg

†

V globoki žalosti sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je zapustil naš predobri oče, stari oče, brat, stric in svak, gospod

Leopold Žorž

strojnik.

Pogreb dragega pokojnika bo v petek 29. t. m. ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti Pred Prulami 23, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 27. aprila 1927.

Žalujoči ostali.

Lepo opremljeno 5041
delikatesno trgovino
s zajtrkovalnico stanovanjem in kuhinjo ceno prodam.
Pojasnila pri portirju v hotelu „Slon“.

Delavniške prostore
za manjše mirno podjetje v mestu Mariboru, v bližini kolodvora, v velikosti 150 do 200 m, eventualno s cestnim prodajalniškim lokalom, tudi dvoriščna stavba ali suha klet, katera se da adaptirati,
iščem za takoj.
Ponudbe upravi „Jutra“, Maribor, pod „Najemna pogodba“

E 863/26/7 5003

Dražbeni oklic.

Dne 1. junija 1927 ob 10. uri dopoldne bo pri podpisanem sodišču v sobi štev. 22 dražba nepremičnin zemljiška knjiga Litija, vl. štev 91 in sicer hiša z gospodarski poslopji, mesnica, ledenica itd., vrt, travniki njive in gozd.

Cenilna vrednost 112.730 Din 15 para, najmanjši ponudek 75 153 Din 44 para.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je prijaviti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uvevljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Okrajno sodišče Litija,
dne 20. aprila 1927.

Pohištvo
elegantno — prvovrstno iz tovarne pohištva
A. Amann, Tržič
zaloga 144 a
Ljubljana, Dvorni trg 1.

†

Načelstvo ljublj. prostov gasilnega in reš. društva javlja, da je njeg. redni in častni član, odlikovan s srebrno kolajno

Leopold Žorž

danes preminul.

Pogreb se bo vršil v petek, dne 29. t m ob 2. popoldne iz hiše žalosti Pred Prulami štev. 23 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, 27. aprila 1927.

Načelstvo

†

Neizprosna smrt nam je ugrabila našega skrbnega moža in dobrega očeta

Ivana Tonja

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v petek ob pol 4. iz Splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Naj nam ostane vsem, ki smo ga poznali, v lepem spominu.

Moste pri Ljubljani, 27. aprila 1927.

5012 **Rodbina Tonja.**

†

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo žalostno vest, da je naša predraga mati, tašča in stara mati gospa

Marija Grašič roj. Arar

po dolgi in težki bolezni v 78. letu včeraj mirno v Gospodu zaspala

Pogreb pokojnice bo v četrtek dne 28. t. m. ob 16. uri.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v tukajšnji župni cerkvi.

5037

Kranjska gora, dne 27. aprila 1927.

Josip Grašič, dr. Ivan Grašič, sinova in ostali sorodniki.

M. Zévaco:

132

Papežinja Favsta

Roman

Favsta je bila bela kakor mrlič. Trpela je, da še nikoli ne tako. Srce ji je razbijalo kakor v smrtnem boju. Ona, ki se je hotela povzdigniti nad sleherno zemeljsko slabost, je z besnim, povsem človeškim sovraštvom zrla na drzneža, ki se ji je postavil po robu; obenem pa se je komaj premagovala, da ni pokleknila predenj in zaprosila milosti! Kaj bi bila dala, da se je mogla ponižati, priznati mu svojo ljubezen in zakričati, da noče biti več svečenica in Pastirica... da hoče biti žena!...

»Kaj zahtevate?« ga je vprašala z osornim glasom.

»Ne veliko. Za svobodo Jacquesa Clémenta in za prisego, da ne storim ničesar, kar bi utegnilo preprečiti njegovo nakano, zahtevam življenje in svobodo dveh ljudi. Ali vam je ta cena previsoka za kraljevo smrt?...«

»Dveh ljudi?« se je začudila Favsta.

»Umejte me prav,« je nadaljeval Pardaillan. »Teh dveh ljudi ne poznam in njiju usoda me ne bi zanimala, ako ne bi zanimala gospoda vojvode Angoulêmskega. Njegova mati, Marija Touchetova, je nekoč rešila mojega pokojnega očeta, ko je bil obsojen na smrt. Glava njenega sinu mi je sveta in vse, kar ljubi on, mi je drago. Razumete li?«

»Razumem.«

»Ali vam je znano, da je ciganČica Violetta nevesta sinu Marije Touchetove?«

»Da... Violetto hočete? Saj niti ne vem, kje bi utegnila biti.«

»Ne,« je dejal Pardaillan. »Zahtevam življenje Violettinega očeta in njenega rednika: življenje kardinala Farneškega in mojstra Clauda, ki sta zaprta v vašem dvorcu in obsojena, da umreta od gladu. Ponižno vas prosim, da ju pomilostite.«

Po teh besedah je Favsta razvidela, da jo nekdo iz njene okolice izdaja. Kako bi bil mogel vitez drugače vedeti, da sta bila Claude in Farnese zaprta v njenem dvorcu? Toda zdaj ni utegnila ugibati, kdo bi bil izdazalec. Strmenje, malone že spoštovanje je prevzelo njeno ošabno dušo.

»Tako?« je vprašala s čudno mehkim glasom. »V smrt ste prišli, da rešite dva človeka, ki ju niti ne poznate?«

»Vidim, da se motite, gospa,« je rekel Pardaillan. »Prišel sem, ker hočem rešiti kardinala in Clauda, nisem pa prišel v smrt. Rekel sem vam, da hočem ostati živ, ker še ne smem poginiti. Predlagam vam kratkomalo zameno. Življenje Jacquesa Clémenta vam je vendarle dragocenejše od življenja te dvojice! Ali se mar motim?« je dodal z neprikrito skrbjo.

»Ne motite se,« je resno odgovorila Favsta. »V dokaz, da ste imeli prav, pomilostim oba obsojenca.«

Pardaillan je osupnil. Ni se mu zdelo mogoče, da bi bila njegova preprosta zvijača tako popolnoma uspela. Zbal se je ukane, kakor je bil med tem neobičajnim razgovorom že itak neprestano pripravljen na vse.

Toda Favsta je dvakrat udarila na zvonec. Dvornik je vstopil. V trenutku, ko je dvignil zaveso pri vratih, je vitez zagledal v sosednji sobi vrsto mož z golimi meči v rokah.

»To je tistih dvanajst plemičev,« je rekel sam pri sebi.

»Kaj delata jetnika?« je vprašala Favsta.

»Knez Farneški sedi v naslanjaču, krvnik pa leži na tleh.«

»Krvnik!« je ostrmel Pardaillan sam pri sebi.

Znoj tesnobe mu je stopil na čelo. Kdo je bil ta krvnik?... Vsekako eden izmed obsojencev: tisti, ki so ga imenovali mojstra Clauda! Claude, ki ga je ljubila Violetta bolj od rodnega očeta!... V kakšnih skrivnostnih stikih sta utegnila biti?...

»Kaj pravita?« je povzela Favsta.

»Ničesar ne pravita. Zdi se, da vobče ne čutita več ničesar. A živa sta še: kardinalove prsi se trudoma dvigajo in tudi mojster Claude še siga...«

»Strašno!« je zamrmral Pardaillan ves bled.

Favsta se je obrnila k njemu:

»Kakor vidite, gospod, sta oba jetnika na pragu smrti.«

Vitez je komaj skrival grozo, ki ga je navdajala.

»Odklenite vrata njune sobe. Oživite in okrepite ju z eliksirjem, katerega se poslužujemo v takih primerih. Kadar si opomoreta toliko, da bosta lahko hodila, odvedite ju na ulico in izpustite ju s pripombo, da sta pomiloščena na prošnjo viteza de Pardaillana... Obvestite me, kakor hitro se osvestita...«

»Gospa!« je zamrmral Pardaillan.

Favsta je ošabno mahnila z roko, kakor bi hotela reči:

»Počakajte, ni še vsega konec med nama!...«

Po odhodu tistega, ki je sprejel povelje, je zavladal med njima mrtvaški molk. Pardaillan je z neizrekljivo grozo zrl na to žensko, čeprav mu je bila ustregla brez pridržka. Skoro pol ure je minilo tako. Nato se je poverjenik vrnil, rekoč:

»Obsojenca sta oživljena, kakor je bilo zapovedano. Treba je le še, da ju odvedemo na ulico.«

»Gospod vitez,« je velela Favsta, »spremite svoja prijatelja do hišnih vrat: kakor ste vi v skrbeh za njiju dva, tako moram tudi jaz skrbeti za varnost svojih ljudi...«

Dvornik in Pardaillan sta naglo prehodila več prostornih, bogato opremljenih dvoran. Nato sta zavila v hodnik ter obstala pred vrati, ki so bila odprta.

»Tukaj sta,« je rekel Favstin uslužbenec.

Vitez je stopil v sobo. Knez Farneški in mojster Claude sta sedela vsak v svojem naslanjaču. Možiček v črni obleki, starec z zagonetnim obličjem se je sklanjal zdaj k temu, zdaj k onemu. Očividno je bil zdravnik.

Čudna tesnoba je davila Pardaillana. Čakal je in z bolno radovednostjo opazoval ta dva človeška obraza, popisana s sledovi bolesti in nalikujoča obrazom strahov, ki se vračajo iz dežele mrtvih med žive ljudi.

Črni starček se je naposled z zadovoljnim muzanjem vzravnal in pogledal Pardaillana:

»Nič hudega jima ne bo. Opomoreta si, ako bosta vsaj teden dni kar moči zmerna v jedi in pijači. Slava naši sveti vladarici, ki jima je prizanesla!«

Naročila in vse dopise, tičoče se malih oglasov, je poslati na Oglasni oddelek »Jutra«, Ljubljana, Prešernova 4. Tel. št. 2492

Mali oglasi

Vse pristojbine je uplačati obenem z naročilom, sicer se oglasi ne priobčijo. Čekovni račun poštne hranilnice Ljubljana, št. 11842.

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socijalne namene občinstva: vsaka beseda 50 par. — Najmanjši znesek Din 5·—. Pristojbina za šifro Din 3·—.

Ženitve, dopisovanja in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1·—. — Najmanjši znesek Din 10·— Pristojbina za šifro Din 5·—

Obrt

Štefan Speletič
sobni in dekoracijski slikar v Ljubljani, Rimska c. 16 se priporoča za vse vrste slikarstva. 12348

Anton Fuchs, klepar
Ljubljana, Križevniška 6 izvršuje lesnocementne strehe, kritje z lepljenim papirjem, napeljuje strelovode itd. Kleparska dela pri novih zgradbah, kakor tudi razna popravila izvršuje solidno ter najceneje. Zahtevajte proračun. 141

FRANC FUJAN
krovstvo in zaloga strešnih potrebščin Ljubljana-Galjevica 9. 135

Dvokolesa
popravlja najbolje, najhitreje in najceneje Florjančič, Nunska ulica 5. 82

Motorna vozila

«Peugeot» auto
štirisedežen, skoraj nov, naprodaj na Glincah, Tržaška cesta 6 — Gospodarska pisarna Tribuš. 12428

Več avtomobilov
rabljenih, 4- in šestsedežnih, v najboljšem stanju, po zelo nizki ceni proda Viktor Bohinec, Ljubljana, Dunajska cesta 21. 12806

Tovorni avto
1½ HP, malo rabljen, v brezhibnem stanju kupim. Ponudbe s ceno in točnim opisom poslati na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Avto 14». 12814

Knjige

Lorey
Kompendium der Forstwissenschaft in druge šumarske knjige kupi ing. Jug, Boštanj ob Savi. 12714

Službo dobi

Korespondent
vešč italijanskega, nemškega in srbohrvaškega jezika, dobi službo pri les. ind. podjetju. Nastop takoj. Ponudbe z navedbo plače pod «Korespondent 50» na ogl. oddelek «Jutra». 12869

Pletar. pomočnike
za pleteno pohištvo išče za takoj Pletarna Ptuj — poštni predal 5. 12789

14—16letno dekle
ki govori tudi nemško — sprejme tričlanska družina. Drago Matković, hotel «Korona», Karlovac. 12798

6 delavcev
od 5000 Din kavcije zmožnih sprejmem v stalno službo. Ponudbe z znamko 2 Din na naslov: M. Topolovec, Dobeno 15, Čateš ob Savi. 12794

Strojnega ključavničarja
samostojnega delavca sprejmem takoj. Ponudbe z navedbo referenc na Tovarno vžigalic, Ruše. 12792

Več čevljarskih pomočnikov
dobro izvežbanih za shita in šivana dela, s hrano in stanovanjem v hiši sprejme Andrej Gradišar, Križe na Gorenjskem. 12806

Čevljar. pomočnika
zmožnega finega dela sprejme takoj v stalno službo Franc Marenče, Sp. Šiška, Aljaževa cesta 7. 12885

Delavko
izurjeno šivanja stroju, takoj sprejmem v Slomškovi ulici 11. 12887

Potnike
in potnice sprejmem za vso državo. Stalna služba z visokim zaslužkom in letno nagrado 5000 Din. «Jugo-Fortuna», Gosposka ul. 9/I. 12841

Deklico
15—17 let staro sprejmem kot pomagalko kuharici — kjer bi se lahko priučila tudi kuhanja. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 12833

Boljše dekle
vajeno kuhe in za vsa hišna dela, iščem. Prednost z znanjem nemškega jezika. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 12834

Plačilni natakarici
z večjo kvacijo oddam na račun restavracijo. Potrebujem tudi več jelonoš in dobrih servirerk. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Sezija». 12851

Odvetniškega uradnika ali uradnico
s prakso sprejme takoj dr. Csifrak, odvetnik v Murski Soboti. Plačilni pogoji po dogovoru. Ponudba velja le do 1. maja 1927. 12846

Gost. blagajničarko
začetnico sprejmem v kolodvorsko restavracijo v Mariboru (gl. kolodvor). 12869

Kuharico
samostojno in zanesljivo sprejmem s 1. majem. Predstaviti se je v trgovini I. N. Šoštarič, Maribor, Aleksandrova cesta 13. 12866

Zaslužek

Inteligentne gospode
in dame za obisk privatnikov sprejmem z visoko provizijo. Ponudbe na podružnico «Jutra» v Mariboru pod šifro «Zdravje». 12837

Dobra šivilja
Nemka, se priporoča za delo na dom. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 12818

Zastopnike (ce)
za prodajo vrednostnih papirjev in srečk sprejmem. Poleg provizije stalna nagrada. Ponudbe pod šifro «Dobra nagrada» na oglas. oddelek «Jutra». 12864

2—3 zastopnike
agilne, sprejmem proti mesečni plači. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 12860

Dober postranski zaslužek
za vsakogar z razpošiljanjem malih poštnih pošiljk. Pišite na: J. Berger, Maribor, Meljska cesta 12. — Priložite znamko za odgovor. 12872

Potnike
zanesljive, delavne ter poštene sprejme prot dobri proviziji tvornica pijač. — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Pijače». 12859

Deklico
prijazno in zanesljivo, sprejmem k dveletnemu otroku za nedeljske popoldneve. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12840

Službe išče

Prodajalka
zelo dobra, išče službe v mestu ali na deželi. Pismene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Vestna in zanesljiva 18». 12860

Gospodična
perfektna slovenska stenografinja in korespondentinja, s triletno prakso, želi premeniti službo. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «V Ljubljani». 12878

Stenotipistinja
za slovenski, nemški in srbohrvatski jezik, z daljšo prakso, išče službe. — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod značko «Perfektno nemško 6». 12594

Trg. pomočnik
išče službe v večji špecerijski trgovini. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 12739

Moško kolo
po nizki ceni prodam. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 12745

Boljše dekle
ki zna šivati, želi službe pri otrocih ali kot boljša sobarica za sezono. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 12801

Mladenič
star 20 let, išče stalno pisarniško službo. Zmožen je slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, vestan in priden. Plača po dogovoru. — Ponudbe pod «Marljiv» na Aloma Company v Ljubljani. 12786

Vdova
38 let stara, vešča vsega dela, išče službo gospodinje pri družini, gostilni, trgovski hiši ali večji obrti. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12850

Cirkularist
in škartirer išče službe. — Pripravljen je nekaj časa opravljati tudi druga dela. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod značko «Prvovrsten 96». 12795

Gospodična
z mnogoletno trg. prakso, z dobrimi spričevali, poštena in zanesljiva, katera bi tudi lahko samostojno vodila trgovino, išče službe prodajalke ali blagajničarke. Najraje gre na deželo. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Vestna 126». 12816

Pekovski pomočnik
mlad, zanesljiv, trezen in pošten, išče službo; prevzame vsako delo. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Pekovski pomočnik». 12799

Vojna vdova
pridna in poštena, gre kot pomoč gospodinji ali za gospodinjo, kamorkoli. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 12839

Kontoristinja
z večletno prakso in odličnimi referencami iz odvetniške pisarne in poznane veletrg., perfektna nemška in srbohrvatska stenografija, išče službe za takoj. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Prvovrstna uradnica». 12881

Gostiln. kuharica
perfektna za gostilno, išče službe. Ponudbe na podružnico «Jutra» v Mariboru pod šifro «Kuharica 100». 12863

Mladenič
išče boljšo službo. Vešč je administracije in dresiranja psov za vsako službo. Naslov pri podružnici «Jutra» v Mariboru. 12864

Kdo bi poštenemu invalidu
brez noge, z družino, iz dobrosrčnosti preskrbel primerno službo v pisarni. — Dopise na podružnico Jutra v Mariboru pod šifro «Nastop takoj». 12868

Pekovski pomočnik
stalen, vestan in zanesljiv, zmožen vsega dela, kakor tudi predpečnik, želi takojšnje službe. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 12802

Prodam

Dahlije (Georgine)
v najžlahtnejših vrstah prodajamo, dokler traja zaloga. 5 korenin v treh vrstah 30 Din, 10 korenin v petih vrstah 50 Din. — «Vrt», Diamonija in drug, Maribor. 12492

Delilni stroj za testo
(Teigteilmaschine) rabljen, ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 12675

Tovorno dvigalo
za transmisijski ali elektr. pogon, za 300 kg teže, proda po nizki ceni A. Aman, Tržič. 12622

Drva
hrastove parketne odpadke od žage ter mehka drva po nizki ceni dostavlja na dom parna žaga V. Scagnetti, Ljubljana, za gorenjskim kolodvorom. 86

«Magnet»
na 2 takt. motor, prevlt na novo, poceni naprodaj. — Vrhnika, poštni predal 13. 12822

Sodnijska dražba
pisalnega stroja, miz, stolov itd. bo 4. maja predpoldne v pisarni zastopstva zavarovalnice Commerciale Union v Ljubljani — Sv. Petra cesta 24. Natančneje pove dražbeni razglas na sodišču. 12790

Elegantno spalnico
hrastovo, masivno, novo, prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12811

Elegantno jedilnico
črno, novo, prodam v Ljubljani. — Istotam naprodaj preproge za sobo. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12812

Sode
transportne in kletne ter sesalko proda Josip Vanoei v Kamniku. 12416

Namizna svetiljka
električna, za obrtnika, naprodaj v Beethovnovi ulici št. 9/II. 12832

Priložnost za nakup

Pisalni stroj
nov, najmodernejši, radi likvidacije ceno naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12857

Branjarijo
dobro idočo, s stanovanjem takoj prodam. Naslov pri podružnici «Jutra» v Mariboru. 12870

Kupim

Tračnice
rabljene (Rollbahn) za daljavo 70—80 m, z enim vozičkom kupi Karol Dolenc, Železniki. 12718

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah Černe — juvelir Ljubljana, Wolfova ul. 3. 89

Suhih bukovih drv
kupim vsako množino. Dobava od maja do novembra. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Drva». 12826

Prešivalni stroj
(Heftmaschine) kupi Ivan Prešeren, Kranj. 12409

Jesenove hlode
premera od 40 cm naprej, dolžine od 7 m naprej, prvovrstne, pozimi sekane, ravne in brez grč kupujemo. Ponudbe s točnim popisom blaga in specifikacijo mer pod značko «Promptno plačilo» na oglasni oddelek «Jutra». 12815

Prikolico
za motorno kolo Chief-Indian, kupim. — Naslov: Hubert, Jutranji list, Zagreb. 12888

Orehove hlode
v vsaki vagonski množini, zdravo in ne grčasto blago od 1.80 m naprej dolge in ne izpod 80 cm premera kupim do 15. maja t. l. Cenj. ponudbe z navedbo zadnje cene za m³ franko vagon na oglasni oddelek «Jutra» pod «Takojšnje plačilo». 12830

Leseno barako
ca. 12 m², navadno, kupim. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Lesena baraka». 12854

Halo!
Kupujem stare moške obleke, čevlje itd. Dopisnica zadostuje, da pridem na dom — Jurečič, Ljubljana, Galusovo nabrežje 27. 12855

Fotoaparat
10 × 15, rabljen, kupim. — Ponudbe s točnim opisom na naslov: Vinko Mikolji, Visoko, Bosna. 12847

Parni kotel
rabljen, 30—60 m² kurilne ploskve, z ali brez parnega stroja kupim. Ponudbe na podružnico «Jutra» v Mariboru pod «Dobro ohranjen». 12865

Posest

Posestvo
kupim v ceni do 200.000 Din in plačam 100.000 Din takoj, ostanek po dogovoru. Ponudbe z obširnim popisom do 1. maja na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «Posestvo» 12711

Posestvo z gostilno
v bližini Ljubljane prodam. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Gostilna 29». 12829

Enonadstr. hiša
gostilna z obsežnim gospodarskim poslopjem, velik sadni in zelenjadni vrt, na prometni točki, za vsakovrstnega trgovca ali industrijalca, v krasni solnčni legi na drž. cesti v trgu na Dolenjskem ugodno naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 12776

V najem

Mehanično delavnico
koncesijonirano, v večjem mestu na Štajerskem oddam v najem, ali tudi prodam. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Dobro podjetje 98». 12793

Lepo garažo
za 1 avto oddam v Ljubljani v najem. — Pojasnila daje Aloma Company, Ljubljana, Aleksandrova c. 2. 12804

Gostilno
vzamem v najem ali na račun, ali pristopim kot družabnik z 15.000 Din. Dopise na podružnico «Jutra» v Mariboru pod šifro «Takojšnji nastop». 12867

Lokali

Lokal
s skladiščem, ev. delavnico — event. tudi z manjšim stanovanjem oddam. Naslov pri podružnici «Jutra» v Mariboru. 12641

Trgovino
z mešanim blagom, v prometnem kraju na Gorenjskem prodam. Vprašanja pod «Trgovina 50» na ogl. oddelek «Jutra». 12761

Pekarna naprodaj
Naslov v upravi «Jutra» v Mariboru. 12871

Sobe

Prazno sobo
oddam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12754

Na stanovanje
sprejmem gospoda. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 12787

1—2 sobi
v sredini mesta takoj oddam solidnemu gospodu ali gospodični. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 12788

Veliko, lepo sobo
z električno razsvetljavo in posebnim vhodom, event. s souporabo kuhinje oddam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12821

Opremljeno sobo
z novim belim pohištvom in električno razsvetljavo, blizu kolodvora oddam s 1. majem. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 12827

Sobo
išče gospod za takoj ali s 1. majem. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Snažnost 97». 12797

2 sobi
išče miren zakonski par v bližini mesta. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Stalna stranka». 12801-a

Veliko prazno sobo
iščem. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «V mestu». 12819

Opremljeno sobo
v Tavčarjevi ulici oddam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12817

Opremljeno sobo
išče boljši uradnik s 15. junijem. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek «Jutra» pod «Solidnost 15». 12813

Mirno sobo
išče učiteljica takoj za ca. 14 dni. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Stanovanje 14». 12815

Gospoda
sprejmem na hrano in stanovanje. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 12838

Sobo z vso oskrbo
oddam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12844

Opremljeno sobo
oddam 1 ali 2 gospodičnama s hrano ali brez. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 12845

Sobo
s popolnoma prostim vhodom išče gospod. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Vhod». 12853

Lepo sobo
z elektr. razsvetljavo, posebnim vhodom in vso oskrbo poceni oddam v Židovski ulici 6/I. 12843

Sostanovalca
s hrano sprejmem. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 12848

Prazno sobo
s posebnim vhodom oddam v centru. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 12873

Stanovanja

Stanovanje
v centru, poceni, obstoječe iz 2 sob, kabineta in pritiklin, zamenjam za večje. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «1. avgust». 12861

Stanovanje
2 sob in kuhinje išče v podnajem za kratko dobo trgovska družina. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Takoj 17». 12823

Brezplačno
prijavite oddajo stanovanja, sobe, lokala, gostilne, trgovine, delavnice itd. — Posredovanje za oddajalca popolnoma brezplačno — «Posredovalec». Sv. Petra cesta 18. 8547

Stanovanje
pri gorenjskem kolodvoru, obstoječe iz 6, eventuelno 8 prostorov, velikim dvoriščem in vrtom oddam v najem. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12833

Stanovanje
v Stožicah št. 86, visokopritlično, obstoječe iz ene sobe, kuhinje, shrambe in drvarnice, oddam v najem. Pojasnila v oglasnem oddelku «Jutra». 12823

Lepo stanovanje
1 sobe in kuhinje oddam stranki brez otrok, ki posodi le za 2 meseca vsaj 20.000 Din. — Pismene ponudbe na oglasni zavod Matelič, Ljubljana, Kongresni trg 3. 12820

Krasno stanovanje
2 sob, kuhinje in shrambe oddam s 1. julijem v novi hiši tistemu, ki plača 6000 Din naprej, ali jih posodi. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra pod značko «Stanovanje št. 1». 12809

Lepo mansardno stanovanje
1—3 sob oddam takoj najboljšemu ponudniku. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 12856

Najdebelejša dama
postane vitka — če hoče. Uspeh viden že v par tednih. — To dosežete z uporabo angleškega rafinoaktivnega preparata «SANOS» Podo, ki daje moderne ravne linije! Uspeh zajamčen sicer povrnemo denar. Cena zavojčku franko 65 Din. Uporaba enostavna, navodilo priloženo. Naročila na naslov: «Sanitaria» Crikvenica — Primorje

Dela za zgradbo nove šole
v Gorenjem jezeru se bodo oddala potom zmanjševalne dražbe dne 9. maja t. l. ob 9. uri pri občinskem uradu v Starem trgu. Načrti in proračun se zamorejo ogledati v občinski pisarni v Starem trgu med uradnimi urami.

Kapital

Družabnika
za razširjenje že obstoječe velike, dobro idoče trgovine z manufakturo, zelo lepimi lokali in brezplačnim stanovanjem na najlepšem in najprometnejšem prostoru v večjem trgu, iščem. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Kapital». 12569

Družabnico
z 20.000 Din iščem. Dobri dohodki zasigurani. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 12805

Dopisi

Gospodično
od 19—28 let staro, s kapitalom 25—30.000 Din. Bodočnost, trgovina in lep dom. — Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Resnost 25». 12836

Dravica
dvignite pismo v oglasnem oddelku «Jutra». 12825

Katera
inteligentna gospodična v starosti do 20 let, bi dopisovala z 22letnim samostojnim trgovcem? Prednost s trg. naobrazbo. — Le resne ponudbe s sliko, katera se na zahtevo vrne, pod šifro «Motociklist 56». 12791

Ženitve

Podjetnik
29 let star, zelo simpatičen, bi poročil inteligentno, vitko damo, prijetne zunanjosti, s kapitalom, ali vzame družabnico. Dopise s sliko na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Bodočnost 29». 12850

Gospodična
trgovsko in gospodinjsko izobražena, s premoženjem, stara 27 let, želi znanja v svrho ženitve z gospodom trgovcem, kateri poseduje lastno trgovino. Samo resne dopise s sliko in polnim naslovom na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Cvetoči majnik 7291». 12858

Živali

Dobermana
mladega, čistokrvnega, kupim. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12746

Dobermana
lepega, 10 mesecev starega, prodam. Zelena jama 141. 12721

2 mladi kozi
godni za rejo, poceni naprodaj v Trnovem, Kopališka ulica 4. 12807

Angora mačke
lepe, prodam. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 12808

Izgubljeno

Dobermana
rjavo psico pogrešam od 25. aprila. — Sliši na ime «Diana». Oddati jo je proti dobri nagradi gradbenemu podjetju Ing. Dukić in drug v Ljubljani. — Svarim pred nakupom. 12842

Dobro znana oseba
ki je pobrala zavitek svile (Šinkove) dne 27. aprila 1927 ob 12. uri pod Trančo, naj ga takoj prinese v trgovino Šinkove. 12874

Glasba

Gramofon
najben, dobro ohranjen, kupim. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12824

Böhm flavto
ugodno proda Uranič, Gosposka ulica 2, pritličje — levo. 12862

Razno

Rimske Toplice
Slovenija
Radioaktivno termalno kopališče, izvrstno proti revmi, išiasu, ženskim in živčnim boleznim. Penzion predsezone 60, glavna 80 Din. Pojasnila daje direkcija. 140

Vulkaniziram
vse vrste avtogume, kakor tudi galoše in snežne gumijeve čevlje. Popravljam kolesa in motorje. P. Škafar, Ljubljana, Rimska cesta 11. 12

Koncesijo za izvoščka
z vsem ostalim proda Ivan Šušteršič, Salendrova ul. 4. 12742

Mineralno in blatno
Kopališče DARUVAR
radioaktivni topli izvori 38 do 50° C. Najuspešnejše zdravljenje: *ženskih bolezni*, revmatizma, podagre, išiasa, slabokrvnosti in splošne slabosti.
Celo leto otvorjeno. Ugodno letovišče. — Zmerne cene. — Ugodne železniške zveze!
Izven glavne sezone znatni popust! Zahtevajte prospekte od Ravnateljstva kopališča.

Priporoča se
MAST znamke **J. P.**
lastni izdelek tvrdke:
Evald Popovič, Ljubljana.
Cena nizka, blago izborno.
Razpošilja se v sodih po 50, 100 in 200 kg
PREKAJENO MESO
vedno v zalogi po izvanredno nizki ceni 76

Originalne barve,
matrice (kože), voščeni papir za Gestetner cyklostil, specijalni papir za razmnoževanje, se dobi najceneje pri
LUD. BARAGA, Ljubljana, Selenburgova 6/I. Telefon št. 980. 3

Giovani Boccaccio: DEKAMERON
Prevel DR. ANDREJ BUDAL.
I. knjiga. Broš. Din 56·—, platno Din 72·—, luksuzna izdaja na boljšem papirju polfranc. vez. Din 100·— z ilustracijami.
II. knjiga. Broš. Din 56·—, platno Din 72·—, luksuzna izdaja na boljšem papirju polfranc. vez. Din 100·— z ilustracijami.
III. knjiga. Broš. Din 56·—, platno Din 72·—, luksuzna izdaja na boljšem papirju, polfranc. vez. Din 100·— z ilustracijami.
Knjige se dobe **v knjigarni Tiskovne Zadruge v Ljubljani, Prešernova ul. 54.**

Urejuje Fran Puc. Izdaja za Konzorcij «Jutra» Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno dd. kot tiskarnarja Fran Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.